

1909.

A m. kir. földművelésügyi minister kiadványai.

2. szám.

A BORHAMISÍTÁSNAK ÉS HAMISÍTOTT BOR
FORGALOMBAHOZATALÁNAK TILALMAZÁSÁRÓL
SZÓLÓ 1908: XLVII. T.-CZ.
S AZ ANNAK VÉGREHAJTÁSA TÁRGYÁBAN
KIADOTT RENDELETEK.

BUDAPEST

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDAJA

1909.

Ára 50 fillér.

ÁLLAMI FÜRDŐK ÉS NYARALÓTELEPEK.

Herkulesfürdő állami gyógyfürdő és üdülőhely. Krassó-Szörény vármegyében 168 m. magasságban fekszik a vadregényes Csernavölgyben, 20 percznyire a m. kir. államvasutak állomásától. Természetes 56° C. meleg, sós és konyhasós kénes források. — A sósfürdők általános gyengeség, vérszegénység, ideggyengeség, vese- és hólyagbajok, görvélykór és mirigydaganatok, a konyhasós kénes fürdők izom- és inzsugorodás, ízületi merevség, csúzos idegbántalmak és ischiasz ellen kitűnőek. Hidegvizgyógyintézet és uszoda. Ivókura. Elsőrangú gyógyterem. Szabályozott, mérsékelt árak. Bővebb felvilágosítással szolgál a m. kir. fürdőigazgatóság.

Tátra-Lomnicz nyári és téli magaslati gyógyhely, hatalmas fenyvesek által övezve. Havasi levegője élénkítő, edző. Modern vizgyógyintézet, gyógytornaterem. A Palotaszálló a modern szállodaépítészet elismert remeke. Lift, nagyszerű csarnok, pazar étterem, olvasó. Remek kilátás a poprádi völgyre s a havasokra. Térzene, hangversenyek, alkalmi előadások, táncmulatságok, hegyi kirándulások, lóversenyek, vadászat, halászat, tennisz. Téli sportok. Nyári idény: május 15-től szeptember 15-ig. Téli idény: december 15-től február hó végéig. Prospektussal a fürdőigazgatóság szolgál.

Szentiványi-Csorbató állami magaslati gyógyhely. A Tátra gyöngye. A Magas-Tátra déli lejtőjén 1356 m. tsz. f. Javalva: vérszegénység, idegesség, légzőszervi bántalmak ellen és Basedow-féle kórnál. Elsőrangú hotelek. Villamos világítás, központi fűtés. Pensió. Posta-, távirda- és távbeszélő-állomás a telepen. Idény: június 1-től szeptember végéig. Felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság.

A m. kir. földmivelésügyi minister kiadványai:

Kaphatók a m. kir. földmivelésügyi ministeriumban. Lelkészeknek, tanítóknak és községi jegyzőknek — a meddig a készlet tart — ingyen küldetik meg, ha ezen kérelmükkel egyszerü levélben vagy levelezőlapon a m. kir. földmivelésügyi ministerium könyvtárához fordulnak.

- Alapszabályminta a pinczeszövetkezetek részére.
A tengeri termelése.
Boldoguláshoz vezető út.
Egészségi tanácsadó.
Előzetes tájékoztató a lóherepusztító apionczok irtására.
Előzetes tájékoztatás a gyümölcsfakarbolineum kertgazdasági alkalmazásáról.
Fatenyésztés.
Fakórothatás elleni védekezés.
Figyelmeztetés a Dél-Amerikából behurezolt rizsszizsik tárgyában.
Gazdasági munkások törvénykönyve.
Gazdasági tudósítók évkönyve 1908.
Gyümölcsfák s a szőlő kártevő rovarai.
Haziállataink idei telettetése.
Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.
Községi legelők.
Kísérletügyi közlemények IX.
Luczerna és a lóhere természetése.
Magyar mezőgazd. közigazgatás.
Magyarország mezőgazd. intézményei.
Mesterséges fészekodvak alkalmazása.
Nemes fűz termelése.
Rövid útmutató a feketetüesök irtására.
Rövid útmutató a réti gyapjas pille ellen való védekezésre.
Rövid útmutató a mák fergesedése ellen való védekezésre.
Rövid útmutató a fekete buzalégy ellen való védekezésben.
Rövid útmutató a firkálóbogár irtására.
Rövid útmutató a hamvas vinezellérbogár irtására.
Rövid útmutató a kendermagbogár irtására.
Rövid útmutatás a csalogató vetések alkalmazására és a hesszeni légy ellen való védekezésre.
Rövid útmutatás a gabonafutrinka ellen való védekezésre.
Rövid útmutatás a káposztamoly ellen való védekezésre.
Rövid útmutatás a mezei egerek irtására.
Rövid útmutató a szalmadarázs irtására.
Rövid útmutató a szőlőmolynek a szőlő virágzása előtt való irtására.
Rövid útmutató a kukoriczamoly ellen való védekezésre.
Rövid útmutató a répabarkók irtására.
Rövid útmutató az óvantag ellen való védekezésre.
Rövid útmutató a csikoshátú buzalégy irtására.
Szürkerothatás elleni védekezés.
Szőlőtetűnek rövid ismertetése.
Tanácsok gépek vásárlásánál.
Utmutatás a ragadós száj- és körömfajás elleni védekezésre.
Utmutatás a eserebogár irtására.
Utmutatás a rügyfuró bogarak irtására.
Utmutatás a gyümölcsfák kártékony hernyóinak irtására.
Utmutatás a luczernások bajainak meggátlására.
Utmutatás a drótféreg ellen való védekezésre.
Utmutatás a fenyőgubacstetű irtására.
Utmutatás gabonaszizsik irtására.
Utmutatás a zsizsikes borsó és lenese fertőtlenítésére.
Utmutatás a szőlőoltvány-iskoláknak kártékony rovaroktól való megvédésére.
Utmutatás egyszerü rovarirtó eszköznek, továbbá a baromfinak s a sertésnek rovar irtására való felhasználására.
Utmutatás a szőlőmoly junius havi irtására.
Utmutatás az almamoly irtására.
Utmutató a darazsak irtására.
Utmutató a honvédbogár ellen való védekezésre.
Utmutató a paizstetvek irtására.
Utmutató a lótetű ellen való védekezésre.
Utmutató a veresnyaku árpabogár irtására.
Utmutató a mezei poczkoknak foszforpillulákkal való irtására.
Utmutató a fontosabb rovarirtó anyagok alkalmazására.
Utmutató a vetési bagolypille irtására.
Utmutató a káposztapillangó hernyóinak irtására.
Utmutató a vértetű keresésére és irtására.
Utmutató a különféle szőlőmolyok s a szőlőhoneya irtására.

Kaphatók Nagel Ottó bizományos könyvkereskedőnél (Budapest, VIII., Muzemkörút 2. szám) és minden nagyobb vidéki könyvkereskedő utján.

Magyar nyelvű kiadványok:

- Állami és magánmésesek leírása. Ára 1 kor.
Állatok, állati nyerstermények és ragályfogó tárgyak forgalmára vonatkozó rendeletek magyarázata. Ára 1 kor.
Állategészségügyi Évkönyv 1896., 1898., 1899., 1900., 1901., 1902. Ára kötetenként 2 kor.
A gyümölcsfák és szőlő kártevő rovarai. Ára 1 korona.
A madarak hasznáról és káráról. Ára 1 korona.
Bosznia és Hercegovina mezőgazd. Ára 1 kor.
Duna és mellékfolyói mentén feltárt köfjítőtelepek leírása. Ára 2 kor. 50 fill.
Dunavölgy térképe. Ára 6 kor.
Fatenyésztés. VI-ik kiadás. Ára 1 kor.
Gazdaczimtár. Ára 30 kor.
Gazdasági munkás- és eselédlakások. Ára 10 kor.
Gazdasági tudósítók évkönyve. 1908. Ára 1 kor.
Gyümölcsfák kártékony hernyói irtása. Ára 20 fillér.
Gazd. tudósítók évkönyve. 1907. Ára 1 kor.
Közgazdasági tanulmányok. Ára 3 kor.
Luczerna és lóhere termelése. Ára 1 kor.
Hitelszövetkezetekről. Ára 40 fill.
Húspárolók és desinfektorok. Ára 20 fillér.
Kísérletügyi Közlemények. I., II., III., IV., V. évf. Ára füzetenként 60 fillér.
Legújabb állami telepítések Magyarországon. Ára 2 kor.
Magas-Tátra turista térképe. Ára vászonra huzva 1 kor. 30 fill., egyszerű kiadásban 60 fillér.
Magyarország földművelésügye 1901. Ára 1 kor. 1897—1903. évben. Ára 1 kor.
Magyarország gyomnövényei. Ára 3 korona.
- Magyar mezőgazdasági közigazgatás. Ára 2 korona.
Magyarország vizeiről. Ára 5 korona.
Magyar pomológia (magyar és francia nyelven). I., II., III. füzet. Ára egyenként 3 kor.
Mezőgazdasági termények hamisítása. Ára * 60 fillér.
Mezőgazd. vezérfonál néptanítók részére. Ára 1 korona.
Mezőgazdasági statisztika. I. kötet ára 20 kor., II. kötet ára 30 kor., III. kötet ára 4 kor., IV. kötet ára 10 kor., V. kötet ára 8 kor.
Nemes füztermelés. Ára 60 fill.
Nemzetközi madárvédelem. Ára 1 kor.
Népszerű természettan. Ára 1 kor.
Peronospora elleni védekezésről. Ára 30 fillér.
Pisztrángtenyésztés. Ára 30 fillér.
Rendelet a húsvizsgálatról. Ára 20 fillér.
Szőlészeti kísérleti állomás közleményei. II. köt. Ára 6 korona.
Telepítési törvényjavaslat. Ára 1 kor.
Tagosítási törvénytervezet. Ára 2 kor.
Tehenek tögygümőkórja. Ára 50 fillér.
Termesszünk gyümölcsöt. Ára 40 fillér.
Törvényjavaslat a mezőgazdasági kamarákról. Ára 20 fillér.
Útmutatás a komlót pusztító állatok irtására. Ára 40 fillér.
Téli gyümölcs eltartása kamrákban. Ára 60 fill.
Vadőr. Ára 1 korona.
Vezérfonál a phylloxerás szőlőnek szénkénnel való gyéritésére. Ára 40 fillér.
Vizitársulatokra vonatkozó statisztikai adatok. Ára 1 kor.

Német nyelvű kiadványok:

- Jahresbericht über das Veterinärwesen in Ungarn 1896., 1898., 1899., 1900., 1901., 1902. Ára kötetenként 2 korona.
- Ueber die Kellereigenossenschaften. Ára 40 fillér.

1909.

A m. kir. földmivelésügyi minister kiadványai.

2. szám.

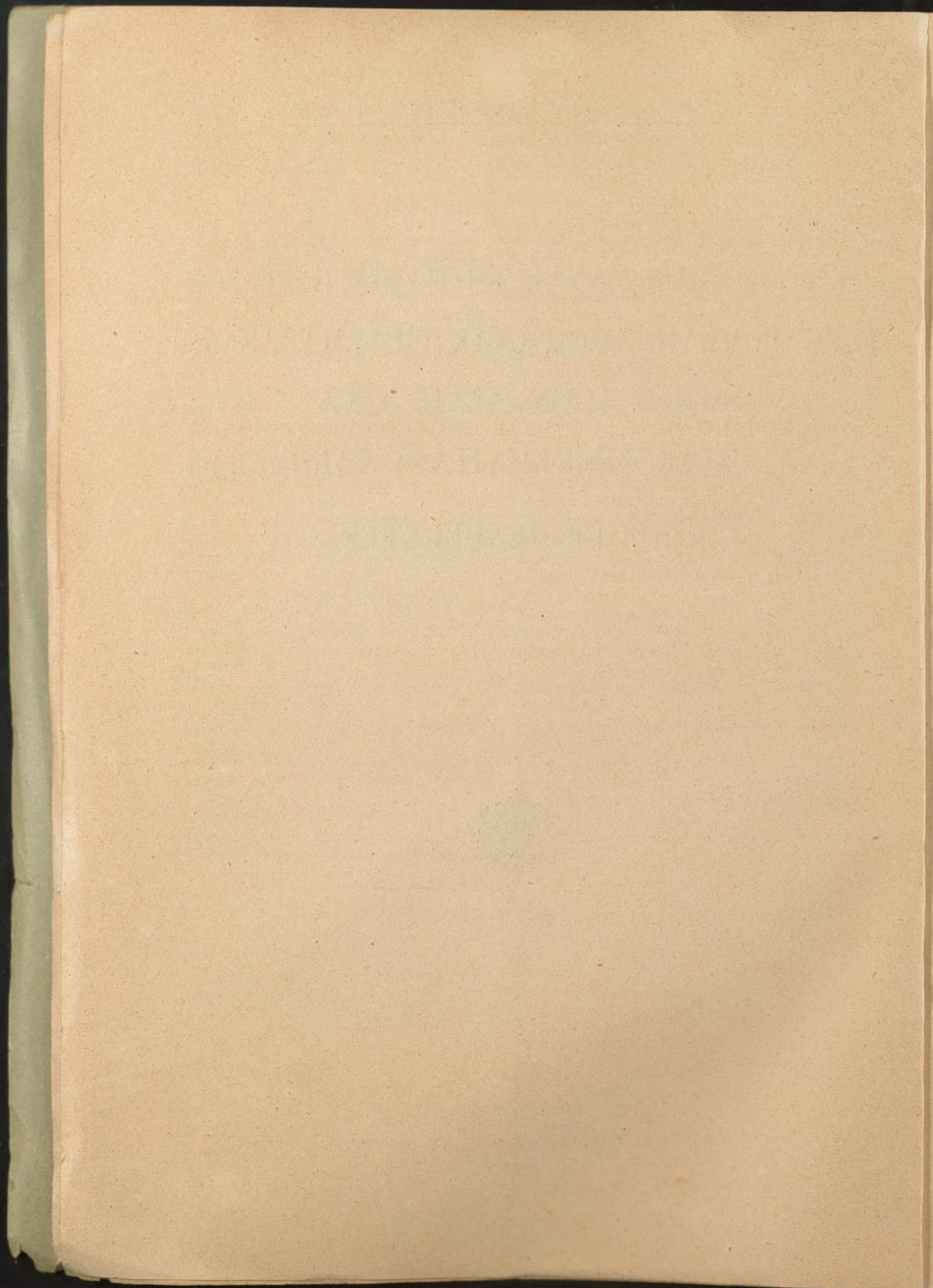
A BORHAMISÍTÁSNAK ÉS HAMISÍTOTT BOR
FORGALOMBAHOZATALÁNAK TILALMAZÁSÁRÓL
SZÓLÓ 1908: XLVII. T.-CZ.
S AZ ANNAK VÉGREHAJTÁSA TÁRGYÁBAN
KIADOTT RENDELETEK.

BUDAPEST

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA

1909.

1908. évi

XLVII. TÖRVÉNYCZIKK

a borhamisításnak és hamisított bor forgalomba- hozatalának tilalmazásáról.

(Szentelést nyert 1908. évi december hó 11-én, az «Országos Tör-
vénytár»-ban kihirdettetett 1908. évi december hó 17-én, életbe-
lépett 1909. évi január hó 1-én.)

I. Fejezet.

Általános rendelkezések.

1. §.

Bor elnevezés alatt az a szeszes ital értendő, mely kizárólag a szőlő levéből (szőlőmustból) erjesztés útján állítottott elő.¹⁾

2. §.

Az okszerű pinczekezelés szempontjából szükséges eljárások alkalmazása — ideértve a hibás bor vagy must helyreállítására vonatkozó eljárásokat is — amennyiben ez hamisítási, vagy a közönség megtévesztésére irányuló célzat nélkül történik s amennyiben ez által az egészségre ártalmas anyagok nem kerülnek a borba — a jelen törvény korlátai közt meg van engedve.

Nevezetesen meg van engedve:

a) a must befőzése, a tokaji borvidéken termett must kivételével (16. §.), édes ürmös készítése céljából;²⁾

¹⁾ Végr. Rend. 1. §.

²⁾ " " 3. §.

- b) a must és a bor kénezése tiszta kénnel; ¹⁾
- c) a must, valamint a bor savtalanítása tiszta szénsavas mészszel; ²⁾
- d) a bor derítése a következő derítő szerekkel: vizahólyag, zselatin, csersav, tojásfehérje, tej, casein, spanyolföld és kaolin; ³⁾
- e) égetett cukor (karamel) vagy szaflór használata a bor színének javítása végett, a tokaji borvidéken termelt bor kivételével; ⁴⁾
- f) a hibás must vagy bor kezelése tiszta csontszénnel vagy faszénnel; ⁵⁾
- g) a bor felfrissítése tiszta szénsavval; ⁶⁾
- h) bor-élesztő használata a musthoz, vagy a borhoz, áterjesztés céljából; ⁷⁾
- i) ürmösbor készítése ürmöknek s az ürmösboroknál szokásos más fűszereknek felhasználásával; ⁸⁾
- j) a mustnak vagy a bornak valamely más bor friss törkölyére vagy friss seprőjére való felöntése, feljavítás vagy áterjesztés céljából, a tokaji borvidékre nézve a 19. §-ban foglalt korlátozással; ⁹⁾
- k) a must, valamint a bor fejtése, szürése, hevítése (pasztörözése) s általában a must vagy a bor tartóssá tételére szolgáló olyan műveletek, melyekkel idegen anyagok nem jutnak a mustba, illetőleg a borba; ¹⁰⁾
- l) a házasítás vagy összevegyítés, ugy azonban, hogy a bort és a szőlőmustot csak borral vagy szőlőmusttal szabad összeházasítani. A tokaji borvidék borainak összeházasítására nézve a 18. §-ban megállapított kivételes rendelkezés az irányadó. Bort vagy szőlőmustot törkölyborral (csigerrel, lőrével) vagy gyümölcsborral, illetőleg ezeknek mustjával összeházasítani (összevegyíteni) tilos. ¹¹⁾

3. §.

A szesz használata csak az okszerű pinczekezelésnél elismert eljárások korlátai közt (például hordók vagy palaczkok tisztítására, bizonyos borderítő szerek előkészítésére, beteg vagy hibás bor kezelésére stb.) engedtetik meg.

1)	Végr. Rend.	4. §.
2)	«	5. §.
3)	«	6. §.
4)	«	7. §.
5)	«	8. §.
6)	«	9. §.
7)	«	10. §.
8)	«	11. §.
9)	«	12. §.
10)	«	13. §.
11)	«	14. §.

E célra csak legalább 95%-os raffinált szeszt vagy tiszta borpárlatot (konyakot) szabad használni és ezt is csak olyan mértékben, hogy ez uton 1 térfogatszázaléknál több alkohol ne kerüljön a borba. Ellenben tisztán csak a bor szesztartalmának emelése végett a borhoz szeszt adni tilos.¹⁾

4. §.

Czukrozásnak csak a must erjedésének befejezése előtt, a szürettől legfeljebb ugyanazon évi november hó 30-ig terjedő záros határidő alatt, csak a következő bekezdés szerint erre feljogosított hivatalos közegektől előzetesen kikért engedély, és a rendeleti uton megállapítandó ellenőrzési rendszabályok mellett s kizárólag oly célból és oly mértékig van helye, hogy a kedvezőtlen évjáratok termésének mustjában a tulságosan alacsony czukortartalom legfeljebb annyira legyen felemelhető, amennyi az adott viszonyok között, normális években lenni szokott. Ehhez képest a bejelentett mustmennyiséghez felhasználható czukor mennyisége mindenkor magában az engedélyben esetről-esetre állapítandó meg. Egy hektoliter musthoz azonban négy kilogrammnál több czukor semmi esetre sem adható.

A czukrozási engedélyt, a földmivelésügyi minister által rendeletileg megállapítandó beosztás szerint, területileg illetékes vinczellériskolai igazgatóságok és szőlészeti és borászati felügyelők, Horvát-Szlavonországokban pedig a horvát-szlavon-dalmátországi bán által e célra kijelölendő hivatalos közegek adják meg.

Az ilyen engedély iránti kérelmek soronkívül sürgösen intézendők el. Az engedélyt megadó vagy megtagadó határozat egyidejűleg az illetékes borellenőrző bizottsággal (64. §.) is közlendő.

Ezen határozatok ellen csakis az engedélyt kérő fél, és pedig a határozat kézbesítését követő 15 napon belül, a földmivelésügyi ministerhez, Horvát-Szlavonországokban a horvát-szlavon-dalmátországi bánhoz felebbezhet.

A must czukrozásához csakis finomított répa- vagy nádcukor használata engedélyezhető. Másféle czukorneműeknek, pl. keményítő-czukornak (szőlőczukornak, burgonyaczukornak), invertczukornak, vízben feloldott czukornak, czukorszörpnek stb. használata tilos.

Édes bor készítése céljából a must, vagy bor czukrozása tilos.²⁾

¹⁾ Végr. Rend. 15. §.

²⁾ „ „ 16—24. §§.

5. §.

Olyan bort vagy mustot, amely cukrozva van, tilos «természetes», «valódi» vagy más olyan jelzővel jelölni meg, amely azon vélelem keltésére lehet alkalmas, mintha a cukrozás nem történt volna meg.¹⁾

6. §.

A. 2. és 4. §. értelmében megengedett anyagokon kívül bármi-féle más anyagot tilos a must vagy a bor készítéséhez vagy kezeléséhez használni.

Ilyen tilos anyagok például: a víz, mazsolaszőlő, szárított gyümölcs (füge, szentjánoskenyér stb.), vagy más cukortartalmu növények és növényrészek, ugyszintén ezeknek kivonatai vagy főzetei, édesítő anyagok (saccharin, dulcin stb.), ólomcukor, glicerin, tamarinda s mindenféle tamarindakészítmények, mézga s a vonatanyag-tartalom növelésére alkalmas más anyagok, salicylsav, borkősav, másféle savak, vagy savtartalmu anyagok, kátrányfestékek és más növényi vagy ásványi festőanyagok, zamatosító és szagosító anyagok vagy kivonatok, essentiák, mesterséges mustanyagok, aluminiumsók (timsó stb.), konyhasó, barium, strontium- és magnesiumvegyületek, gipsz, bórsav, borax, formaldehyd, fluorvegyületek vagy olyan keverékek, amelyekben az itt felsorolt anyagok valamelyike van, ugyszintén a konyakfőzésre használt bor maradványai (bormoslék).

Az 1893 : XXIII. t.-cikkben megengedett módon cukorral vagy mazsolaszőlővel eddig készített édes vagy más csemegebor, a jelen törvény hatálybaléptétől számítva, legkésőbb egy hónap alatt az illetékes I. foku hatóságnak bejelentendő.

Ezek, ugyszintén azok a másféle borok is, amelyek a jelen törvény hatálybalépése előtt az ebben foglalt rendelkezésektől ugyan eltérőleg, de az 1893 : XXIII. t.-cikk szerint megengedett módon készítették — a törkölybor kivételével (l. 32. §.) — egy éven belül még forgalomba hozhatók, de csak az 5. §-ban körülírt jelzések mellőzésével.²⁾

7. §.

Azokra a gyógyászati célra szolgáló gyógyborokra nézve, melyek mint gyógyszerkülönlegességek, gyógyszertárakban vagy gyógyáruüzle-

¹⁾ Végr. Rend. 25. §.

²⁾ « « 26—28. §§.

tekben árusítatnak, ezen törvény rendelkezései annyiban módosulnak, hogy ezek a gyógyborok, az e törvényben megengedett anyagokon kívül, még az illető bor gyógyhatását biztosító s közegészségügyi szempontból kifogás alá nem eső gyógyanyagokat is tartalmazhatnak. A hivatalos Magyar Gyógyszerkönyvben felsorolt gyógyborok gyógyanyagokat és az ezen gyógyanyagok feloldásához feltétlenül szükséges más anyagokat is tartalmazhatnak, de kizárólag csak az e célra elkerülhetetlenül szükséges és a gyógyszerkönyv által előírt mennyiségben.

Egyebekben azonban e törvény rendelkezései a gyógyborokra is alkalmazandók.¹⁾

8. §.

Törkölybor, gyümölcsbor, pezsgő és habzóbor készítése csak a jelen törvény III. fejezetében foglalt rendelkezések korlátai közt engedtetik meg.

Az a must vagy bor, illetőleg törkölybor, gyümölcsbor, pezsgő-és habzó-bor, amelynek készítéséhez vagy kezeléséhez a jelen törvény szerint meg nem engedett anyag használtatott, vagy amely meg nem engedett módon állítottatott elő, s általában e törvényben meg nem engedett minden borhoz hasonló ital, hamisított bornak tekintendő.²⁾

A «méhsör» vagy a «mézbor», amennyiben annak készítéséhez vagy kezeléséhez szőlő, mazsolaszőlő, must, bor, vagy a jelen törvény III. fejezetében felsorolt italok nem használtattak és amennyiben nem bor gyanánt hozatnak forgalomba, nem esnek a jelen törvény rendelkezései alá.³⁾

Olyan anyagokat, melyeknek a jelen törvény rendelkezései alá eső italok készítéséhez vagy kezeléséhez való használata megengedve nincs, erre a célra, a magyar szent korona országainak területén hirdetni, ajánlani, vagy bármi módon forgalomba hozni tilos.⁴⁾

Ugyszintén tilos hamisított bor készítésére, illetve a jelen törvény rendelkezései alá eső italoknak tiltott módon való kezelésére tanácsot adni, utmutatást készíteni, ilyet hirdetni vagy bármi módon terjeszteni.⁵⁾

¹⁾ Végr. Rend. 29. §.

²⁾ " " 30. §.

³⁾ " " 31. §.

⁴⁾ " " 32. §.

⁵⁾ " " 32. §.

9. §.

A jelen törvény rendelkezései a külföldről behozott mustaborra, törkölyborra, gyümölcsborra, gyógyborra, pezsgőre és habzóborra, illetőleg ezek hamisítványaira is alkalmazandók.

Olyan erős vagy édes külföldi csemegeborok, amelyek egyes bortermő országok különlegességei s a világpiaczon már eddig is, mint ilyenek szerepeltek s melyeknek előállítása az illető külföldi államban meg van engedve (például sherry, malaga, madeira, marsala, portborok stb.), anyiban kivételt képeznek, hogy amennyiben ezek valamely külföldi országban, kizárólag ott termett aszuszölő felhasználásával s az ott törvényesen megengedett eljárás szerint, esetleg szesz és egyéb ott megengedett anyagok hozzáadásával készítették is, de alkoholtartalmuk 22 és $\frac{1}{2}$ térfogat százaléknál nem nagyobb a magyar szent korona országainak területén forgalomba hozhatók ugyan, de csak a származásuknak és minőségüknek megfelelő elnevezés alatt. Ezen borok készletben tartása is csak a megfelelő elnevezésnek, illetve megjelölésnek, a bort tartalmazó palaczkon vagy más edényen való feltüntetése mellett engedtetik meg.¹⁾

10. §.

Tilos a mustot vagy bort olyan borvidékre, községre, bortermő helyre, olyan termelő nevére vagy pinceszéjére, ugyancsak olyan szőlőfajtára utaló jelzéssel vagy elnevezéssel hozni forgalomba, amely nem felel meg az illető must vagy bor tényleges származásának, illetőleg annak a szőlőfajtának, amelyből a bor szüretett.²⁾

A mennyiben a forgalomba hozó a származást igazolni nem tudja, e tekintetben való szakvéleményadásra az 52. §-ban említett borvizsgáló szakértő bizottságok illetékesek.

A 15. §-ban meghatározott tokaji borvidék kivételével, a többi hazai borvidék beosztásának megállapítása rendeleti uton történik.³⁾

11. §.

Különböző borvidéken, községben vagy bortermő helyen termett vagy különféle szőlőfajtákból szűrt mustok, vagy borok összeházasítása esetén az összeházasított must vagy bor — a tokaji borvidék

¹⁾ Végr. Rend. 33. §.

²⁾ „ „ 34. §.

³⁾ „ „ 36. §.

kivételével (17. és 18. §.) — azon borvidék, község, vagy bortermő hely, illetőleg azon szőlőfajta megjelölése mellett hozható forgalomba, amely borvidék, község, vagy bortermő hely, illetőleg szőlőfajta jellegének a must vagy bor tényleg megfelel.

A tokaji borvidéken termett must vagy bor csak a tokaji borvidék területén kívül eső helyeken házasítható össze más borvidékről származó musttal vagy borral, de az ilyen házasított mustot vagy bort feltétlenül tilos «tokaji», «tokaji bor», «tokaji aszú», «hegyaljai», «szamorodni», «mászás» vagy általában a tokaji borvidékre, vagy ezen borvidékbe tartozó valamely községre vagy bortermő helyre utaló elnevezés alatt forgalomba hozni.

Külföldi bort, vagy olyan összeházasított bort, melyben 25%-nál több külföldi bor van, tilos hazai termésű bor gyanánt forgalomba hozni.¹⁾

12. §.

Ahol a jelen törvényben forgalombahozatalról van szó, ez alatt nemcsak az áru eladását, hanem annak visszteher mellett vagy visszteher nélkül történt bármily elidegenítését, továbbá az erre irányuló hirdetést, ajánlást vagy bármely más kínálatot, ugyszintén annak közvetítését is érteni kell.²⁾

13. §.

Mindazon pinczékben, présházakban, erjesztő- vagy más helyiségekben, amelyek eladásra szánt must, bor, gyümölcsbor, pezsgő- vagy habzóbor készítésére, kezelésére, raktározására vagy forgalombahozatalára szolgálnak, a törvény azon rendelkezései, melyek az illető italok előállításánál és kezelésénél megengedett és tiltott eljárásokra, továbbá a raktározásra és forgalombahozatalra, valamint az ezen törvényben megállapított büntetésekre vonatkoznak, nyomtatásban, a rendeleti uton megállapítandó feltételek szerint, szembeötlő helyen és könnyen olvashatóan állandóan kifüggesztve tartandók.

Azokra, akiknek 4 kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs, ha törkölybort nem készítenek és bor, must, szőlőcsefre, borkészítésre szánt szőlő vagy borseprő adás-vételével vagy borméréssel, illetőleg bornak kismértékben való árusításával nem foglalkoznak, az első bekezdésben említett nyomtatványok kifüggesztése nem kötelező.

¹⁾ Végr. Rend. 35. §.

²⁾ « « 37. §.

Az e célra szolgáló nyomtatványokat a földmivvelésügyi minister, Horvát-Szlavonországokban a bán ingyen bocsátja az illetők rendelkezésére. Ezen nyomtatványok minden községben a községházánál is nyilvánosan kifüggesztendők.¹⁾

14. §.

Az a bortermelő, aki évi termésének saját házi szükségletét meghaladó részét értékesíti, ugyszintén az is, aki bornak, mustnak, szőlőczefrének, borkészítésre szánt szőlőnek vagy horseprőnek adás-vételével vagy borméréssel, illetve kismértékben való elárusítással foglalkozik, a pinczében vagy más helyiségben raktározott bortermelését, illetőleg a beszerzett bor- vagy más mustmennyiséget, ugyszintén a forgalomba hozott bor- vagy mustmennyiséget, — az illető bor vagy must színének, továbbá a minőség közelebbi megjelölésének, a beszerzés, illetve elszállítás helyének és idejének, és nagyban, azaz legalább 50 liter mennyiségben való eladás esetén, az eladó, illetve a vevő nevének és lakhelyének tételenként való feltüntetése mellett — nyilvántartani köteles.

Az e célból vezetendő nyilvántartás, az 55. §-ban felsorolt hatóságoknak, valamint a 63. §. szerint az ellenőrzésre kiküldendő közegeknek, kivánatukra, átvizsgálás és a jelen törvény alapján folytatott kihágási ügyben felhasználandó adatok összeállítása, illetőleg kijegyzése végett rendelkezésükre bocsátandó.

A nyilvántartásban levő feljegyzések, illetve ezek az adatok, kizárólag csak a rendőri büntető eljárás céljaira használhatók fel, egyébként hivatalos titkot képeznek s a terhelt javára szolgáló bizonyítékul csak az esetben fogadhatók el, ha a reájuk vonatkozó okmányok is előterjesztettek.

Jelen szakasz rendelkezései alól a törvényhatósági bizottság előterjesztésére, a földmivvelésügyi minister — Horvát-Szlavonországokban a horvát-szlavon-dalmátországi bán — indokolt esetekben felmentést adhat.²⁾

¹⁾ Végr. Rend. 38. §.

²⁾ „ „ 39. §.

II. Fejezet.

A tokaji borokra vonatkozó különleges rendelkezések.

15. §.

A tokaji borvidékbe a következő községek tartoznak, u. m.:

a) Zemplén vármegye területén: Bekecs, Bodroghalász, Bodrogkeresztur, Bodrogolaszi, Bodrogzsadány, Erdőbénye, Erdőhorváti, Golop, Józseffalva, Károlyfalva, Kisfalud, Kistoronya, Legyesbénye, Mád, Mezőzombor, Monok, Olaszliszka, Ond, Rátka, Sárospatak, Sátoraljaujhely, Szegilong, Szerencs, Szöllőske, Tállya, Tarczal, Tokaj, Tolcsva, Vámosujfalu és Végardó községek.

b) Abauj-Torna vármegye területén: Abaujszántó község.

Az ezen borvidéken termett borok különlegességének megóvása végett — az I. fejezetben foglaltakon kívül — még a 16—28. §-okban foglalt kivételes rendelkezések tételnek.

16. §.

A tokaji borvidék területén termett bor vagy must cukrozása, ugyszintén ennek főzés után való besűritése tilos. E tilalom egyaránt kiterjed a tokaji borvidékbe tartozó községek határában bárhol, akár hegyi, akár síkfekvésű (kerti) vagy homoktalaju szőlőben termett mustra és borra.¹⁾

17. §.

«Tokaji», «tokaji bor», «tokaji aszu», «szamorodni», «hegyaljai» «másolás» vagy általában a tokaji borvidékre vagy ezen borvidékbe, tartozó valamely községre vagy bortermő helyre utaló elnevezés alatt csak olyan bort szabad forgalomba hozni, amely kizárólag a tokaji borvidék területén fekvő hegyi szőlőben termett.²⁾

18. §.

A tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bort, a tokaji borvidék határán belül, csakis olyan borral szabad összeházasítani, amely

¹⁾ Végr. Rend. 41. §.

²⁾ « « 42. §.

szintén ugyanezen borvidéken s ugyancsak hegyi szőlőben termett; ellenben tilos ott ezen bort más hazai borvidékről, vagy külföldről származó, vagy pedig olyan musttal vagy borral összeházasítani, amely ugyan a tokaji borvidékbe tartozó községek határában, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) vagy homoktalaju szőlőben termett, vagy a hegyi szőlők ugynevezett «másodtermés»-éből szüretett.¹⁾

19. §.

A tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bor seprőjére vagy törkölyére más borvidéken, vagy a tokaji borvidékbe tartozó községek határában ugyan, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) vagy homoktalaju szőlőben termett mustot vagy bort felönteni tilos.²⁾

20. §.

A tokaji borvidékre, illetőleg az ebbe beosztott községek határába más borvidékről származó akár hazai, akár külföldi bort, csakis az ottani helyi fogyasztás céljaira és csak a földmivvelésügyi minister által felhatalmazott hivatalos közegek engedélyével szabad bevinni, illetőleg ott raktáron tartani.

Ezen rendelkezés betartásáért a nyilvános közlekedési vállalatokat és a postaintézetet — a 27. és 57. §-okban foglalt kötelezettségeken kívül — felelőség nem terheli.

Beviteli engedély csak olyan egyéneknek adható, akik a jelen törvénybe, vagy az ennek életbelépte előtt hatályban volt 1893:XXIII. t.-cz.-be ütköző kihágás miatt jogerősen elítélve nem voltak és csak olyan mennyiség bevitelére, amely az engedélyt kérő saját házi szükségletének fedezésére vagy saját üzleti helyiségében való kimérésre, illetőleg ottani kismértékben való elárusításra szükséges s az illetőnek ebbeli egyévi szükségletét nem haladja meg.

Az engedély megadását tartozik az illető hivatalos közeg egyidejűleg közölni az illetékes borellenőrző bizottsággal (64. §.) s a 63. §-ban említett hatósági közegekkel is.

Az e tárgyban hozott I. fokú határozatok ellen az engedélyt kérő fél 15 nap alatt az 55. §-ban megjelölt másodfokú hatósághoz, ennek határozata ellen pedig a földmivvelésügyi ministerhez felebbez-

¹⁾ Végr. Rend. 43. §.

²⁾ „ „ 44. §.

het. A borellenőrző bizottságnak, illetőleg a bizottság elnökének a határozat kézbesítését követő három nap alatt nyilvánított kívánságára pedig az I. fokú határozat az említett II. fokú hatósághoz, ez utóbbinak határozata pedig a földmivelésügyi ministerhez hivatalból való felülvizsgálat végett felterjesztendő, s ilyen esetben a végleges határozat közzléséig a fél az alsóbbfokú hatóság által esetleg megadott beviteli engedéllyel nem élhet.¹⁾

A 7. §-ban említett s a tokaji borvidék területén lévő gyógyszerárakban árusított gyógyborok beviteléhez, amennyiben ezek palaczkozva és közvetlenül az illető gyógyszerárba vitetnek és csak az ottani helyi szükséglet fedezésére szolgálnak, továbbá a közvetlen fogyasztók által saját szükségletükre beszerzett gyógyborok beviteléhez engedély nem szükséges.

21. §.

A tokaji borvidékre behozott idegen bort a tokaji borvidéken termett bortól kellően elkülönítve kell tartani. Az idegen bort tartalmazó hordónak olyan jelzéssel kell ellátva lennie, mely az illető bor származását világosan feltünteti.²⁾

22. §.

A 20. §. értelmében a tokaji borvidékre bevitt idegen bort s annak hol történt elhelyezését köteles az, akinek részére érkezett — a beviteli engedély felmutatása mellett — azonnal bejelenteni a községi előljárásnak.³⁾

Az előljárásság erről nyilvántartást tartozik vezetni.⁴⁾

23. §.

A tokaji borvidék területéről tilos olyan bort kivinni, amely nem ott termett.

Ugyanezen tilalom alá esnek az olyan borküldemények is, melyek a tokaji borvidék területén fekvő vasuti, hajó- vagy postaállomásokra érkezve, onnan utólagos rendelkezés folytán továbbittatnak, vagy kiváltás útján újból feladatnak.

¹⁾ Végr. Rend. 45—50. §§.

²⁾ „ „ 52. §.

³⁾ „ „ 53. §.

„ „ 54. §.

Azokat az idegen borkészleteket, amelyek ezen törvény életbelépte előtt vitettek be a tokaji borvidék területére, tartozik a tulajdonos e törvény életbeléptétől számított 15 nap alatt bejelenteni az illetékes I. foku hatóságnak, s az illető bort tartalmazó hordókat vagy más edényeket tartozik olyan megjelöléssel ellátni, amely az illető bor származását világosan feltünteti. Ezek a borok — amennyiben az illető tulajdonosnak a 20. §. harmadik bekezdése értelmében engedélyezhető egy évi szükségletét meghaladják — a törvény életbelépésétől számított négy hónap alatt a tokaji borvidék területéről kiszállítandók.¹⁾

24. §.

A 23. §. rendelkezéseinek ellenőrzésére vonatkozó szabályokat a földmivvelésügyi minister rendeleti uton állapítja meg.

25. §.

A jelen II. fejezetnek a borra vonatkozó rendelkezései a mustra, szőlőcsefrére, borkészítésre szánt szőlőre és borseprőre is egyaránt kiterjednek.²⁾

26. §.

Tokaji borvidékbeli bortermelőknék és borkereskedőknék s általában mindenkinek, aki ott must vagy bor adás-vételével, vagy ennek közvetítésével foglalkozik, tilos a tokaji borvidék területére mazsolaszőlőt (aprószőlőt vagy aszuszőlőt) beszerezni vagy ott készletben tartani. Kivételt képeznek e tekintetben a fűszeres vagy csemegeüzletek, amelyek a mazsolaszőlőnek háztartási célra kicsinyben való elárúsításával rendszeresen foglalkoznak és nagyban (t. i. 50 liter, vagy ezen felüli mennyiségben) való boreladást nem folytatnak, továbbá a közvetlen fogyasztók és vendéglősök azon mazsola mennyiségre nézve, amely a háztartásuk, illetve vendéglősiparuk céljaira szükséges.³⁾

27. §.

A tiz hektolitert meghaladó borszállitmányok, továbbá az öt métermázsát meghaladó mazsola- (aprószőlő-, aszuszőlő-) vagy cukor- és cukorszörpszállitmányok megérkezéséről kötelesek a tokaji borvidék területén fekvő vasuti és hajóállomások esetről-esetre értesíteni

¹⁾ Végr. Rend. 55. §.

²⁾ „ „ 56. §.

³⁾ „ „ 57. §.

a földmivvelésügyi minster által a 20. §. első bekezdése értelmében kijelölendő hivatalos közeget annak közlése mellett, hogy az illető szállitmány kinek, mikor és honnan érkezett.

28. §.

A földmivvelésügyi minster felhatalmaztatik, hogy a kereskedelemügyi minsterrel egyetértőleg rendeleti uton állapítsa meg azokat a további feltételeket és rendszabályokat, amelyek a jelen törvény 16—27. §-aiban foglalt rendelkezések végrehajtására és az e célból gyakorlandó ellenőrzésre szükségesek.¹⁾

III. Fejezet.

A borseprőre, törkölyborra, gyümölesborra, pezsgőre és habzóborra vonatkozó rendelkezések.

29. §.

Saját termésű, vagy másoktól beszerzett borának seprőjéből az abban levő bort bárki kiprélheti és eladhatja, vagy a lehuzott borral összevegyitheti; azonban borseprőt a benne levő bor kiprélése és forgalombahozatala céljából megvenni, vagy másoktól összevásárolt borseprőből való borprélést üzletszerűleg folytatni, ugyszintén az összevásárolt borseprőből kiprélést bort forgalomba hozni, vagy e célból raktáron tartani tilos.

Borseprőből, vizzel, borhoz hasonló italt előállítani tilos.²⁾

30. §.

Törkölybor (csiger vagy löre) alatt olyan, közönséges asztali borhoz hasonló ital értendő, mely a friss szőlő törkölyéből, az ebben visszamaradt boralkatrészek kivonása céljából a törkölyre felöntött vizzel, erjesztés utján állittatik elő.

Törkölyborkészítésre három naponál régibb szőlőtörkölyt használni tilos.

Ugyanazt a törkölyt csak egyszer szabad törkölyborkészítésre használni s e célból a törkölyre, az arról nyert szinmustnak legfeljebb egynegyed részéig terjedő mennyiségű vizet szabad felönteni.³⁾

¹⁾ Végr. Rend. 40—57. §§.

²⁾ " " 58. §.

³⁾ " " 59. §.

31. §.

A törkölybor készítéséhez és kezeléséhez szőlőtörkölyön és vizen kívül semmi egyebet nem szabad használni, tehát sem czukrot, sem a must- és borkezelésnél a 2. §. értelmében megengedett anyagokat. A víz használata is csak a törkölybor készítésénél engedtetik meg, ellenben a már kész, kiejedt törkölybornak vízzel való keverése tilos.

A derítés (de csak a 2. §. d) pontjában felsorolt derítőszerekkel), továbbá a kénezés (de csak tiszta kénnel), valamint a szokásos borkezelési és konzerválási eljárások, u. m. fejtés, szűrés, a törkölybornál is megengedtetnek.¹⁾

32. §.

Törkölybor (csiger vagy löre) készítése a 30. és 31. §-okban foglalt korlátok között is, csak a saját termésű szőlő törkölyéből, kizárólag a házi fogyasztás céljaira és csakis azoknak engedtetik meg, akiknek 4 kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs. Ha azonban az ilyen kis szőlőbirtokosok bor, must, szőlőcsefre, borkészítésre szánt szőlő vagy borseprő adás-vételével vagy borméréssel, illetve kismértékben való elárusítással foglalkoznak, törkölybort készíteniök tilos.

Házi fogyasztás alá az a törkölybormennyiség esik, amelyet maga a termelő és családja, továbbá cselédei és munkásai fogyasztanak el.

A házi fogyasztás céljaira évenként készíthető törkölybor összes mennyisége nem haladhatja meg az ebbeli egy évi szükségletet és semmi esetre sem lehet több 20 hektoliternél.²⁾

A törkölybor forgalombahozatala tilos.³⁾

33. §.

Az a bortermelő, aki törkölybort (csigert, lörét) akar készíteni, köteles ezen szándékát legalább 48 órával előbb, az illető község elöljáróságának írásban vagy szóbelileg bejelenteni, a készítendő törkölybor mennyiségének, valamint annak a közlése mellett, hogy a törkölybort mikor és hol fogja készíteni.⁴⁾

A községi elöljáróság ezen bejelentésekről nyilvántartást köteles vezetni és joga van a 30—32. §-ok rendelkezéseinek betartását ellenőrizni.⁵⁾

¹⁾ Végr. Rend. 59. §.

²⁾ „ „ 59. §.

³⁾ „ „ 61. §.

⁴⁾ „ „ 59. §. h.

⁵⁾ „ „ 60. §.

34. §.

Gyümölcsbort, vagyis a szőlőn kívül más gyümölcs levéből előállított borhoz hasonló italt, csakis a következő feltételek mellett szabad készíteni és forgalomba hozni:

a) Gyümölcsbort csakis friss gyümölcs levéből, esetleg víz, vagy cukros víz hozzáadásával erjesztés útján szabad előállítani.

b) A gyümölcsbor készítéséhez vagy kezeléséhez szőlőt, szőlőtörkölyt, szőlőcsefrét, szőlőmustot, bort, borseprőt, mazsolaszőlőt, továbbá borköt használni tilos, ugyszintén tilos a gyümölcsbort természetes borral vagy törkölyborral (csigerrel, lörével) keverni (összevegyíteni, házasítani).

c) A must, illetőleg a bor kezelésénél tiltva levő anyagok használata, a víz kivételével, gyümölcsbor készítésénél és kezelésénél is tiltva van. A víz használata is csak a gyümölcsbor készítésénél van megengedve, ellenben a már kiejert gyümölcsborba vizet keverni tilos.

d) Egyebekben a természetes bornál megengedett anyagok és eljárások alkalmazása a gyümölcsbornál is meg van engedve.

e) A gyümölcsbor csakis kifejezetten mint gyümölcsbor hozható forgalomba.¹⁾

35. §.

A törkölybort vagy gyümölcsbort tartalmazó hordóknak, palackoknak vagy más edényeknek «Törkölybor», illetőleg «Gyümölcsbor» vagy az illető gyümölcs megjelölése szerint: «almabor», «körtebor», «ribizkebor» stb. jelzéssel kell ellátva lenniök, ezenkívül a törkölybor és a gyümölcsbor a természetes bortól állandóan elkülönítve tartandó.

Az erre vonatkozó részletes szabályok rendeleti úton állapítandók meg.²⁾

36. §.

Pezsgő alatt természetes borból készített oly szénsavdus bor értendő, melyben a szénsav, esetleg cukor hozzáadásával, természetes úton benne fejlesztetett és visszafojtatott. Ehhez a pezsgőgyártásnál szokásos u. n. likőr is adható.

Ellenben a pezsgőhöz hasonló azon ital, amely szintén természetes borból ugyan, de akként állítottatott elő, hogy a szénsav mesterséges úton vitetett vagy préseltetett bele, «habzóbor»-nak nevezendő s csakis ezen elnevezésnek a palaczkra ragasztott címlapon

¹⁾ Végr. Rend. 62. §.

²⁾ « « 63. §.

könnyen szembetünő módon s a rendeleti uton előirt szabályok szerint való feltüntetése mellett raktározható és hozható forgalomba.

A «habzóbor» elnevezés sem ennek francia vagy más nyelvű fordításával, sem más jelzéssel nem helyettesíthető.

A jelen §. első és második bekezdésében említettekhez hasonló italok gyümölcsborból is készíthetők. Ezek azonban csak olyan elnevezés alatt és csak oly jelzéssel hozhatók forgalomba, amely kifejezetten és világosan feltünteti, hogy gyümölcsborból készültek.

Hamisított borból (8. §.) sem pezsgőt, sem habzó bort nem szabad készíteni.

A magyar szent korona országainak területén csak olyan pezsgő és habzóbor hozható forgalomba, melynek czimlapján és dugóján az illető gyáros neve és a gyártás helye fel van tüntetve. Ellenkező esetben — a 41. §. 3. pontja szerint alkalmazandó büntetésen felül — az illető pezsgő vagy habzóbor elkobzandó és közvetlen fogyasztás céljaira értékesítendő, a befolyó pénzösszeg pedig a 62. §-ban megjelölt célra fordítandó.¹⁾

IV. Fejezet.

Büntető határozatok.²⁾

37. §.

Aki a must, bor, ürmös, törkölybor (csiger, löre), gyümölcsbor, pezsgő vagy habzóbor készítéséhez vagy kezeléséhez meg nem engedett anyagot használ, vagy ezen italok készítésére és kezelésére vonatkozólag a jelen törvényben foglalt egyéb rendelkezéseket megszegi, ugyszintén az is, aki borhoz hasonló s e törvényben meg nem engedett italt készít, borhamisítás kihágását követi el s 8 naptól 3 hónapig terjedhető elzárással és 10 koronától 1000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.³⁾

38. §.

Kihágást követ el és a 37. §-ban meghatározott büntetésekkel büntetendő az is:

1. aki olyan hamisított bort (8. §.) hoz forgalomba vagy tart készletben, amelyet a jelen törvényben foglalt tilalom ellenére maga készített, kezelt, készített vagy kezeltetett, vagy amelyről tudja, hogy azt más ily módon készítette vagy kezelte;

¹⁾ Végr. Rend. 64. §.

²⁾ « » 65. §.

³⁾ « » 66. §.

2. aki olyan mustot vagy bort, amely czukrozva van, «természetes», «valódi» vagy más olyan megjelöléssel hoz forgalomba, amely azon vélelem keltésére lehet alkalmas, mintha a czukrozás nem történt volna meg (5. §.);

3. aki a tokaji borvidéken termelt must vagy bor különlegeségének megóvására a 15—26. §-okban, vagy a 28. §. alapján kiadandó rendeletekben megállapított rendelkezéseket megszegi;

4. aki mástól vásárolt borseprőnek borrá való kipréselésével, a 29. §-ban tiltott módon foglalkozik, vagy az összevásárolt borseprőből kipréselt bort forgalomba hozza vagy e célból raktáron tartja;

5. aki törkölybort forgalomba hoz;

6. aki gyümölcsbort szőlőből szűrt bor gyanánt (1. §.) hoz forgalomba;

7. aki a jelen törvény rendelkezései alá eső italnak készítésénél vagy kezelésénél meg nem engedett anyagot, erre a célra, bármely módon forgalomba hoz, ajánl vagy hirdet;

8. aki e törvény rendelkezései alá eső italnak meg nem engedett készítésére vagy kezelésére tanácsot ad, utmutatást készít, készített, hirdet vagy bármely módon tudva terjeszt;

9. aki a jelen törvény életbelépte előtt czukorral vagy mazsolaszőlővel készített édes vagy más csemegeborokat a 6. §-ban előirt határidő alatt be nem jelenti, valamint az is, aki ezeket, valamint a 6. §. utolsó bekezdésében említett egyéb borokat az 5. §-ban körülirt jelzésekkel hozza forgalomba.¹⁾

39. §.

Ha a kihágás elkövetőjének szeszes italok kimérésére, illetve kis mértékben való elárusítására szóló engedélye van, az tőle a 37. §. vagy a 38. §. 1. pontja alá eső kihágás esetében elvonandó, a 38. §. 2—8. pontjai alá eső kihágás esetében pedig elvonható, s az illető ez esetben, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított öt éven belül, ily engedélyt nem kaphat.²⁾

40. §.

Aki a 37. vagy a 38. §-ban meghatározott kihágás, vagy ily kihágás tényálladékát magában foglaló, de súlyosabb beszámítás alá eső büntetendő cselekmény miatt már két ízben büntetve volt és utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt el, az ellen, újabb visszaesés esetében, a szabadságvesztés büntetésen felül kisza-

¹⁾ Végr. Rend. 67. §.

²⁾ « « 70. §.

bandó pénzbüntetés legalább 200 koronában állapítandó meg, s ha szeszes italok kimérésére, illetve kis mértékben való elárúsítására szóló engedélye van, az tőle elvonandó s az illető 5 éven belül ilyen engedélyt nem kaphat.¹⁾

41. §.

Kihágást követ el s 3 naptól 15 napig terjedhető elzárással és 10 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki hamisított bort (8. §.) forgalomba hoz, ha cselekménye a 38. §. 1. pontja alá nem esik;

2. aki a törkölybor készítésének a 33. §-ban előirt előzetes bejelentését elmulasztja;

3. aki a törkölybor vagy gyümölcsbor raktározására, elkülönítve tartására, vagy pedig a törkölybort, gyümölcsbort, habzó bort s a gyümölcsborból készült pezsgőt tartalmazó hordóknak, palaczkoknak, vagy más edényeknek megjelölésére vonatkozó rendelkezéseket megszegi (35. és 36. §§);

4. aki a 9., 10. és 11. §-ban a mustnak vagy bornak származására, termelőjére vagy a szőlőfajtára utaló elnevezésekre vagy jelzésekre vonatkozólag megállapított rendelkezéseket megszegi;

5. aki a must, bor és az e törvény rendelkezései alá eső egyéb italok készítésére, kezelésére, raktározására, jelzésére és forgalomba hozatalára vonatkozó rendelkezések kifüggesztésére a 13. §-ban előirt kötelezettségnek nem tesz eleget.²⁾

42. §.

Kihágást követ el és 10 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki hamisított bort (8. §.) vagy törkölybort forgalomba hozatal céljából mástól, tudva, megszerez;

2. aki borseprőt, a benne lévő bornak kipréselés után való forgalomba hozatala céljából megvesz, vagy bármiként megszerez;

3. aki a 14. §-ban előirt nyilvántartást megfelelően nem vezeti, valamint az is, aki ezen nyilvántartást a hatóságnak, vagy a 63. §-ban említett közegeknek, az ott jelzett célból rendelkezésükre nem bocsátja, vagy abból az illetők által kívánt adatok átnézését, kijegyzését és összeállítását, vagy a gyanús italokból, vagy egyéb anyagokból való mintavételt meg nem engedi, vagy akadályozza.³⁾

¹⁾ Végr. Rend. 70. §.

²⁾ " " 68. §.

³⁾ " " 69. §.

43. §.

A jelen törvényben megszabott elzárás tartama abban az esetben sem haladhatja meg a három hónapot, ha több kihágásra összbüntetésképpen állapittatik meg, ide nem értve annak az elzárásnak a tartamát, amely a mellékbüntetésként kiszabott pénzbüntetés behajthatatlansága esetére, az összbüntésen felül, a büntető törvények általános rendelkezései szerint, megállapítandó.¹⁾

44. §.

Ha az enyhítő körülmények tulnyomóak, a jelen törvényben megállapított elzárás helyett, 1000 koronáig terjedhető pénzbüntetés állapítható meg.²⁾

45. §.

A munkaadó, vagy a felügyelettel megbizott egyén az e törvénybe ütköző cselekményekért büntetőjogi felelősséggel akkor is tartozik, ha a cselekményt az ő tudtával és elnézésével alkalmazottja követi el, ugyszintén, ha a munkaadót, vagy a felügyelettel megbizott egyént e cselekmények elkövetésénél a köteles ellenőrzés elmulasztása terheli.³⁾

46. §.

Az ítéletben (határozatban) intézkedni kell az iránt is, hogy a zár alá vett italokkal (59. és 60. §§.) mi történjék. Amennyiben azok ipari célra felhasználhatók, az ítélet jogerőre emelkedése után, a borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye értelmében denaturálandók és ennek megtörténte után elkobzandók és az eljáró hatóság által az 1901 : XX. t.-cz. 23. §-ában meghatározott célra, Horvát-Szlavonországokban az ottani törvények szerint megjelölt célra, értékesítendők.

Büntető ítélet hozatala esetén az elítélt kötelezendő a denaturálás költségének viselésére.

Különös méltánylást érdemlő esetekben a hatóság a zár alá vett italokat — a denaturálás megtörténte után — ipari célra leendő felhasználás végett, a jogosultnak visszaadhatja.⁴⁾

¹⁾ Végr. Rend. 69. §. 6-ik bekezdés.

²⁾ „ „ 69. §. 7-ik „

³⁾ „ „ 71. §.

⁴⁾ „ „ 72—73. §§.

47. §.

Azok a hamisított italok, amelyek ipari célra való felhasználásra nem alkalmasak, vagy amelyeket denaturálni nem érdemes, kiöntés útján megsemmisítendők.¹⁾

Ezen szakasz, valamint a 46. §. rendelkezései alá esnek a készletben talált s borhamisításra szolgáló tiltott anyagok is.²⁾

48. §.

A zár alá vételre, denaturálásra, elkobzásra és a hatóság által való értékesítésre vagy megsemmisítésre vonatkozó rendelkezések (46., 47., 59. és 60. §§.) akkor is foganatosítandók, ha a kihágást ismeretlen egyén követte el, vagy ha a rendőri büntető eljárást más ok miatt folytatni, vagy a kiszabott büntetést az elítélten végrehajtani nem lehet.³⁾

49. §.

A 37. és 38. §-ok alá eső kihágások eseteiben a büntető ítéletben, ennek az elítélt fél költségén leendő hirlapi közzététele is elrendelhető. A közzététel elrendelése esetében az ítéletben meg kell nevezni azt a lapot, illetőleg lapokat, amelyben az ítélet közzéteendő, s a közzététel iránt az ítélet jogerőre emelkedése után azonnal intézkednie kell a hatóságnak, még akkor is, ha az elítélt esetleg nem volna feltalálható s a kiszabott büntetés nem volna végrehajtható.⁴⁾

50. §.

Aki a jelen törvénybe ütköző kihágás miatt büntettetik, a készletben talált vagy forgalomba hozott hamisított italok egész mennyiségeért, a természetes bor után járó állami boritaladót is tartozik megfizetni.

E célból, továbbá a szeszes italok kimérésére, illetve kismértékben való elárusítására szóló engedélyeknek netaláni elvonása iránt szükséges eljárás megindítása és az ilyen engedélyek kiadásának megtagadására vonatkozó előjegyzés foganatosíthatása végett, az ítélet — jogerőre emelkedése után — az illetékes kir. pénzügyigazgatósággal is közlendő.⁵⁾

¹⁾ Végr. Rend. 74. §.

²⁾ „ „ 75. §.

³⁾ „ „ 76. §.

⁴⁾ „ „ 77. §.

⁵⁾ „ „ 78. §.

51. §.

Az e törvényben megállapított büntetések csak annyiban alkalmazandók, amennyiben az elkövetett cselekmény, a büntető, vagy más törvények rendelkezései szerint, súlyosabb beszámítás alá nem esik.

Ezen rendelkezés a közegészségügyi törvények és szabályok alkalmazását nem zárja ki.¹⁾

V. Fejezet.

Eljárás. Hatóságok. Borvizsgáló és borellenőrző bizottságok.

52. §.

A jelen törvény rendelkezései alá eső italoknak s a borkezelésnél használt anyagoknak szakértői vizsgálatára s a borhamisítás kérdésében való szakvélemény megadására külön borvizsgáló szakértő bizottságok alakítandók.

Ezen borvizsgáló szakértő bizottságok szervezete s azok megalkotásának és működésének szabályai rendeleti uton állapítandók meg.²⁾

53. §.

A borvizsgáló szakértő bizottságok feladata a jelen törvény rendelkezései alá eső s az illetékes hatóságok által hozzájuk beküldött italokat és anyagokat vegyelemzés útján megvizsgálni s arra nézve szakvéleményt mondani, hogy vajjon a megvizsgált italok készítése, kezelése, elnevezése vagy forgalombahozatala, illetőleg a megvizsgált anyagok használata, ezen törvény rendelkezéseibe ütközik-e, vagy amennyiben e tekintetben egyedül a szakszerű vizsgálat adatai alapján határozott szakvélemény nem mondható, mennyiben forognak fenn esetleg e részben gyanúra okot szolgáltató körülmények, melyek a hatóságnak, a további eljárás mily irányban való folytatására utbaigazításul szolgálhatnak.

A szakértő bizottság szakvéleményében egyuttal javaslatot tartozik tenni arra nézve is, hogy a hamisítottnak bizonyult italok ipari célra felhasználhatók-e vagy nem.³⁾

¹⁾ Végr. Rend. 79. §.

²⁾ " " 97—103. §§.

³⁾ " " 98. §.

54. §.

A borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye a rendőri büntető eljárás alapjául szolgál.

55. §.

A jelen törvény alapján indítandó kihágási ügyekben Magyarországon a rendőri büntető biráskodást a következő közigazgatási hatóságok gyakorolják.¹⁾

I. Első fokon:

- a) kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, illetőleg a szolgabíró;
- b) rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány, illetőleg helyettese, ezek akadályoztatása esetén a tanács által e részben megbízott tisztviselő;
- c) Budapest székesfővárosban, valamint a székesfővárosi m. kir. államrendőrség illetékessége alá tartozó egyéb területeken, a m. kir. államrendőrség illetékes kerületi kapitányságának vezetője, ennek akadályoztatása esetén a belügyminister által megbízott rendőrségi tisztviselő.

II. Másodfokon:

- a) kis- és nagyközségekben és rendezett tanácsu városokban az alispán;
- b) törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács;
- c) Budapest székesfővárosban, valamint a székesfővárosi m. kir. államrendőrség illetékessége alá tartozó egyéb területeken, a m. kir. államrendőrség főkapitánya, vagy ennek helyettese.

III. Harmadfokon:

a m. kir. belügyminister.

Horvát-Szlavonországokban az eljárás és a biráskodás az ottani jogszabályok szerint illetékes hatóságok hatáskörébe tartozik.

56. §.

Felebbezésnek két egybehangzó ítélet ellen is van helye.

A felebbezés az ítélet kihirdetését vagy kézbesítését követő naptól számítandó 15 napon belül adandó be.

¹⁾ Végr. Közl. 80. §.

57. §.

Az elsőfokú hatóságok kötelesek ellenőrzést gyakorolni és időnként váratlan helyszini szemléket tartani a jelen törvénybe ütköző cselekmények kiderítése végett.¹⁾

E célból az illetékes hatóságok (55. §.), ugyszintén a 63. §-ban említett hatósági közegek jogosítva vannak a közlekedési vállalatok (vasut, hajó, posta) állomásaitól adatokat szerezni arra nézve, hogy az illető állomásokra kinek, mikor, honnan és mennyi idegen bor, must, törkölybor, gyümölcsbor, pezsgő, habzóbor, szőlőcsefre, esetleg czukor, szesz, mazsolaszőlő, vagy a borkezelésnél tiltott más anyag érkezett s az illető állomások kötelesek az erre vonatkozó adatokat kiszolgáltatni.

58. §.

Ha a megtartott helyszini szemle alkalmával a jelen törvénybe ütköző kihágás tényálladékanak jelenségei, vagy olyan körülmények észlelhetők, amelyek a kihágás elkövetésére nézve alapos gyanut keltenek, vagy ha e tekintetben teljesen megbízható feljelentés tétetett akkor a rendőri büntető eljárás haladéktalanul megindítandó,²⁾ a gyanus italokból s egyéb gyanus anyagokból minták veendő³⁾ és megvizsgálás végett az illetékes borvizsgáló szakértő bizottsághoz (52. §.) küldendők be.⁴⁾

Felmentő ítélet esetén az illető minták értéke megtérítendő.

59. §.

Azok az italok, a melyeknek meghamisítása vagy a jelen törvénybe ütköző előállítására már a helyszini szemle alkalmával kétségtelenül megállapított, hatósági zár alá veendő, ellenben azok az italok, melyekre nézve csak a hamisítás gyanuja merült fel, addig nem vehetők zár alá, amíg a borvizsgáló szakértő bizottság azok hamisítását meg nem állapítja, illetőleg amíg az elsőfoku hatóság az erre vonatkozó szakvéleményt meg nem kapja.⁵⁾

¹⁾ Végr. Rend. 81., 82., 85—89. §§.

²⁾ „ „ 90., 91. §§.

³⁾ „ „ 92. §.

⁴⁾ „ „ 95., 97. §§.

⁵⁾ „ „ 96. §.

60. §.

A borvizsgáló szakértő bizottság által hamisítottnak nyilvánított italokat köteles az eljáró hatóság, mihelyt a szakvéleményt megkapta, haladéktalanul zár alá venni, ha pedig már feltalálhatók nem volnának, a hiányzó mennyiséget s lehetőleg azt is megállapítani, hogy az hova lett.¹⁾

61. §.

Az 57. §. első bekezdésében említett ellenőrzésre s a hatósági helyszíni szemlék tartására, továbbá a minták vételére (58. §.), a hamisított italok zár alá vételére (59. és 60. §§.) s az ezekkel kapcsolatos teendőkre vonatkozó további szabályok rendeleti úton állapítandók meg.²⁾

62. §.

Az eljárás tárgyává tett, de a zár alá vételkor, illetőleg az eljárás befejezésekor fel nem talált hamisított italok értékét tartozik az elítélt, az 1901. évi XX. t.-czikk 23. §-ában meghatározott célra, Horvát-Szlavonországokban az ottani jogszabályok szerint megjelölt célra, megfizetni.

Ezt az értéket az eljáró hatóság nem az illető hamisított italok előállításai, illetve beszerzési ára szerint, hanem azon eladási árnak megfelelőleg állapítja meg, amely áron a tulajdonos az illető italokat forgalomba hozta.

Amennyiben a tényleges eladási ár meg nem állapítható, a megtérítendő érték tekintetében, a hatóság a borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye alapján dönt.³⁾

63. §.

A földmivelésügyi minister, Horvát-Szlavonországok területén a horvát-szlavon-dalmátországi bán, jogosítva van arra, hogy az ezen törvény rendelkezései alá eső italok ellenőrzésére, akár esetről-esetre, akár állandó megbizással felesketett állami vagy törvényhatósági közegeket küldjön ki.⁴⁾

Ezen hatósági közegek jogosítva vannak arra, hogy a pinczékbe és a jelen törvény rendelkezései alá eső italok készítésére, kezelésére,

¹⁾ Végr. Rend. 104. §.

²⁾ " " 81-96. §§.

³⁾ " " 105. §.

⁴⁾ Ezen hatósági közegek neve és székhelye közzé fog tétetni. Végr. Rend. 94. §.

raktározására vagy forgalomba hozatalára szolgáló más helyiségekbe, rendőri segédlet igénybevételével, vagy a nélkül, bármikor bemehetnek, oda magukkal hivatalos titoktartásra kötelezett szakértőket is vihetnek, ott hivatalos ellenőrzési szemlét tarthatnak, a 14. §. értelmében vezetendő nyilvántartást, az illető fél egyéb üzleti könyveit, számadásait, okmányait, leveleit stb. a 14. §. értelmében kötelező titoktartás mellett, átnézhetik, a jelen törvénybe ütköző kihágás elkövetésének alapos gyanuja esetében azokból hiteles kivonatokat, vagy hiteles másolatokat készíthetnek, a gyanus italokból és egyéb ott talált anyagokból pedig, a rendeleti uton megállapítandó módon és mennyiségben, mintát vehetnek. Ezen minták az illető kiküldött közeg hivatalos pecsétjével s az illető fél vagy megbízottja kívánatára, ennek pecsétjével is lepecsételendők és épen olyan hitelesek, mint az illetékes hatóság által az 58. §. szerint veendő minták.

Ezen mintákat köteles a kiküldött közeg, a mintavételről, valamint általában az ellenőrzési szemle eredményéről a helyszínén felveendő jegyzőkönyvvel együtt, további eljárás végett, az illetékes elsőfoku hatósághoz beküldeni.

64. §.

A jelen törvénybe ütköző kihágások által sértett érdekkör állandó képviselőjére borellenőrző bizottságok alakítandók.

Minden I. foku hatóság közigazgatási területére legalább egy ilyen borellenőrző bizottság alakítandó, de az illető törvényhatóság határozatához képest, esetleg több ilyen bizottság is alakítható.

A borellenőrző bizottságok megalakítására, szervezetére, feladataira és eljárására vonatkozó szabályok megállapítása iránt a földmivelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg, illetőleg Horvát-Szlavonországok területén a horvát-szlavon-dalmátországi bán, rendeleti uton intézkedik.¹⁾

65. §.

A jelen törvény alapján hozott ítéleteket és egyéb véghatározatokat az eljáró hatóságok kötelesek egyidejűleg az illetékes borellenőrző bizottsággal is írásban mindig közölni, még akkor is, ha az eljárás nem a borellenőrző bizottság feljelentése folytán indított meg.²⁾

¹⁾ Végr. Rend. 107—111. §§.

²⁾ „ „ 106., 113. §§.

Olyan esetekben, amikor a rendőri büntető eljárás a 63. §-ban említett kiküldöttek által megindított vizsgálat folytán tétetett folyamatba, valamint mindazon egyéb esetekben is, amikor ezt az illető kiküldöttek kívánják, az eljáró hatóságok az ítéleteket és egyéb határozatokat ezekkel is kötelesek írásban közölni.

Az I. és II. foku ítéletek vagy egyéb határozatok ellen a bor-ellenőrző bizottság, illetőleg a bizottság elnöke, a jelen §. második bekezdésében említett esetekben pedig az illető kiküldött is, a kézbesítést követő naptól számított 15 napon belül felelőssel élhet.

VI. Fejezet.

Záráthatározatok.

66. §.

Ezen törvény életbeléptével az 1893:XXIII. t.-cz. hatályát veszti.

67. §.

E törvény végrehajtásával a földművelésügyi, kereskedelemügyi, belügyi és a pénzügyi ministerek, Horvát-Szlavonországokra nézve pedig a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatnak meg.

$\frac{112.000.}{1908.}$ szám.

Rendelet

a borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908:XLVII. t.-cz. végrehajtása iránt.

A borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908:XLVII. t.-cz. az Országos Törvénytárban folyó évi december hó 17-én hirdettetvén ki, 1909. évi január hó 1-én lép életbe. Ezzel egyidejűleg a mesterséges borok készítésének és azok forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1893:XXIII. t.-cz. s az ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek hatályukat veszítik.

Az 1908:XLVII. t.-cz. végrehajtása tárgyában — a kereskedelemügyi, a belügyi és a pénzügyi minister urakkal egyetértőleg — a következőket rendelem:

I. Fejezet.

1. §.

Az 1908:XLVII. t.-cz. 1. §-a a «bor» fogalmát, vagyis azt határozza meg, hogy ezen törvény szempontjából mit szabad és mit kell «bor» elnevezés alatt érteni. Ezen fogalommeghatározás szerint «bor elnevezés alatt az a szeszes ital értendő, mely kizárólag a szőlőlevéből (szőlőmustból) erjesztés útján állítottatott elő.»

A «bor» meghatározása.

E szerint tehát a «bor» elnevezést csakis az ilyen italokra szabad használni, és bor gyanánt csakis ilyen italt szabad raktározni és forgalomba hozni.

2. §.

**A borkezelésnél
megengedett
eljárások.**

A törvény természetesen megengedi azokat az eljárásokat, a melyek az okszerű pinczekezelés szempontjából szükségesek, hogy azonban e tekintetben kétség ne lehessen, a törvény a 2—4. §§-ban egyenként fel is sorolja, hogy minő eljárások vannak a jelzett célból megengedve és minő anyagokat szabad használni a must, illetőleg a bor kezelésénél megengedett eljárások végrehajtására.

Habár a törvény ide vonatkozó rendelkezesei eléggé világosak, ezekhez félreértések kikerülése végett még a következő §-okban foglaltakat jegyzem meg.

3. §.

Édes ürmös.

A must befőzését a törvény 2. §-ának *a*) pontja csakis édes ürmös készítése céljából engedi meg. E szerint a mustot csupán akkor szabad befőzni és ez uton süriteni, ha az illető abból ugynevezett «édes ürmös»-t vagy más néven «főtt ürmös»-t akar készíteni. Ezen borok előállításához tehát az ürmő hozzáadása kötelező, úgy hogy ürmő nélkül a must befőzése utján nem szabad édes bort vagy ugynevezett főtt bort készíteni. Ellenben az ilyen édes ürmös készítéséhez az ürmön kívül a törvény 2. §-ának *i*) pontjában említett más fűszerek is használhatók. A tokaji borvidéken termelt mustra nézve kivételt tesz a törvény, mert annak 16. §-a szerint a tokaji borvidék területén termelt mustnak főzés utján való besüritése tilos s e tilalom egyaránt kiterjed a tokaji borvidékbe tartozó községek határában bárhol, akár hegyi, akár síkfekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőben termelt mustra és borra. Ezen kivételes rendelkezésnek az a célja, hogy a tokaji borvidék területén kizárassék minden olyan eljárás, a mely a tokaji aszubernak más édes borral való hamisítását lehetővé tenné.

4. §.

Kénezés.

A must és a bor kénezése tiszta kénnel meg van engedve. (T. 2. §. *b*) Kénezés alatt azt az eljárást értjük, mikor a hordóban kénesavat (kéndioxydot) fejlesztünk oly célból, hogy a mustra vagy a borra ártalmas penészeket és élesztősejteket elpusztítsuk, illetőleg ezeknek szaporodását és működését megakadályozzuk. A kénezés kénnek vagy ugynevezett kénseletnek, t. i. kénbe mártott szövet- vagy papirseletnek a hordóban való elégetése utján történik. Az e célra használt kénnek azonban feltétlenül tisztának kell lennie, tehát sem

arzént, fahéjat, szekfűszeget vagy más fűszereket, sem más anyagot nem szabad tartalmaznia.

Megjegyzendő, hogy ha a kénezés túlságos mértékben történik, az egyrészt hátrányára van a mustnak, illetőleg a bornak, mert az erjedést és az utóerjedést késlelteti, a bor érését s a zamat kifejlődését hátráltatja, a bor színét halványítja, továbbá a kénessavnak a hordó dongáin átszűrődő levegő élenyével való egyesüléséből kénsav keletkezik, a mely a bort további vegyi folyamatok útján savanyubbá teszi; — másrészt pedig az egészségre is ártalmas, mert emésztési zavarokat és főfájást okoz, különösen akkor, ha a kénezés fogyasztás alatt álló borral történik.

A bor túlságos mértékben való kénezése, továbbá a kénezett bornak idő előtt való fogyasztásra bocsátása, illetőleg a fogyasztás alatt álló bor kénezése tehát annál is inkább kerülendő, mert ez esetleg a közegészségügyi törvények és szabályok alkalmazását vonja maga után.

5. §.

A must, valamint a bor savtalanítása alatt (T. 2. §. *c*) a must vagy bor savtartalmának csökkentése értendő, a mire akkor lehet szükség, ha a must vagy bor túlságosan savanyu. E célra a törvény szerint csupán tiszta szénsavas meszet szabad használni, a mely a kereskedésben tiszta, lecsapott (praecipitált) szénsavas mészelvezés alatt kapható. Általában azonban ajánlatosabb a túlságosan savanyu bort lágyabb borral való házasítás által javítani.

Savtalanítás.

6. §.

Derítés alatt (T. 2. §. *d*) a zavaros vagy megtört bor megtisztítása értendő. Erre a célra a törvény szerint csak a következő derítőszer használható, u. m.: vizahólyag, zselatin; csersav (tanin), tojásfehérje, tej, casein, spanyolföld és kaolin.

Derítés.

7. §.

Égetett cukor (karamel) vagy szaflór használata, a tokaji borvidéken termett bor kivételével, más boroknál meg van engedve a bor színének javítása végett (T. 2. §. *e*), ellenben a tokaji borvidéken termett bornál ez tilos, mert a törvény ebben a tekintetben is

Égetett czukor
szaflór.

azt a célzatot követi, hogy a tokaji borok a maguk tiszta eredetiségében tartassanak meg. Egyébként a bor színének bármiféle festőanyaggal (mályva, bodza stb.) való megváltoztatása általában tilos. Ez alá a tilalom alá nem esik a különböző színű (fehér, vörös, siller) borok összeházasítása.

8. §.

Csontszén és faszén.

A törvény 2. §-ának *f*) pontja megengedi a hibás mustnak vagy bornak tiszta csontszénnel vagy faszénnel való kezelését. Erre oly célból lehet szükség, hogy a bornak némelykor előforduló fakó vagy vörhenyes színét okozó felesleges festőanyagokat eltávolítsuk a borból vagy a hibás bor kellemetlen szagát megszüntessük. Az e célból szükséges eljárás abból áll, hogy a mustot vagy bort csontszenen vagy faszenen átszűrjük, vagy pedig csontszenet vagy faszenet tesznek bele, ezzel a bort jól összerázzák vagy felkavarják s azután állni hagyják addig, míg a szén a hordó fenekére leülepedik s magával viszi azokat az anyagokat, a melyek a bor hibás színét vagy kellemetlen szagát okozták.

A törvényben erre a célra megengedett tiszta csontszén alatt csak sósavval tisztított csontszén értendő. Ezen kívül erre a célra tiszta faszén is használható.

A must vagy bor színének kénezés útján való megváltoztatása, illetőleg a hibás színek ez uton való palástolása nincs megengedve, mert ez csak a vevő megtévesztésére szolgál, a mennyiben bizonyos idő múlva — ha a kénezés hatása elmulik — a bor ismét hibás színt kap.

9. §.

Szénsav.

A szénsav használatára (T. 2. §. *g*) az úgynevezett «állott» borok felfrissítése végett lehet szükség, ami úgy történik, hogy tiszta, folyékony szénsavból fejlődő szénsav-áramot vezetnek bele a borba. Erre a célra csak tiszta folyékony szénsavat szabad használni, mely erős vastartányokban (u. n. bombákban) kapható.

10. §.

Borélesztő.

Borélesztő használatára (T. 2. §. *h*), vagy a must erjedésének helyes irányba való terelése, vagy a bor újból való erjesztése céljából lehet szükség.

11. §.

A jelen rendelet 3. §-ában említett édes ürmöstől vagy más néven főtt ürmöstől megkülönböztetendő az az ürmös, a mely hideg úton állítatik elő (közönséges ürmös és ráczürmös). Ennek előállításához a törvény csupán ürmösnek s az ürmös boroknál szokásos egyéb fűszereknek a használatát engedi meg, (T. 2. §. *i*), ellenben cukor vagy szesz, valamint a borkezelésnél tiltott egyéb anyagok használata az ilyen ürmös bor készítésénél sincs megengedve.

Ürmösbor.

12. §.

A mustnak vagy a bornak valamely más bor friss törkölyére vagy friss seprőjére való felöntését feljavítás vagy áterjesztés céljából a törvény megengedi (T. 2. §. *j*), ezt azonban a tokaji borvidékre nézve azon korlátozáshoz köti, hogy a tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bor seprőjére vagy törkölyére más borvidéken, vagy a tokaji borvidékbe tartozó községek határában ugyan, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) vagy homoktalaju szőlőben termett mustot vagy bort felönteni tilos. (T. 19. §.)

Más bor törkölyére való felöntés.

13. §.

A törvény megengedi a must, valamint a bor fejtését, szürését, hevítését (pasztörözését) s általában a must vagy a bor tartósságtételére szolgáló olyan műveleteket, melyekkel idegen anyagok nem jutnak a mustba, illetőleg a borba. (T. 2. §. *k*.)

Fejtés, szürés stb.

14. §.

A házasítást vagy összevegyítést is megengedi a törvény, de csak úgy, hogy a bort és a szőlőmustot csak borral vagy szőlőmusttal szabad összeházasítani (T. 2. §. *l*). A tokaji borvidék borainak összeházasítására nézve a törvény 18. §-ában megállapított kivételes rendelkezés az irányadó, mely szerint a tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bort, a tokaji borvidék határában belül, csakis olyan borral szabad összeházasítani, a mely szintén ugyanezen borvidéken s ugyancsak hegyi szőlőben termett; ellenben tilos ott ezen bort más hazai borvidékről, vagy külföldről származó, vagy pedig olyan musttal vagy borral összeházasítani, a mely ugyan a tokaji borvidékbe tartozó községek határában, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) vagy

Házasítás.

homoktalaju szőlőben termett, vagy a hegyi szőlők ugynevezett «másodtermés»-éből szüretett.

Bort vagy szőlőmustot törkölyborral (csigerrel, lörével) vagy gyümölcsborral, illetőleg ezeknek mustjával összeházasítani (összevegyíteni) tilos.

15. §.

Szesz használata.

A bor szeszezését, vagyis a szesztartalom emelése végett szesznek a borhoz való hozzáadását a törvény. 3. §-a tiltja s a szesz használatát csak az okszerű pinczekezelésnél elismert eljárások korlátai közt (például hordók vagy palaczkok tisztítására, bizonyos borderítő szerek előkészítésére, beteg vagy hibás bor kezelésére stb.) engedi meg.

A hordók tisztításánál a szeszt csak a hordó kiégetése céljából szabad a hordóba önteni, s azt azonnal el kell égetni a hordóban. Ellenben tilos a hordóba öntött szeszt vagy annak egy részét a hordóban benne hagyni s arra bort tölteni.

A borderítoszerek előkészítésére, illetőleg az elkészített derítoszerek eltartására csak annyi szeszt szabad használni, a mennyi e célra tényleg szükséges.

Beteg vagy hibás bor kezelésére csak olyan esetekben szabad szeszt használni, a mikor az illető bor csakis ezen az uton javítható meg, vagy a bor további romlása csakis ily módon akadályozható meg. (Ilyen eset fordulhat elő például a megnyúlósodott vagy megvirágosodott bornál).

A jelen szakaszban említett célokra csak legalább 95%-os rafinált szeszt vagy tiszta borpárlatot (konyakot) szabad használni és csak olyan mértékben, hogy ez uton 1 térfogatszázaléknál több alkohol ne kerüljön a borba.

A törvény ezen rendelkezése mindenféle borra, tehát az édes vagy más csemege borokra is egyaránt kiterjed.

16. §.

Czukrozás.

A must és a bor czukrozása általában tilos. A törvény azonban figyelembe vette azt, hogy megtörténhetik, hogy rendellenes időjárás, vagy elemi csapások miatt, a szőlő nem érik meg kellően és ennek folytán a must természetes czukortartalma oly csekély lehet, hogy abból megfelelő bor csak a must czukrozása útján állítható elő.

Ilyen esetekben a törvény 4. §-a módot nyújt arra, hogy a kedvezőtlen évjáratok termésének mustjában a tulságosan csekély cukortartalom, cukrozás útján gyarapítható legyen, de legfeljebb csak annyira, a mennyi az, az adott viszonyok közt, normális években lenni szokott; a musthoz azonban semmi körülmények közt sem szabad több cukrot adni, mint a mennyire a jelen rendelet 21. §-a szerint engedély adatott, és hektoliterenként így is csak legfeljebb 4 (négy) kilogrammot.

17. §.

Minthogy annak elbírálása, hogy a törvény világos célzatának megfelelőleg, mikor és mennyiben van szükség a cukrozásra, magukra az illető felekre nem bízható, a törvény a cukrozást az állami vinczellériskolai igazgatóságok s a szőlészeti és borászati felügyelők előzetes engedélyétől teszi függővé.

Az engedély megadására vagy megtagadására az a vinczellériskolai igazgatóság, illetőleg az a szőlészeti és borászati felügyelőség illetékes, a melynek területében a fél a cukrozást végrehajtani kívánja.

18. §.

Annak, a ki a mustot cukrozni kívánja, az ehhez szükséges engedélyért az illetékes vinczellériskolai igazgatósághoz, vagy szőlészeti és borászati felügyelőséghez kell fordulnia és a következő adatokat írásban be kell jelentenie, u. m.:

- a) a termelő nevét, foglalkozását és lakását,
- b) a termelés helyét (vármegye, község),
- c) a must színét (fehér, vörös, vagy siller),
- d) a must mennyiségét,
- e) azt, hogy a must saját termése-e a bejelentőnek, vagy pedig mástól vette-e azt,
- f) a must eredeti cukortartalmát, t. i. a mennyi az szüretkor, az erjedés megindulása előtt volt,
- g) azt, hogy hektoliterenkint mennyi cukrot kíván a musthoz adni,
- h) azt, hogy a cukrozást mikor és hol kívánja végrehajtani. E célból az illető hó napja, valamint azon helyiség (pincze, raktár stb.) is pontosan megjelölendő, a hol a cukrozást a bejelentő végre akarja hajtani.

Az *a—h*) pontokra vonatkozó adatok bejelentése általában mindenkor kötelező, akár saját használatára, akár eladásra van szánva a cukrozandó bor.

A cukrozási engedély iránti kérvény mintája a jelen rendelethez I. alatt van mellékelve.

E kérvényben többféle must cukrozására is kérhető engedély, ilyen esetekben azonban a különböző mustot külön tételek alatt kell kimutatni a kérvényben.

Ha a bejelentő a mustot nem maga termelte, hanem többektől vásárolta össze, az azonos minőségű must mennyisége a kérvényminta 4. rovatában összesítve egy összegben mutatandó ki, azonban a 7. rovatban valamennyi borra nézve a beszerzés helyét és forrását meg kell nevezni és mindenkinek a neve mellett ugyanott fel kell tüntetni az illetőtől vásárolt must mennyiségét.

19. §.

A cukrozás iránti kérvény egyes tételei alá csak azonos minőségű mustkészletek veendőek fel. Minden egyes tétel alá tartozó mustkészletből külön-külön mintát kell a bejelentéssel egyidejűleg beküldeni az illetékes állami szakközegnek. Ennek legalább egy litert tartalmazó olyan átlagmintának kell lennie, a mely az illető tétel alatti mustkészlet átlagos minőségének megfelel. E célból az illető tétel alá tartozó mustkészlet minden egyes hordójából, a hordók ürtartalmával lehetőleg arányban álló mennyiségeket kell kivenni, ezeket jól össze kell keverni s ezen keverékből kell venni a beküldendő egy liter mintát, a mely két félliteres palackba töltve küldendő be.

Ha tehát valamennyi hordó körülbelül egyenlő ürtartalmu, akkor minden hordóból egyenlő mustmennyiség veendő az átlagminta alapjául; ellenben ha az egyik hordó például 2 hl., a másik 4 hl., a harmadik 8 hl., akkor az első hordóból egy rész (például 2 deciliter), a másodiktól kétszerannyi (4 deciliter), a harmadiktól négyszerannyi mint az elsőből (8 deciliter), összesen tehát 14 deciliter must veendő ki s ennek keverékéből veendő az egy liter átlagminta.

A beküldendő mustminta erjedésének megakadályozása végett czélszerű abba literenként 10—15 csepp (körülbelül 0.6 köbcéntiméter) 40%-os formalint csepegtetni, mely a gyógyszerárakban és drogistaüzletekben kapható.

Egy átlagminta alapján legfeljebb 20 (húsz) hordó és legfeljebb 150 (százötven) hektoliter must, még pedig azonos minőségű must cukrozására kérhető engedély.

20. §.

Az illetékes állami szakközegnek a cukrozási engedély iránti kérelmeket soron kívül sürgősen kell elintéznie s az ezekre vonatkozó határozat meghozatalánál a törvény ide vonatkozó rendelkezéseinek szigorúan szem előtt tartásával kell eljárnia. Mindenekelőtt azt a körülményt kell alaposan mérlegelnie, hogy az adott esetben a bejelentett must cukrozása megfelelné-e a törvény világosan kifejezett célzatainak s hogy ezek szem előtt tartása mellett az illető mustnak mily mértékben van a cukrozásra szüksége.

Azon esetre, ha a beküldött mintát olyannak találja, hogy annak cukrozása a törvény 4. §-ának rendelkezéseibe ütköznék, a cukrozás iránti kérelem további tárgyalás nélkül elutasítandó. Ellenkező esetben, vagy kétség esetében lehetőleg sürgősen ki kell szállania a helyszínére s ott alaposan meg kell győződnie a cukrozásra bejelentett must minőségéről s ennek alapján kell meghoznia határozatát. Az állami szakközegnek ezen kiszállásai alkalmával felmerülő szabályszerű napidijai és utiköltségei az illető fél által viselendők. Ezeket az állami szakközeg hivatalos utielőlegéből fedezi, illetve rendes hivatalos utiszámlájában a kincstárnak számítja fel, a fél pedig a vele utólagosan közlendő költségeket az illetékes kir. adóhivatalba való befizetés útján tartozik a kincstárnak megtéríteni.

Azon must cukrozására, a melynek eredeti musttartalma (l. a 18. §. f) pontját) a klosterneuburgi mustmérő szerint a 15 fokot meghaladja, cukrozási engedély nem adható.

21. §.

A cukrozás iránti kérvény két példányban kiállítva küldendő be az illetékes állami szakközegnek, ez pedig a kérelem tárgyában hozott határozatot a kérvény mindkét példányára — az I. alatti mellékleten foglalt minta szerint — rávezeti s abban az engedély megadása esetén esetről-esetre tételenként megállapítja a bejelentett musthoz hektoliterenként felhasználható cukor mennyiségét, mely azonban — a törvény szerint — 4 (négy) kilogrammnál több semmi esetre sem lehet.

A határozat rávezetése után a kérvény egyik példánya a cukrozási engedélyt kérő félnek visszaküldendő, a másik példány pedig egyidejűleg a törvény 64. §-ában említett illetékes borellenőrző bizottságnak küldendő meg.

Ezen határozatok ellen, azonban csakis az engedélyt kérő fél és pedig a határozat kézbesítését követő 15 napon belül, a földmívelésügyi ministerhez felebbezhet.

A borellenőrző bizottság a cukrozási engedély tárgyában hozott határozat ellen felebbezéssel nem élhet s e bizottsággal a határozat csak tudomásvétel végett oly czélból közöltetik, hogy a borellenőrző bizottság ellenőrzési feladatának teljesítése esetleg megkönnyíttessék.

22. §.

Az illetékes állami szakközeg, valamint a borellenőrző bizottság, illetőleg annak bármely tagja jogositva van arra, hogy a cukrozás engedélyezése esetén annak végrehajtásánál jelen lehessen. E czélből — az engedélyt kérő fél ide vonatkozó kívánságának lehető figyelembe vételével — a cukrozás tárgyában hozandó határozatban állapítandó meg, hogy a cukrozás mikor hajtandó végre. A kitűzött határidőt az engedélyt kérő köteles pontosan betartani, ha azonban a kitűzött napon és időben a cukrozást nem hajthatja végre, akkor erre új határidőt kérhet az illetékes állami szakközegtől s ez utóbbinak ilyen esetben — a mennyiben ez, azon évi november hó 30-ig még lehetséges — új határidőt kell kitűznie. A kitűzött határidőn kívül a cukrozást végrehajtani tilos; a ki ezt teszi, úgy tekintendő, mintha engedély nélkül cukrozott volna s ezen cselekménye a törvény 37. §-a alá esik.

23. §.

Az állami szakközegek a megadott cukrozási engedély iránti kérelmekről s az azokra vonatkozó határozatokról — ugyancsak az I. alatt mellékelt minta szerint — pontos nyilvántartást tartoznak vezetni s tartoznak azt az illetékes hatóságoknak, ugyszintén a törvény 63. §-a alapján a földmívelésügyi minister által az ellenőrzéssel megbizandó hatósági közegeknek, valamint a borellenőrző bizottságok elnökeinek és tagjainak — kívánatukra — betekintés s az illetők által esetleg szükségelt adatok kijegyzése végett bármikor felmutatni, valamint részükre a cukrozási engedélyekről hiteles másolatokat díjtalanul kiállítani.

24. §.

A törvény 4. §-a szerint a cukrozást — feltéve, hogy az erre vonatkozó engedély megadatott — csakis a must erjedésének befeje-

zése előtt, a szürettől legfeljebb ugyanazon évi november hó 30-ig terjedő záros határidő alatt szabad végrehajtani. Deczember 1-én tehát a cukrozási engedély hatályát veszti és ezen határidőn túl a mustot többé nem szabad cukrozni, mert a ki ezt teszi, az a törvény 37. §-a alá eső kihágást követ el.

A must cukrozásához csakis finomított répa- vagy nádcukor használata engedélyezhető. Finomított cukor alatt rendes fogyasztási cukor értendő, mely szilárd halmaz-állapotú és mely legalább 99,3 saccharosetől származó százalékot polároz. Másféle cukorneműeknek, pl. keményítőcukornak (szőlőcukornak, burgonyacukornak), invertcukornak, cukorszörpnek stb. használata tilos.

Az engedélyezett cukor vagy szilárd vagy pedig feloldott állapotban tehető a mustba, az utóbbi esetben azonban a cukrot csak magában az illető mustban szabad feloldani. Vizzel vagy borral készített cukoroldatot tilos a must kezelésénél használni.

Édes bor készítése céljából tilos a mustot cukrozni. (T. 4. §.) Erre tehát engedély sem adható.

25. §.

A törvény 5. §-a szerint olyan bort vagy mustot, a mely cukrozva volt, tilos «természetes», «valódi» vagy más olyan jelzővel jelölni meg, a mely azon vélelem keltésére lehet alkalmas, mintha a cukrozás nem történt volna meg.

E szerint a törvény nem kívánja, hogy a cukrozással előállított bor, mint ilyen, jelöltessék meg, hanem csak oda irányul a törvény rendelkezése, hogy a cukrozott borra ne legyen szabad olyan jelzöt használni, a mely a cukrozás megtörténtének elburkolását és nyilvánvalólag a vevők megtévesztését célozná. A cukrozással előállított bort tehát — feltéve természetesen, hogy a cukrozás engedélylyel történt — például egyszerűen «bor», «asztali bor» elnevezés alatt szabad, ellenben «természetes bor» vagy «valódi bor» elnevezés alatt tilos forgalomba hozni.

26. §.

Abból, hogy a törvény 2—4. §-aiban egyenkint részletesen fel van sorolva, hogy az okszerű pinczekezelés szempontjából minő anyagokat és eljárásokat és mennyiben szabad a must és a bor kezelésénél használni, illetve követni, önként következik, hogy olyan anyagot, a mely kifejezetten megengedve nincs, sem a must, sem a

**Borkezelésnél
tiltott anyagok.**

bor kezelésénél nem szabad használni. Mindazonáltal nagyobb világhíresség kedvéért a törvény 6. §-ában mint tiltott anyagok, *példaképen* mégis fel vannak sorolva azok, a melyek a borhamisításra leginkább alkalmasak s a melyekkel csakugyan leginkább lehet borhamisítást elkövetni.

Ilyen tilos anyagok például: a víz, mazsolaszőlő, szárított gyümölcs (füge, szentjánoskenyér stb.), vagy más czukortartalmu növények és növényrészek, ugyszintén ezeknek kivonatai vagy főzetei édesítő anyagok (saccharin, dulcin stb.), ólomczukor, glycerin, tamarinda s mindenféle tamarindakészítmények, mézga s a vonatanyag-tartalom növelésére alkalmas más anyagok, salicylsav, borkősav, másféle savak, vagy savtartalmu anyagok, kátrányfestékek s más növényi vagy ásványi festőanyagok, zamatosító és szagosító anyagok vagy kivonatok, esszenciák, mesterséges mustanyagok, aluminiumsók (timsó stb.), konyhasó, barium-, strontium- és magnesiumvegyületek, gipsz, bórsav, borax, formaldehid, fluorvegyületek vagy olyan keverékek, a melyekben az itt felsorolt anyagok valamelyike van, ugyszintén a konyakfőzésre használt bor maradványai (bormoslék).

27. §.

**Mazsolával
vagy czukorral
édesített régi
borkészletek
bejelentése.**

Az 1893:XXIII. t.-czikkben megengedett módon czukorral vagy mazsolaszőlővel eddig készített édes vagy más csemegebor, az 1908:XLVII. t. cz. hatálybaléptétől számítva, egy hónap alatt, tehát legkésőbb 1909. évi január hó 31-ig, a törvény 55. §-ában és a jelen rendelet 80. §-ában említett illetékes I. foku hatóságnak bejelentendő.

A bejelentés annak a kötelessége, a kinek a bejelentési határidő utolsó napján az illető bor birtokában volt.

Az erre vonatkozó bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmaznia, u. m.:

- a) mennyi az illető borkészlet?
- b) mazsolával vagy czukorral készült-e?
- c) hol van a bor beraktározva?
- d) a bejelentett bor a bejelentő tulajdona-e?
- e) ha nem, akkor ki a bor tulajdonosa?
- f) mi czimen van a bor a bejelentő birtokában?
- g) milyen elnevezés alatt hozatik forgalamba?

A bejelentés megtörténtét az I. foku hatóság a bejelentési ívre rávezetendő záradékban igazolja.

A bejelentéshez használandó űrlap mintája a jelen rendelethez II. alatt van mellékelve, s az egyszersmind a bejelentés igazolása

czéljából rávezetendő záradék mintáját is tartalmazza. Az igazolás megtörténte után a bejelentés a bejelentőnek visszaküldendő.

A bejelentett készletekről az I. foku hatóság a III. alatt mellékelt minta szerint nyilvántartást köteles vezetni s köteles ezt a jelen rendelet 23. §-ában említett hatóságoknak és közegeknek az ott jelzett czélból felmutatni s abból részükre — ha kívánják — hiteles kivonatokat díjtalanul kiállítani.

A jelen szakasz első bekezdésében említett azon édes vagy más csemegeborok, a melyek forgalomba hozatal tárgyát nem képezik, hanem tulajdonosaik saját házi szükségletére vannak szánva, nem esnek a bejelentési kötelezettség alá.

28. §.

A 27. §. értelmében bejelentett édes vagy más csemegeborok, ugyszintén azok a másféle borok is, a melyek az 1908:XLVII. t.-cz. hatálybalépte előtt, az ebben foglalt rendelkezésektől ugyan eltérőleg, de az 1893:XXIII. t.-cz. szerint megengedett módon készítették — a törkölybor kivételével — a törvény 6. §-a szerint egy éven belül még forgalomba hozhatók, de csak a törvény 5. §-ában körülírt jelzések mellőzésével.

A törvény tehát nem kívánja sem ezeknek a boroknak különös megjelölését, sem annak a feltüntetését, hogy azok cukorral, mazsolával, szeszszel stb. készültek. A jelen szakaszban, említett borok tehát olyan általános elnevezések alatt, mint «bor», «asztalibor», «pecsenyebor», «csemegebor», «asszúbor», «édes bor», «Château X. Y.» stb. a törvényben meghatározott egy évi átmeneti idő alatt még forgalomba hozhatók. Csupán a törvény 5. §-ában említett «természetes», «valódi» vagy más olyan jelzöt nem szabad ezekre a borokra használni, a mely azon vélelem keltésére lenne alkalmas, mintha azok cukor, mazsola vagy szesz felhasználása nélkül készültek volna.

29. §.

A gyógyborokra nézve a törvény 7. §-a csupán annyiban tesz **Gyógyborok.** kivételt, hogy azok, a törvényben megengedett anyagokon kívül még az illető bor gyógyhatását biztosító s közegészségügyi szempontból kifogás alá nem eső gyógyanyagokat s az ezen gyógyanyagok feloldásához feltétlenül szükséges más anyagokat is tartalmazhatnak, de kizárólag csak az e czélra elkerülhetetlenül szükséges és a hiva-

talos gyógyszerkönyv által előirt mennyiségben. Ilyen gyógyanyagok például a chinin, vas, cola, coca, pepsin stb. Egyebekben a törvény rendelkezései a gyógyborokra is alkalmazandók. Ezek készítéséhez tehát szintén tilos mazsolaszőlőt, czukrot vagy szeszt használni.

Gyógyborok alatt csak olyan borok értendők, a melyek gyógyászati célra szolgálnak és mint gyógyszerkülönlegességek, gyógyszer-tárakban vagy gyógyáru üzletekben árusítatnak.

30. §.

Hamisított bor. A törvény nemcsak a bor (természetes bor) fogalmát állapítja meg (T. 1. §.), hanem meghatározza azt is, hogy mi a hamisított bor. A törvény 8. §-a ugyanis kimondja, hogy «az a must vagy bor, illetőleg törkölybor, gyümölcsbor, pezsgő- és habzóbor, a melynek készítéséhez vagy kezeléséhez a jelen törvény szerint meg nem engedett anyag használtatott, vagy a mely meg nem engedett módon állítottatott elő s általában e törvényben meg nem engedett minden borhoz hasonló ital, hamisított bornak tekintendő.»

31. §.

Méhsör vagy mézbor. A «méhsör» vagy a «mézbor» a mennyiben annak készítéséhez vagy kezeléséhez szőlő, mazsolaszőlő, must, bor, vagy a törvény III. fejezetében felsorolt italok nem használtattak és a mennyiben nem bor gyanánt hozatnak forgalomba, nem esnek ezen törvény rendelkezései alá. (T. 8. §.)

32. §.

**Bornamítási-
tásra szolgáló
anyagok áru-
sítása.** A törvény 8. §-ának negyedik bekezdése szerint olyan anyagokat, melyeknek a törvény rendelkezései alá eső italok készítéséhez vagy kezeléséhez való használata megengedve nincs, erre a célra, t. i. a must vagy a bor, törkölybor, gyümölcsbor, pezsgő- és habzóbor készítésénél vagy kezelésénél leendő használat céljaira, a magyar szent korona országainak területén hirdetni, ajánlani vagy bármi módon forgalomba hozni tilos. Egyébként azonban, a mennyiben ezek az anyagok más célra használhatók, hirdetésüket, ajánlásukat és forgalomba hozatalukat ezen törvény rendelkezései nem érintik.

Minthogy az 1908: XLVII. t. cz.-ben a borkezelésnél megengedett anyagok egyenként fel vannak sorolva, ebből, valamint a törvény 8. §-ának most idézett rendelkezéséből következik, hogy az előző

bekezdésben említett tilalom kiterjed minden olyan titkos összetételű vagy meg nem nevezett anyagra vagy szerre, a melynek a forgalomba hozó által adott elnevezéséből nem tűnik ki, hogy az illető anyag vagy szer tulajdonképpen miből áll (pl. «Non plus ultra borderítő szer»). Áll ez még akkor is, ha az illető borkezelésre hirdetett árucikk tényleg csak a megengedett anyagokat tartalmazza ugyan, de ezek nincsenek a saját nevükön megnevezve; mert azoknak, a kik ilyen anyagokat borkezelési célra szereznek be, szükséges tudniok, hogy azok miből állanak, minthogy azokat csak így használhatják a borkezelésnél. Ennélfogva az 1908 : XLVII. t. cz. rendelkezései alá eső italok kezelésénél ezen törvény értelmében megengedett anyagokat csak világos megnevezésük mellett szabad erre a célra hirdetni, ajánlani vagy bármi módon forgalomba hozni. Ha tehát valaki, az említett példa szerint, borderítőszert «Non plus ultra», «Hungaria» vagy más efféle elnevezés alatt akar forgalomba hozni, ezt megteheti ugyan, de az áru csomagolásán, valamint árjegyzékeiben, hirdetéseiben stb. világosan fel kell tüntetnie, hogy az illető áru minő anyagokat tartalmaz és minő arányban.

A törvény 8. §-ának ötödik bekezdése szerint tilos hamisított bor készítésére, illetve a törvény rendelkezései alá eső italoknak tiltott módon való kezelésére tanácsot adni, utmutatást készíteni, illet hirdetni vagy bármi módon terjeszteni.

A ki a törvénynek a jelen szakaszban említett rendelkezései ellen vét, az a törvény 38. §-a szerint ugyanolyan büntetéssel büntethető, mint az, a ki hamisított bort készít, vagy illet tudva forgalomba hoz.

33. §.

Az 1908 : XLVII. t.-cz. rendelkezései kiterjednek arra a mustra, **Külföldi borok.** borra, törkölyborra, gyümölcsborra, gyógyborra, pezsgőre és habzóborra, illetőleg ezek olyan hamisítványaira is, a melyek külföldről hozatnak be a magyar állam területére, mert az egyenlő elbánás elve nem engedi meg, hogy olyan italok, a melyeknek előállítása nálunk tiltva van, más államokból kerüljenek hozzánk forgalomba, illetőleg a külföldi származású italok a hazai termékeknél kedvezőbb elbánásban vagy enyhébb elbírálásban részesüljenek. Másrészt azonban indokolt, hogy bizonyos kiváló külföldi csemegeborok az illető országból hazánkba is behozhatók, illetőleg itt forgalomba hozhatók legyenek, még akkor is, ha előállításuk az illető országban szokásos oly eljárás szerint történt, a mely nálunk nincs megengedve. (T. 9. §.)

A törvény 9. §-a azonban világosan kimondja, hogy e tekintetben csakis olyan erős vagy édes külföldi csemegeborokra nézve tesz kivételt, a melyek egyes bortermő országok különlegességei s a világpiaczon már eddig is, mint ilyenek szerepeltek s a melyeknek előállítására az illető külföldi államban meg van engedve, (például sherry, malaga, madeira, marsala, portborok stb.). E mellett továbbá a törvény még azt az igen fontos megszorítást teszi, hogy ezen külföldi csemegeborok készítéséhez kizárólag olyan asszuszölő (mazsola) használható, a mely abban az országban termett, a melyben az illető bor előállított. A mennyiben ezen külföldi csemegeborok készítéséhez az illető külföldi országban a szesz vagy esetleg ott szokásos más anyagok használata is meg van engedve, ez azok behozatalának s itteni forgalomba hozatalának akadályaul nem szolgálhat, ha csak alkoholtartalmuk a 22 és $\frac{1}{2}$ térfogatszázalékot nem haladja túl.

Az említett külföldi csemegeborok a magyar szentkorona országainak területén csak a származásuknak és minőségüknek megfelelő elnevezés alatt hozhatók forgalomba s készletbentartásuk is csak a megfelelő elnevezésnek, illetve megjelölésnek, a bort tartalmazó palaczkon vagy más edényen való feltüntetésével mellett engedtetik meg. (T. 9. §.)

Mindezekből nyilvánvaló, hogy a törvény csakis az illető bortermő országok valódi borkülönlegességeinek kíván védelmet nyújtani, nem pedig azok más országokban előállított utánzatainak; mert valamint ilyen utánzatokat a törvény szerint, a magyar állam területén nem szabad előállítani, úgy természetesen nem élvezhetik ezt a védelmet az illető boroknak más országokban előállított utánzatai sem.

34. §.

Borvidéki elnevezés.

A törvény 10. §-a szerint tilos a mustot vagy bort olyan borvidékre, községekre, bortermő helyre, olyan termelő nevére vagy pinceszéjére, ugyszintén olyan szőlőfajtára utaló jelzéssel vagy elnevezéssel hozni forgalomba, a mely nem felel meg az illető must vagy bor tényleges származásának, illetőleg annak a szőlőfajtának, a melyből a bor szüretett.

Senki sem köteles a bort sem a borvidék vagy termelési hely, sem a szőlőfajta, sem a termelő megnevezésével hozni forgalomba, hanem egyszerűen olyan általános elnevezéseket használhat, mint például bor, asztali bor, pecsenyebor, vörös bor stb.; ha azonban a bor származását fel akarja tüntetni, akkor csakis olyan elnevezést

használhat, a mely tényleg megfelel a bor származásának. Ez esetben tehát csak annak a borvidéknek, vagy bortermő helynek (hegynek) a nevét használhatja, a hol a bor valósággal termett s ha szőlőfajta szerint akarja a bort elnevezni, (például furmint, bakator, leányka stb.), akkor csak a szerint a szőlőfajta szerint nevezheti, illetve jelölheti meg a bort, a melyből az tényleg szüretett.

35. §.

Különböző borvidéken, községben vagy bortermő helyen termett vagy különféle szőlőfajtákból szűrt mustok, vagy borok összeházasítása esetén az összeházasított must vagy bor — a tokaji borvidék kivételével — azon borvidék, község, vagy bortermő hely, illetőleg azon szőlőfajta megjelölése mellett hozható forgalomba, a mely a borvidék, község, vagy bortermő hely bora, illetőleg a mely szőlőfajta az összeházasított mustban vagy borban annyira tulsúlyban van, hogy az illető bor, vagy szőlőfajta jellegének az összeházasított must vagy bor tényleg megfelel. (T. 11. §.)

A tokaji borvidéken termett must vagy bor csak a tokaji borvidék területén kívül eső helyeken házasítható össze más borvidékről származó musttal vagy borral, de az ilyen házasított mustot vagy bort feltétlenül tilos «tokaji», «tokaji bor», «tokaji aszu», «hegyaljai», «szamorodni», «másolás» vagy általában a tokaji borvidékre, vagy ezen borvidékbe tartozó valamely községre vagy bortermő helyre utaló elnevezés alatt forgalomba hozni. (T. 11. §.)

Külföldi bort, vagy olyan összeházasított bort, melyben 25%-nál több külföldi bor van, tilos hazai termésű bor gyanánt forgalomba hozni. (T. 11. §.)

Az, a ki a bort valamely borvidék, község, bortermő hely, vagy szőlőfajta szerint való elnevezés alatt, vagy valamely termelő nevére, vagy pinczéjére való hivatkozással hozza forgalomba, azt a törvény 14. §-a értelmében vezetendő nyilvántartásba is (39. §.) ugyanazon elnevezés alatt tartozik bejegyezni, s a hatóság felszólítására tartozik annak származását számla, illetőleg vételi bizonylat, vasuti vagy hajófuvarlevél felmutatásával, vagy más alkalmas módon igazolni.

A mennyiben a forgalomba hozó a származást igazolni nem tudja, e tekintetben való szakvéleményadásra — a mennyiben ez lehetséges — a törvény 52. §-ában említett borvizsgáló szakértő bizottságok illetékesek. (Lásd ezen rendelet 97. §-át).

A törvény 9. §-a azonban világosan kimondja, hogy e tekintetben csakis olyan erős vagy édes külföldi csemegeborokra nézve tesz kivételt, a melyek egyes bortermő országok különlegességei s a világpiaczon már eddig is, mint ilyenek szerepeltek s a melyeknek előállítására az illető külföldi államban meg van engedve, (például sherry, malaga, madeira, marsala, portborok stb.). E mellett továbbá a törvény még azt az igen fontos megszorítást teszi, hogy ezen külföldi csemegeborok készítéséhez kizárólag olyan asszuszölő (majsola) használható, a mely abban az országban termelt, a melyben az illető bor előállított. A mennyiben ezen külföldi csemegeborok készítéséhez az illető külföldi országban a szesz vagy esetleg ott szokásos más anyagok használata is meg van engedve, ez azok behozatalának s itteni forgalomba hozatalának akadályaul nem szolgálhat, ha csak alkoholtartalmuk a 22 és $\frac{1}{2}$ térfogatszázalékot nem haladja túl.

Az említett külföldi csemegeborok a magyar szent korona országainak területén csak a származásuknak és minőségüknek megfelelő elnevezés alatt hozhatók forgalomba s készletbentartásuk is csak a megfelelő elnevezésnek, illetve megjelölésnek, a bort tartalmazó palaczkon vagy más edényen való feltüntetése mellett engedtetik meg. (T. 9. §.)

Mindezekből nyilvánvaló, hogy a törvény csakis az illető bortermő országok valódi borkülönlegességeinek kíván védelmet nyújtani, nem pedig azok más országokban előállított utánzatainak; mert valamint ilyen utánzatokat a törvény szerint, a magyar állam területén nem szabad előállítani, ugy természetesen nem élvezhetik ezt a védelmet az illető boroknak más országokban előállított utánzatai sem.

34. §.

Borvidéki elnevezés.

A törvény 10. §-a szerint tilos a mustot vagy bort olyan borvidékre, községekre, bortermő helyre, olyan termelő nevére vagy pinceszéjére, ugyszintén olyan szőlőfajtára utaló jelzéssel vagy elnevezéssel hozni forgalomba, a mely nem felel meg az illető must vagy bor tényleges származásának, illetőleg annak a szőlőfajtának, a melyből a bor szüretett.

Senki sem köteles a bort sem a borvidék vagy termelési hely, sem a szőlőfajta, sem a termelő megnevezésével hozni forgalomba, hanem egyszerűen olyan általános elnevezéseket használhat, mint például bor, asztali bor, pecsényebor, vörös bor stb.; ha azonban a bor származását fel akarja tüntetni, akkor csakis olyan elnevezést

használhat, a mely tényleg megfelel a bor származásának. Ez esetben tehát csak annak a borvidéknek, vagy bortermő helynek (hegynek) a nevét használhatja, a hol a bor valósággal termett s ha szőlőfajta szerint akarja a bort elnevezni, (például furmint, bakator, leányka stb.), akkor csak a szerint a szőlőfajta szerint nevezheti, illetve jelölheti meg a bort, a melyből az tényleg szüretett.

35. §.

Különböző borvidéken, községben vagy bortermő helyen termett vagy különféle szőlőfajtákból szürt mustok, vagy borok összeházasítása esetén az összeházasított must vagy bor — a tokaji borvidék kivételével — azon borvidék, község, vagy bortermő hely, illetőleg azon szőlőfajta megjelölése mellett hozható forgalomba, a mely a borvidék, község, vagy bortermő hely bora, illetőleg a mely szőlőfajta az összeházasított mustban vagy borban annyira tulsúlyban van, hogy az illető bor, vagy szőlőfajta jellegének az összeházasított must vagy bor tényleg megfelel. (T. 11. §.)

A tokaji borvidéken termett must vagy bor csak a tokaji borvidék területén kívül eső helyeken házasítható össze más borvidékről származó musttal vagy borral, de az ilyen házasított mustot vagy bort feltétlenül tilos «tokaji», «tokaji bor», «tokaji aszu», «hegyaljai», «szamorodni», «másolás» vagy általában a tokaji borvidékre, vagy ezen borvidékbe tartozó valamely községre vagy bortermő helyre utaló elnevezés alatt forgalomba hozni. (T. 11. §.)

Külföldi bort, vagy olyan összeházasított bort, melyben 25%-nál több külföldi bor van, tilos hazai termésű bor gyanánt forgalomba hozni. (T. 11. §.)

Az, a ki a bort valamely borvidék, község, bortermő hely, vagy szőlőfajta szerint való elnevezés alatt, vagy valamely termelő nevére, vagy pinczéjére való hivatkozással hozza forgalomba, azt a törvény 14. §-a értelmében vezetendő nyilvántartásba is (39. §.) ugyanazon elnevezés alatt tartozik bejegyezni, s a hatóság felszólítására tartozik annak származását számla, illetőleg vételi bizonylat, vasúti vagy hajófuvarlevél felmutatásával, vagy más alkalmas módon igazolni.

A mennyiben a forgalomba hozó a származást igazolni nem tudja, e tekintetben való szakvéleményadásra — a mennyiben ez lehetséges — a törvény 52. §-ában említett borvizsgáló szakértő bizottságok illetékesek. (Lásd ezen rendelet 97. §-át).

A tokaji borvidék kiterjedése magában a törvényben van megállapítva. (T. 15. §.)

E szerint a tokaji borvidékbe a következő községek tartoznak, u. m.:

a) Zemplén vármegye területén: Bekecs, Bodroghalász, Bodrogkeresztur, Bodrogolaszi, Bodrogzsadány, Erdőbénye, Erdőhorváti, Golop, Józseffalva, Károlyfalva, Kisfalud, Kistoronya, Legyesbénye, Mád, Mezőzombor, Monok, Olaszliszka, Ond, Rátka, Sárospatak, Sátoraljaujhely, Szegilong, Szerencs, Szöllöske, Tállya, Tarczal, Tokaj, Tolcsva, Vámosujfalu és Végardó községek.

b) Abauj-Torna vármegye területén: Abaujszántó község.

A többi hazai borvidék beosztása, a törvény 10. §-ában nyert felhatalmazás alapján következőleg állapittatik meg, u. m.:

Ruszt-sopron-pozsonyi borvidék; magában foglalja: Sopron, Pozsony, Moson, Vas és Nyitra vármegyék területét.

Pest-nógrádi borvidék; kiterjed: Budapest székesfőváros dunabalparti határ részére, továbbá: Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye váci, gödöllői, ráczkevei, alsó-dabasi és monori járásaira és Nógrád, Hont és Bars vármegyék területére.

Buda-sashegyi borvidék; magában foglalja: Budapest székesfőváros és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye duna-jobbparti részeit.

Somlyói borvidék; ide tartozik: Veszprém megye következő négy községe, u. m.: Doba, Kisjenő, Nagyszöllös és Somlyóvásárhely és Vas vármegyéből a sági hegy.

Neszmélyi borvidék; kiterjed: Esztergom, Komárom, Fejér, Győr és Veszprém vármegyék területére, — Veszprém vármegye enyingi, devecseri és veszprémi járásai kivételével.

Egri borvidék; magában foglalja: Heves vármegye egri járását, továbbá Borsod vármegyéből: Andornak, Ostoros, Kistállya, Noszvaj, Novaj és Szomolya községeket.

Gyöngyös-visontai borvidék; magában foglalja Heves vármegye gyöngyösi, pétervásári és hatvani járásait.

Miskolcz-abauji borvidék; magában foglalja: Borsod vármegyét, az egri borvidékbe tartozó hat község kivételével, továbbá Gömör és Kishont és Abauj-Torna vármegyék területét, — kivéve Abauj-Torna vármegyéből Abaujszántó község határát, mely a tokaji borvidékbe tartozik.

Szerednye-ungvári borvidék; magában foglalja: Ung vármegye területét.

Beregszász-nagyszöllösi borvidék; magában foglalja: Bereg és

Ugocsa vármegyék egész területét és Zemplén vármegyének a tokaji borvidékbe nem tartozó részét.

Érmelléki borvidék; kiterjed: Szilágy vármegyére, továbbá Bihar vármegyének központi, béli, belényesi, élesdi, érmihályfalvai, magyarcsékei, margittai, szalárdi, székelyhidi, tenkei és vaskohi járásaira és Szatmár vármegyének erdődi, nagybányai, nagysomkuti, szatmári és szinyérváraljai járásaira.

Ménes-magyarádi borvidék; magában foglalja: Arad vármegye következő 18 községe, u. m.: Radna, Paulis, Ménes, Gyorok, Kuvin, Kovaszincz, Világos, Galsa, Muszka, Pankota, Magyarád, Ágris, Aranyág, Draucz, Silingyia, Apateleak, Borosjenő és Borossebes területét.

Versecz-fehértemplomi borvidék; kiterjed: Temes és Krassó-Szörény vármegyékre és Torontál vármegyének alibunári járására.

Szekszárdi borvidék; kiterjed: Tolna vármegyére.

Villány-pécsi borvidék; magában foglalja: Baranya vármegye egész területét és Somogy vármegyének a balatonmelléki borvidékbe nem tartozó részét.

Badacsonyi borvidék; magában foglalja: Zala vármegye tapolczai járását, továbbá Balatongyörök és Keszthely községeket.

Balatonmelléki borvidék; kiterjed: Zala vármegye többi részére, Veszprém vármegyének veszprémi, enyingi és devecseri és Somogy vármegyének lengyeltóti-i, marczali-i és tabi járásaira.

Erdély-marosmenti borvidék; magában foglalja: Alsó-Fehér, Hunyad és Maros-Torda vármegyéket.

Erdély-küküllömenti borvidék; kiterjed: Nagy- és Kis-Küküllő vármegyékre.

Erdélyi borvidék; magában foglalja: Besztercze-Naszód, Fogaras, Kolozs, Szeben, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyéket.

Alföldi borvidék; magában foglalja: Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyének a pest-nógrádi és buda-sashegyi borvidékbe nem tartozó részét, Hevesvármegye hevesi és tiszafüredi járásait, továbbá Szabolcs, Hajdu, Jász-Nagykun-Szolnok, Békés, Csongrád, Csanád és Bács-Bodrog vármegyék egész területét, Torontál vármegye egész területét az alibunári járás kivételével, továbbá Arad vármegye területét a ménes-magyarádi borvidékbe tartozó 18 község kivételével, Szatmár vármegye nagykárolyi, mátészalkai, fehérgyarmati és csengeri járásait, s Bihar vármegye derecskei, berettyóújfalui, cséffai, mezőkeresztesi, nagyszalontai és tordai járásait.

Fiumei borvidék; kiterjed: Fiume város területére.

A fenti borvidéki beosztásban a törvényhatósági joggal felruhá-

zott s a rendezett tanácsu városok abban a területben foglaltatnak, a melyhez földrajzilag tartoznak.

A borvidéki beosztás célja a hegyi borok védelme. Ennélfogva olyan bor, a mely az alföldi borvidék kivételével, valamely más borvidék földrajzi területén, ugyan, de nem hegyen, hanem a sikon fekvő kertekben vagy homoki szőlőkben termett, borvidéki név alatt, vagy borvidéki elnevezéssel egyáltalán nem, hanem vagy minden származási jelző nélkül, vagy pedig azon község megnevezésével hozható forgalomba, a melynek határában tényleg termett.

37. §.

A hol a törvényben forgalombahozatalról van szó, ez alatt nemcsak az áru eladását, hanem annak visszteher mellett vagy visszteher nélkül történt bármily elidegenítését, továbbá az erre irányuló hirdetést, ajánlást, vagy bármely más kínálatot, ugyszintén annak közvetítését is érteni kell. (T. 12. §.)

38. §.

Nyomtatványok kifüggesztése.

A törvény 13. §-a szerint mindazon pinczékben, présházakban, erjesztő- vagy más helyiségekben, a melyek eladásra szánt must, bor, gyümölcsbor, pezsgő vagy habzóbor készítésére, kezelésére, raktározására, vagy forgalombahozatalára szolgálnak (tehát a vendéglőkben és bormérő helyiségekben is), a törvény azon rendelkezései, melyek az illető italok előállításánál és kezelésénél megengedett és tiltott eljárásokra, továbbá a raktározásra és forgalombahozatalra, valamint az ezen törvényben megállapított büntetésekre vonatkoznak, nyomtatásban, szembeötlő helyen és könnyen olvashatóan állandóan kifüggesztve tartandók.

Ezen nyomtatvány kifüggesztésének az a célja, hogy mind maga a bortulajdonos, mind annak alkalmazottai — saját mihez tartásuk végett — állandóan tájékozva legyenek arra nézve, hogy a borkezelésnél minő anyagokat és eljárásokat szabad vagy tilos használniok. Ennélfogva ezt a nyomtatványt nem valami rejtekben vagy félre eső helyen, hanem lehetőleg világos és olyan helyen kell kifüggeszteni, a hol a fogyasztók, vevők és pinczemunkások gyakran megfordulnak s a hol e nyomtatvány könnyen szemükbe ötlök és könnyen olvasható. A hol a pincze egyedül áll, ott magában a pinczében és pedig a bejárat közelében, ha pedig a pinczébe a bejárat a présházon vagy előcsarnokon

keresztül vezet, akkor ebben kell az illető nyomtatványt kifüggeszteni. Ha a pincze a présházzal, vagy a jelen szakasz első bekezdésében említett egyéb helyiségekkel összeköttetésben van, nem szükséges valamennyi helyiségben a nyomtatványt külön kifüggeszteni, hanem elegendő, ha a kifüggesztés a közös bejáratnál, illetőleg ha több bejárat van, annál a bejáratnál történik, a melyen át a közlekedés a legélénkebb. Ellenben, ha a jelen §. első bekezdésében említett helyiségek külön állanak, a kifüggesztés valamennyi helyiségben kötelező.

Ha ez a nyomtatvány a nedvesség vagy más ok miatt annyira megrongálódik, hogy megszűnik könnyen olvasható lenni, akkor azt sértetlen új példánnyal kell kicserélni.

Azokban a pinczékben vagy más helyiségekben a melyek nem eladásra, hanem csak saját használatra szánt must, bor, gyümölcsbor, pezsgő vagy habzóbor készítésére, kezelésére vagy raktározására szolgálnak, az említett nyomtatványok kifüggesztése nem szükséges.

Azokra, a kiknek 4 kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs, a nyomtatvány kifüggesztése csakis abban az esetben kötelező, ha törkölybort szoktak készíteni, vagy ha bor, must, szőlőcsefre, borkészítésre szánt szőlő, vagy borseprő adás-vételével vagy borméréssel, illetőleg bornak kis mértékben való árusításával foglalkoznak.

Ezen nyomtatványok kifüggesztése az illetőknek semmi költségükbe sem kerül, mert azok elkészítéséről a földmivvelésügyi minister gondoskodik s a felek azokat, a szükséges számú példányokban, a községi előljáráóságoknál ingyen kapják. Hogy e nyomtatványok beszerzésére mindenkinek elég idő engedjék, azok kifüggesztése nem kötelező előbb, mint csak 1909. évi márczius hó 1-től kezdve. Addig tehát e nyomtatványokat mindenkinek, a kit illet, be kell szereznie.

A törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsu városok polgármesterei, valamint a községi előljáráóságok kötelesek gondoskodni arról, hogy az e célra szükséges nyomtatványok minden városban, illetőleg községben megfelelő számú példányban állandóan készletben legyenek, s mindazok, a kik e nyomtatványok kifüggesztésére kötelezve vannak, azokat bármikor, amikor erre szükségük van, megkaphassák, valamint tartoznak gondoskodni arról is, hogy e nyomtatvány a városházánál, illetőleg község-házánál nyilvánosan ki legyen függesztve.

39. §.

A törvény 14. §-a az ellenőrzés céljaira szükséges bornyilvántartások vezetéséről intézkedik.

Bornyilvántartás.

Ily nyilvántartást köteles vezetni minden bortermelő, a ki bort eladás céljából termel, továbbá mindenki, a ki bornak, mustnak, szőlőcsefrének, borkészítésre szánt szőlőnek vagy borseprőnek adás-vételével vagy borméréssel, illetve kismértékben való elárusítással foglalkozik. E nyilvántartásba köteles az illető fél pontosan bejegyezni a pinczéjében vagy más helyiségben raktározott bortermését, illetőleg a beszerzett, ugyszintén a forgalomba hozott bor- vagy mustmennyiséget, még pedig az illető bor vagy must színének, továbbá a minőség közelebbi megjelölésének, a beszerzés, illetve elszállítás helyének és idejének feltüntetésével. A minőség közelebbi megjelölése úgy értendő, hogy a bort olyan minőségűnek kell a nyilvántartásban feltüntetni, a minőnek azt a nyilvántartásra kötelezett vette vagy eladta, pl. «asztali bor», «pecsenye bor», «asszu», «tokaji», «ménesi» stb. Nagyban t. i. egyszerre legalább 50 liter mennyiségben való forgalombahozatal esetén ezenkívül az eladó, illetve a vevő neve és lakhelye is tételenként még ugyanazon napon bejegyzendő a nyilvántartásban. Ellenben kismértékben való elárusítás vagy kimérés esetén a forgalomba hozott mennyiség összesítve a vevő nevének és lakhelyének feltüntetése nélkül is bejegyezhető, s az így összesített bormennyiséget hetenként legalább egyszer kell bejegyezni.

A bornyilvántartás a IV. alatt idecsatolt minta szerint vezetendő. Ha valamely bor stb. a nyilvántartásba történt bevezetés után valamely más tétel alatti borral összeházasítatik, akkor ez a nyilvántartás «Jegyzet» rovatában az összeházasított borok mindegyikénél világosan feltüntetendő még pedig az összeházasított többi bor tételszámára való hivatkozással.

A bornyilvántartás vezetésére kötelezettnek rendszerint minden községre nézve külön nyilvántartást kell vezetnie. Ehhez képest az ugyanazon község határában fekvő több pinczét illetőleg is, az ezekben lévő készletekről csakis egy nyilvántartás vezetendő, melynek bevételi 11-ik rovatában azonban mindenkor feltüntetendő, hogy az illető bor stb. e pinczék melyikében van elhelyezve. Ha tehát a bor stb. készlet egy része az ugyanazon község határában fekvő pinczék egyikéből a másikba szállítatik át, a nyilvántartás 11-ik rovatába bevezetett feljegyzés még az nap megfelelőleg helyesbitendő.

Hogy mely esetekben és mily feltételek mellett van azon általános szabálylyal szemben, hogy a bornyilvántartás községenként vezetendő, eltérésnek, vagy hogy mely esetekben és mennyiben van a IV. alatti minta egyes rovatai összesítésének kivételesen helye, azt a földmivvelésügyi miniszternek a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg kiadott külön rendelete állapítja meg.

A bornyilvántartás vezetését a meglévő összes borkészletnek (esetleg mustnak vagy borseprőnek) a nyilvántartásba való bevezetésével kell megkezdeni. A bornyilvántartás vezetése azonnal megkezdhető, de legkésőbb 1909. évi márczius hó 1-én okvetlenül megkezdendő, még pedig úgy, hogy ezen a napon az akkori összes borkészlet (esetleg must vagy borseprő) már be legyen vezetve a nyilvántartásba. A bornyilvántartás vezetésének megkezdése előtt beszerzett borkészletnél, (mustnál vagy borseprőnél) a beszerzés forrásának, a termelő vagy eladó nevének és lakhelyének, az érkezés idejének és módjának bejegyzése, vagyis a nyilvántartás 6—10. bevételi rovatainak kitöltése nem szükséges; ez esetben a nyilvántartás 9-ik rovatába csak annyi jegyzendő be, hogy az illető bor stb. 1909. évi márczius hó 1. előtt érkezett.

A nyilvántartás az illetékes hatóságoknak, ugyszintén a törvény 63. §-a, illetőleg e rendelet 80. §-a szerint az ellenőrzésre kiküldendő közegeknek, kivánatukra, átvizsgálás és a jelen törvény alapján folytatott kihágási ügyben felhasználandó adatok összeállítása, illetőleg kijegyzése végett rendelkezésükre bocsátandó.

A nyilvántartásban levő feljegyzések, illetőleg ezek az adatok kizárólag a rendőri büntető eljárás céljaira használhatók fel, egyébként hivatalos titkot képeznek s a terhelt javára szolgáló bizonyítékul csak az esetben fogadhatók el, ha rendesen vannak vezetve és ha a reájuk vonatkozó okmányok is előterjesztettek.

A törvény feljogosítja a földmivelésügyi minisztert, hogy a bornyilvántartás vezetésére vonatkozó kötelezettség alól a törvényhatósági bizottság előterjesztésére, indokolt esetekben felmentést adhasson.

II. Fejezet.

A tokaji borokra vonatkozó különleges rendelkezések.

40. §.

A törvény II. fejezete különleges rendelkezéseket tartalmaz a tokaj-hegyaljai borokra vonatkozólag, melyeknek az a céljuk, hogy ezen világhírű boraink különlegességét megóvják és biztosítsák azt, hogy mind a belföldi, mind a külföldi borkereskedők és a fogyasztó közönség a tokaj-hegyaljai borokat, a maguk eredeti tisztaságában szerezhessék be.

A tokaji borvidékbe tartozó községek a 36. §-ban vannak felsorolva.

41. §.

**Tokaji must
czukrozása és
befőzése tilos.**

A törvény 16. §-a szerint a tokaji borvidék területén termett bor vagy must czukrozása feltétlenül tilos, czukrozási engedély tehát, melynek más borvidéken termett mustnál, a jelen rendelet 16—24. §-aiban említett kivételes esetekben helye lehet, a tokaji borvidéken termett must czukrozására soha, semmi körülmények közt sem adható.

Hasonlóképen tilos a tokaji borvidéken termett mustnak főzés útján való besüritése is, a mely más borvidéken termett mustnál «édes ürmös» vagy «főtt ürmös» készítése céljából meg van engedve (Lásd a törvény 2. §-ának a) pontját s a jelen rendelet 3. §-át). A tokaji borvidéken tehát «édes ürmöst» vagy «főtt ürmöst» nem szabad készíteni.

E tilalom egyaránt kiterjed a tokaji borvidékbe tartozó községek határában bárhol, akár hegyi, akár síkfekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőben termett mustra és borra.

42. §.

**Tokaji bor el-
nevezése.**

A törvény 17. §-a szerint «tokaji», «tokaji bor», «tokaji aszu», «szamorodni», «hegyaljai», «másolás» vagy általában a tokaji borvidékre vagy ezen borvidékbe tartozó valamely községre vagy bortermő helyre utaló elnevezés alatt csak olyan bort szabad forgalomba hozni, a mely kizárólag a tokaji borvidék területén fekvő hegyi szőlőben termett.

43. §.

**Tokaji bor
házasítása.**

A törvény 18. §-a szerint a tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bort, a tokaji borvidék határában belül, csakis olyan borral szabad összeházasítani, a mely szintén ugyanezen borvidéken s ugyancsak hegyi szőlőben termett; ellenben tilos ott ezen bort más hazai borvidékről, vagy külföldről származó, vagy pedig olyan musttal vagy borral összeházasítani, a mely ugyan a tokaji borvidékbe tartozó községek határában, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőben termett, vagy a hegyi szőlők ugynevezett «másodtermés»-éből szüretett.

Ez a házasítási tilalom azonban csak addig tart, a meddig az illető bor a tokaji borvidék területéről ki nem vitetett; ha a bor innen

kivitetett, akkor már összeházasítható más borral is, csak hogy az összeházasított mustot vagy bort, mihelyt ahhoz bármily csekély mennyiségben is, más bor kevertetett feltétlenül tilos «tokaji», «tokaji bor», «tokaji aszu», «hegyaljai», «szamorodni», «másolás» vagy általában a tokaji borvidékre, vagy ezen borvidékbe tartozó valamely községre vagy bortermő helyre utaló elnevezés alatt forgalomba hozni. (Lásd a jelen rendelet 14. és 35. §-át.)

44. §.

A törvény 19. §-a szerint a tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bor seprőjére vagy törkölyére más borvidéken, vagy a tokaji borvidékbe tartozó községek határában ugyan, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) vagy homoktalaju szőlőben termett mustot vagy bort felönteni tilos.

45. §.

A törvény 20. §-a szerint a tokaji borvidékre, illetőleg az ebbe beosztott községek határába, más borvidékről származó akár hazai, akár külföldi bort, csakis az ottani helyi fogyasztás céljaira és csak a földmivvelésügyi minister által felhatalmazott hivatalos közegek engedélyével szabad bevinni, illetőleg ott raktáron tartani.

**Borbevíteli
engedély a
tokaji bor-
vidékre.**

Ezen rendelkezés betartásáért a nyilvános közlekedési vállalatokat és a postaintézetet — a törvény 27. és 57. §-aiban foglalt kötelezettségeken kívül — felelősség nem terheli.

A törvény most idézett 27. §-a azt rendeli, hogy a tíz hektolitert meghaladó borszállitmányok, továbbá az öt métermázsát meghaladó mazsola- (aprószőlő-, aszuszőlő-) vagy cukor- és czukorszörpszállitmányok megérkezéséről kötelesek a tokaji borvidék területén fekvő vasuti és hajóállomások esetről-esetre értesíteni a földmivvelésügyi minister által a jelen szakasz első bekezdése értelmében kijelölendő hivatalos közeget, annak közlése mellett, hogy az illető szállitmány kinek, mikor és honnan érkezett.

Ennek az értesítésnek ugyanakkor kell történnie, a mikor az illető közlekedési vállalat a szállitmány megérkezéséről a czimzettet értesíti.

A törvény 57. §-a pedig az ellenőrzés, vagy a rendőri büntető eljárás céljaira szükséges adatoknak a közlekedési vállalatok részéről leendő kiszolgáltatása iránt intézkedik. (Lásd ezen rendelet 81. §-át.)

Ezek szerint nem tartozik a közlekedési vállalatokra annak a kutatása, hogy a tokaji borvidék területére czimzett borszállitmányokra van-e a czimzettnek vagy a feladónak bevíteli engedélye,

hanem mint eddig, ugy ezután is, erre való tekintet nélkül kell a szállítást foganatosítani, s a törvény 27. és 57. §-ai szerint a szállítási vállalatok köteleességévé tett adatok közlése nem akadályozhatja az illető szállitmány kiadását az a felett való rendelkezésre jogosított fél részére.

46. §.

A 45. §. első bekezdésében említett beviteli engedélyek megadására egyelőre a tarczali m. kir. vinczellériskola igazgatója van feljogosítva; ennél fogva az idézett szakasz harmadik bekezdésében említett szállitmányokról öt kell a szállítási vállalatoknak értesíteniök. A szükséghez képest a beviteli engedélyek adására más hivatalos közegek is feljogosíthatók.

47. §.

A ki beviteli engedélyt kér, tartozik bejelenteni, hogy honnan, hova, minő és mennyi bort, vagy mustot, szőlőcsefret, borkészítésre szánt szőlőt vagy borsepröt szándékszik bevinni és mi czélra (t. i. eladásra vagy saját használatára) szándékszik azt felhasználni.

Az e czélra szolgáló uralpok (lásd az V. alatti mellékletet) a tarczali vinczellériskola igazgatóságánál és a tokaji borvidékbe tartozó községek elöljáróságainál díjtalanul kaphatók, s a beviteli engedélyt kérő fél által kitöltendők és aláírandók.

48. §.

A törvény 20. §-a szerint beviteli engedély csak olyan egyéneknek adható, a kik a jelen törvénybe, vagy az ennek életbelépte előtt hatályban volt 1893: XXIII. t.-cz.-be ütköző kihágás miatt jogerősen elítélve nem voltak és csak olyan mennyiség bevitelére, a mely az engedélyt kérő saját házi szükségletének fedezésére vagy saját üzleti helyiségében való kimérésre, illetőleg ottani kismértékben való elárúsításra szükséges s az illetőnek ebbeli egy évi szükségletét nem haladja meg.

Ennél fogva a beviteli engedély kiállítására jogosított hivatalos közeg a beviteli engedélyre vonatkozó kérelem elintézése alkalmával ezeket a körülményeket kellően mérlegelni tartozik és mindig a törvény ide vonatkozó rendelkezéseinek azt a kettős célját kell szem előtt tartania, hogy egyrészt a tokaji borvidék területén is mindenki-

nek lehetővé tétessék, hogy olyan bort fogyaszson, a minőt akar, másrészt azonban a más borvidékről származó borok tényleg csak a helyi szükséglet fedezése céljából vitessenek be a tokaji borvidék területére.

49. §.

A beviteli engedély esetleges megtagadását az illető hivatalos közeg röviden indokolni köteles; ha pedig az engedélyt megadta, tartozik erről az illetékes borellenőrző bizottságot s a földmivelésügyi minister által a törvény 63. §-a alapján az ellenőrzéssel megbízott hatósági közeget is értesíteni.

Az e tárgyban hozott határozatok ellen az engedélyt kérő fél 15 nap alatt Zemplén vármegye alispánjához, illetőleg Abaujszántó községet illetőleg Abauj-Tornavármegye alispánjához, ennek határozata ellen pedig a földmivelésügyi ministerhez felebbezhet. A borellenőrző bizottságnak, illetőleg a bizottság elnökének a határozat kézbesítését követő három nap alatt nyilvánított kívánságára az I. foku határozat az említett II. foku hatósághoz, ez utóbbinak határozata pedig a földmivelésügyi ministerhez hivatalból való felülvizsgálat végett felterjesztendő, s ilyen esetben a végleges határozat közzléséig a fél az alsóbbfoku hatóság által esetleg megadott beviteli engedéllyel nem élhet.

Az előző szakaszban említett felebbezés, illetőleg felülvizsgálati kérelem annál a hatóságnál illetőleg hivatalos közegnél nyújtandó be, a mely az I. foku határozatot hozta.

50. §.

A megadott beviteli engedély a VI. alatt mellékelt minta szerinti alakban állítandó ki.

A beviteli engedély kiállítására jogosított hivatalos közeg a megadott engedélyekről a VII. alatt mellékelt minta szerint, pontos nyilvántartást köteles vezetni, s tartozik azt a kihágási ügyekben való eljárásra illetékes hatóságoknak, valamint az illetékes borellenőrző bizottság elnökének vagy bármely tagjának s a törvény 63. §-a alapján az ellenőrzésre a földmivelésügyi minister által kiküldendő hatósági közegeknek — a mennyiben ezt kívánják — betekintés végett felmutatni, s kívánságukra azokból hiteles kivonatokat díjtalanul kiszolgáltatni.

51. §.

A törvény 7. §-ában említett s a tokaji borvidék területén lévő gyógyszerárakban árusított gyógyborok beviteléhez, a mennyiben ezek palaczkozva és közvetlenül az illető gyógyszerárba vitetnek és csak az ottani helyi szükséglet fedezésére szolgálnak, továbbá a közvetlen fogyasztók által saját szükségletükre beszerzett gyógyborok beviteléhez engedély nem szükséges.

52. §.

Idegen borok
elkülönítése és
megjelölése.

A törvény 21. §-a szerint a tokaji borvidékre behozott idegen bort a tokaji borvidéken termett bortól elkülönítve kell tartani. Azok, a kik az idegen bort eladás céljából hozzák be és hordóban vagy más nagyobb tartályban értékesítik, ezt egészen külön pinczékben vagy külön raktárakban, tehát mindenesetre olyan helyiségben kötelesek tartani, a melyben a tokaji borvidéken termett hegyi bor egyáltalában nincs. Ellenben azok, a kik a behozott idegen bort kimérés vagy kis mértékben való árusítás útján értékesítik, vagy saját házi fogyasztásuk céljaira használják fel, azt a tokaji borvidéken termett hegyi borral ugyanazon pinczében vagy raktárban is tarthatják ugyan, de csak úgy, hogy az idegen bort tartalmazó hordók vagy más edények nem a tokaji borvidéki borok közt, hanem ezektől lehetőleg távol, különállólólag legyenek elhelyezve.

E mellett, a törvény 21. §-a szerint, az idegen bort tartalmazó hordónak olyan jelzéssel kell ellátva lennie, a mely az illető bor származását világosan feltünteti. Ezen jelzés a hordót esetleg helyettesítő más tartányokon is egyaránt alkalmazandó. A származást feltüntető jelzésnek olyannak kell lennie, hogy abból bárki azonnal tájékozást szerezhessen arról, hogy az illető bor nem a tokaji borvidéken termett, tehát világosan arra a községre vagy legalább arra a borvidékre utaló származási jelzővel kell az illető hordót ellátni, a hol a benne levő bor termett (például: «magyarádi», «egri», «sóstói», «alföldi borvidéki»), ha pedig ezt a vevő nem tudja, azon város vagy község nevét kell az illető hordón feltüntetni, a honnan a bor beszereztetett és a tokaji borvidékre behozatott. (Például: «Budafokról vett bor», «Miskolcra érkezett bor».)

A hordók ezen jelzése mindenkire egyaránt kötelező, akár saját fogyasztására, akár pedig eladás céljából tartja az illető borokat.

Azoknak, a kik az illető bort eladás céljából tartják, az előirt jelzést a hordónak kifelé álló fenekén, a hordó szinétől elütő festéssel, azoknak

pedig, a kik azt saját fogyasztásukra tartják, ugyanott legalább is krétával kell alkalmazniok. A jelzést azonban mindkét esetben nagy betűkkel és könnyen olvashatólag akként kell alkalmazni, hogy az mindenkinek azonnal szembetűnjék.

53. §.

A törvény 22. §-a elrendeli, hogy a tokaji borvidékre bevitt idegen bort s annak hol történt elhelyezését köteles az, a kinek részére érkezett — a beviteli engedély felmutatása mellett — azonnal bejelenteni a községi előljárásnak. Rendezett tanácsu városban ezt a bejelentést a polgármesternél kell megtenni.

A bejelentés akár élőszóval, akár pedig írásban történhetik. A bejelentésnek a bor származására, mennyiségére, a minőség közelebbi meghatározására (fehér, vörös, asztali bor, pecsenyebor stb.) vonatkozó adatokat kell tartalmaznia s meg kell jelölni azt is, hogy a bor mi célra (saját fogyasztás, eladás vagy kimérés céljából) hozatott be.

Az előljárátság, illetőleg a polgármester a bejelentés megtörténtét a beviteli engedélyen igazolja. Ezen igazolásért semmi díj nem jár.

54. §.

Az 53. §. szerint történt bejelentésekről az előljárátság, illetőleg a polgármester a VIII. alatt mellékelt minta szerint pontos nyilvántartást köteles vezetni s köteles azt az illetékes hatóságoknak s a földmivelésügyi minister által a törvény 63. §-a alapján kiküldendő hatósági közegeknek, továbbá a borellenőrző bizottság elnökének vagy tagjainak — kívánatukra — bármikor felmutatni s részükre abból hiteles kivonatokat díjtalanul kiállítani.

55. §.

Azokra az idegen þorkészletekre nézve, a melyek ezen törvény életbelépte előtt vitettek be a tokaji borvidék területére, a törvény 23. §-ában elrendelt átmeneti intézkedés végrehajtása tekintetében, Zemplén és Abauj-Torna vármegyék közönségéhez 1908. évi deczember hó 23-án 12,585/eln. sz. a. kiadott rendelettemmel külön intézkedtem.

56. §.

A törvény II. fejezetének, illetőleg ezen rendelet 41—54. §-ainak a borra vonatkozó rendelkezései a mustra, szőlőcsefrére, borkészítésre szánt szőlőre és borseprőre is egyaránt kiterjednek. (T. 25. §.)

57. §.

**Mazsolaszőlő
bevitel a tokaji
borvidékre.**

Tokaji borvidékbeli bortermelőknél és borkereskedőknél s általában mindenkinek, a ki ott must vagy bor adás-vételével, vagy ennek közvetítésével foglalkozik, tilos a tokaji borvidék területére mazsolaszőlőt (aprószőlőt vagy aszuszőlőt) beszerezni vagy ott készletben tartani. Kivételt képeznek e tekintetben a fűszeres vagy csemegeüzletek, a melyek a mazsolaszőlőnek háztartási célra kicsinyben való elárúsításával rendszeresen foglalkoznak és nagyban (t. i. 50 liter, vagy ezen felüli mennyiségben) való boreladást nem folytatnak, továbbá a közvetlen fogyasztók és vendéglősök azon mazsolamennyiségre nézve, a mely a háztartásuk, illetve vendéglősiparuk céljaira szükséges. (T. 26. §.)

III. Fejezet.

A borseprőre, törkölyborra, gyümölcsborra, pezsgőre és habzóborra vonatkozó rendelkezések.

58. §.

Borseprő.

A törvény 29. §-a tiltja a borseprőnek oly célra, illetőleg oly módon való felhasználását, a melynek a borértékesítésre és borfogyasztásra káros hatása lehet.

Gyakran megtörtént eddig, hogy egyesek valóságos üzletet csináltak abból, hogy a borseprőt összevásárolták, abból a még benne lévő bort kipréselték és eladták. Az így összevásárolt és rendszerint, többé-kevésbé már romlásnak indult borseprőből kipréselt bornak, ha az magában, vagy csak kevés színborral házasítva kerül forgalomba, olyan kellemetlen mellékíze van, hogy az az illető borvidék borainak a hírért rontja s a vevőket onnan esetleg elidegeníti.

Az ebből származható bajok elhárítása végett a törvény oly rendelkezést tartalmaz, mely szerint borseprőt a benne levő bor kipréselése és forgalombahozatala céljából megvenni, vagy másoktól összevásárolt borseprőből való borpréselést üzletszerűleg folytatni,

ugyszintén az összevásárolt borseprőből kiperéselt bort forgalomba hozni, vagy e célból raktáron tartani tilos,

Ebből sem a termelőre, sem a borkereskedőre nem hárulhat semmi hátrány, mert a törvény világosan kimondja, hogy a saját borának seprőjét — akár maga termelte az illető, akár mástól vette a mustot vagy bort — bárki kiperéselheti s az abból kiperéselt bort eladhatja, vagy pedig a lehuzott színborral összekeverheti.

Másrészt, mivel a törvény fent idézett rendelkezései csakis az összevásárolt borseprőből üzletszerűleg kiperéselt bor forgalombahozatalából származható káros hatás elhárítását célozzák, önként értetik, hogy ha valaki a vásárolt borseprőből kiperéselt bort saját maga fogyasztja el, vagy azt konyakgyártásra vagy szeszfőzésre ő maga használja fel, akkor sem ezen eljárása, sem a borseprőnek ily célra való kiperéselése nem esik a törvény 29. §-ának első bekezdésében foglalt tilalom alá.

Ellenben a törvény ugyanezen szakaszának az a rendelkezése, mely szerint borseprőből, vízzel, borhoz hasonló italt előállítani tilos, minden körülmények közt feltétlenül áll, még akkor is, ha ezt az italt valaki saját fogyasztására óhajtáná felhasználni.

59. §.

A törkölybor készítésére nézve a törvény 30—33. §-ai intézkednek.

Törkölybor.

Ezek szerint törkölybor (csiger vagy löre) alatt olyan, közönséges asztali borhoz hasonló ital értendő, mely a friss szőlő törkölyéből, az ebben visszamaradt boralkatrészek kivonása céljából a törkölyre felöntött vízzel, erjesztés útján állittatik elő.

Törkölybor (csiger, löre) készítését a törvény csak az alábbi korlátok közt s a következő feltételek mellett engedi meg, u. m.:

a) Törkölyborkészítésre három naponál régiebb szőlőtörkölyt használni tilos.

b) Ugyanazt a törkölyt csak egyszer szabad törkölyborkészítésre használni s e célból a törkölyre, az arról nyert színmustnak legfeljebb egynegyed részéig terjedő mennyiségű vizet szabad felönteni.

c) A törkölybor készítéséhez és kezeléséhez szőlőtörkölyön és vizen kívül semmi egyebet nem szabad használni, tehát sem cukrot, sem a must- és borkezelésnél a törvény 2. §-a értelmében megengedett anyagokat. A víz használata is csak a törkölybor készítésénél engedtetik meg, ellenben a már kész, kiejedt törkölybornak vízzel való keverése tilos.

d) A derítés (de csak a törvény 2. §. *d)* pontjában és a jelen rendelet 6. §-ában felsorolt derítőszerekkel), továbbá a kénezés (l. a rendelet 4. §-át), valamint a szokásos borkezelési és konzerválási eljárások, u. m. fejtés, szürés, a törkölybornál is megengedtetnek.

e) Törkölybor készítése a fenti korlátok között is, csak a saját termésü szőlő törkölyéből, kizárólag a házi fogyasztás céljaira és csakis azoknak engedtetik meg, a kiknek 4 kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs. Ha azonban az ilyen kis szőlőbirtokosok bor, must, szőlőcsefre, borkészítésre szánt szőlő vagy borseprő adás-vételével vagy borméréssel, illetve kismértékben való elárusítással foglalkoznak, törkölybort készíteniök tilos.

f) Házi fogyasztás alá az a törkölybormennyiség esik, a melyet maga a termelő és családja, továbbá cselédei és munkásai fogyasztanak el.

g) A házi fogyasztás céljaira évenként készíthető törkölybor összes mennyisége nem haladhatja meg az ebbeli egy évi szükségletet és egy termelő egy évben semmi esetre sem készíthet több törkölybort 20 hektoliternél.

h) Az a bortermelő, a ki törkölybort akar készíteni, köteles ezen szándékát legalább 48 órával előbb, az illető község előljárásgának írásban vagy szóbelileg bejelenteni, a készítendő törkölybor mennyiségének, valamint annak a közlése mellett, hogy a törkölybort mikor és hol fogja készíteni. Törvényhatósági joggal felruházott városokban, valamint rendezett tanácsu városokban a bejelentést a polgármesternél kell megtenni. A bejelentésre a IX. alatt mellékelt minta szerinti űrlap szolgál, mely, ha a bejelentés szóval történt, az előljárátság, illetőleg polgármesteri hivatal által töltendő ki s a fél által aláírandó.

Félreértések kikerülése végett jól megjegyzendő, hogy a fenti *e)* pontban említett házi fogyasztás alatt csak a törkölybornak, mint ilyennek fogyasztása értendő, s törkölybort ezenkívül semmiféle más célra nem szabad készíteni, tehát még pálinka- (konyak-) főzés céljaira sem, még akkor sem, ha azt maga a termelő akarná kifőzni.

60. §.

A törkölybor készítésének bejelentését a községi előljárátság, illetőleg a polgármester a IX. alatti mellékleten foglalt minta szerint igazolja, s az igazolással ellátott bejelentést a félnek kiadja. Ez az igazolvány bélyegmentes és annak kiállításáért semmi díj nem jár.

A községi előjáróság, illetőleg a polgármester a bejelentésekről a X. alatti minta szerint nyilvántartást köteles vezetni, s joga van a helyszínén ellenőrizni a törvény rendelkezéseinek a törkölybor készítésénél való betartását.

Az előző bekezdésben említett nyilvántartást köteles az előjáróság, illetőleg a polgármester a 80. §. szerint illetékes hatóságoknak s a törvény 63. §-a alapján a földmivelésügyi minister által kiküldendő hatósági közegeknek, továbbá a borellenőrző-bizottság elnökének vagy bármely tagjának — kívánatukra — betekintés végett felmutatni, s azokból az illetőknek hiteles kivonatokat díjtalanul kiszolgáltatni.

61. §.

A törkölybor (csiger, löre) forgalombahozatala a törvény 32. §-ának utolsó bekezdése szerint tilos.

62. §.

A gyümölcsborra nézve a törvény 34. §-a intézkedik.

Gyümölcsbor.

Gyümölcsbort, vagyis a szőlön kívül más gyümölcs levéből előállított borhoz hasonló italt, csakis a következő feltételek mellett szabad készíteni és forgalomba hozni:

a) Gyümölcsbort csak friss gyümölcs levéből, esetleg viz, vagy cukros víz hozzáadásával erjesztés útján szabad előállítani.

b) A gyümölcsbor készítéséhez vagy kezeléséhez szőlőt, szőlőtörkölyt, szőlőcsefrét, szőlőmustot, bort, borseprőt, mazsolaszőlőt, továbbá borköt használni tilos, ugyancsak tilos a gyümölcsbort természetes borral vagy törkölyborral (csigerrel, lörével) keverni (összevegyíteni, házasítani).

c) A must, illetőleg a bor kezelésénél tiltott anyagok használata, a víz kivételével, gyümölcsbor készítésénél és kezelésénél is tilos. A víz használata is csak a gyümölcsbor készítésénél van megengedve, ellenben a már kiejert gyümölcsborba vizet keverni tilos.

d) Egyebekben a természetes bornál megengedett anyagok és eljárások alkalmazása a gyümölcsbornál is meg van engedve.

e) A gyümölcsbor csakis kifejezetten mint gyümölcsbor hozható forgalomba.

63. §.

Visszaélések és félreértések elkerülése végett a törvény 35. §-a azt rendeli, hogy a törkölybort vagy gyümölcsbort tartalmazó hor-

Törkölybor és gyümölcsbor, raktározása és megjelölése.

dóknak, palaczkoknak vagy más edényeknek «Törkölybor», illetőleg «Gyümölcsbor» vagy az illető gyümölcs megjelölése szerint: «Alma-bor», «Körtebor», «Ribizkebor» stb. jelzéssel kell ellátva lenniök s ezenkívül a törkölybor és a gyümölcsbor a természetes bortól állandóan elkülönítve tartandó.

A ki a gyümölcsbort eladás czéljából tartja, annak az előirt jelzést a hordónak kifelé álló fenekén, a hordó színétől elütő festéssel, azoknak pedig, a kik azt saját házi fogyasztásukra tartják, legalább is krétával kell alkalmazniok. A jelzést azonban mindkét esetben nagy betűkkel és könnyen olvashatólag akként kell alkalmazni, hogy az mindenkinek azonnal szembetűnjék.

A törkölybor forgalomba hozatala tiltva lévén, annak jelzésére nézve ugyanazok az intézkedések nyerne alkalmazást, melyek az előző bekezdés értelmében, a saját házi fogyasztásra szánt gyümölcsbor jelzésére vonatkozólag elrendeltettek.

A gyümölcsbort és törkölybort tartalmazó hordókat nem szabad a bort (természetes bort) tartalmazó hordók közt tartani, hanem azokat ezektől lehetőleg távol és különállólag kell a pinczében elhelyezni.

64. §.

**Pezsgő és
habzóbor.**

A törvény 36. §-a a pezsgő és az ehhez hasonló italok készítésére és forgalomba hozatalára vonatkozólag intézkedik.

Pezsgő alatt természetes borból készített oly szénsavdus bor értendő, melyben a szénsav, esetleg czukor hozzáadásával, természetes uton benne fejlesztetett és visszafojtatott. Ehhez a pezsgőgyártásnál szokásos u. n. likőr is adható.

Ellenben a pezsgőhöz hasonló azon ital, a mely szintén természetes borból ugyan, de akként állítottatott elő, hogy a szénsav mesterséges uton vitetett vagy préseltetett bele, «habzóbor»-nak nevezendő s csakis ezen elnevezéssel raktározható és hozható forgalomba. A pezsgőgyártásnál szokásos likőrt a habzóbor előállításához is szabad használni.

A «habzóbor» elnevezést a palaczkra ragasztott czimlapon könnyen olvasható nagy betűkkel úgy kell feltüntetni, hogy az könnyen szembetűnjék s ez a czimlap a szokásos módon akként ragasztandó rá a palaczkra, hogy arról csak leáztatás útján legyen eltávolítható.

A «habzóbor» elnevezés sem ennek francia vagy más nyelvű fordításával, sem más jelzéssel nem helyettesíthető. Tehát a «Vin mousseux» elnevezést, mely alatt különben is valódi pezsgőt szoktak érteni, habzóborra alkalmazni tilos.

Az árjegyzékeken, vendéglői étlapokon stb. a habzóbort szintén mindig ezzel az elnevezéssel kell feltüntetni.

A jelen szakasz második és harmadik bekezdésében említettekhez hasonló italok gyümölcsborból is készíthetők. Ezek azonban csak olyan elnevezés alatt és csak oly jelzéssel hozhatók forgalomba, a mely kifejezetten és világosan feltünteti, hogy gyümölcsborból készültek, például «Gyümölcsbor-pezső» vagy «Pezső-almabor», «Habzó gyümölcsbor» stb. Ezek az elnevezések a palaczk czimlapján ugyanolyan módon tüntetendők fel, a mint azt a jelen szakasz harmadik és negyedik bekezdése a habzóborra nézve előírja. Az árjegyzékeken, vendéglői étlapokon stb. ezeket az italokat mindig ugyanezen elnevezésekkel kell feltüntetni.

Hamisított borból sem pezsgőt, sem habzóbort nem szabad készíteni.

A magyar szent korona országainak területén csak olyan pezsgő és habzóbor hozható forgalomba, melynek czimlapján és dugóján az illető gyáros neve és a gyártás helye fel van tüntetve. Ellenkező esetben — a törvény 41. §-ának 3. pontja szerint alkalmazandó büntetésen felül — az illető pezsgő vagy habzóbor elkobzandó és csak közvetlen fogyasztás céljaira értékesítendő, a befolyó pénzösszeg pedig a törvény 62. §-ában megjelölt célra fordítandó.

IV. Fejezet.

Büntető határozatok.

65. §.

A borhamisításnak és hamisított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-cz. rendelkezéseibe ütköző cselekményeket a törvény kihágásokká minősíti. A kihágások a törvény 37., 38., 41. és 42. §-aiban vannak felsorolva.

A kihágásokra azok súlyosságához képest vannak a büntetések megállapítva. A 37., 38. és 41. §-okban körülírt kihágásokra főbüntetésként elzárást és mellékbüntetésként pénzbüntetést, a 42. §-ban körülírt kihágásokra pedig csak pénzbüntetést állapít meg a törvény, a mely csupán behajthatatlanság esetén változtatható át elzárásra. Ezenfelül azonban mellékbüntetésként a törvény 39., 40., 46—50. §-ai még egyéb megtorló intézkedéseket is megállapítanak, nevezetesen a hamisított bor elkobzását és kiöntését vagy annak az elítélt költségén leendő denaturálását és az 1901:XX. t.-cz. 23. §-ában meghatározott célra való értékesítését, a büntető ítélet esetleges

közzétételét, a hamisított borokért az állami boritaladó megfizetését, végül azt, hogy ha a kihágás elkövetőjének szeszese italok kimérésére vagy kis mértékben való elárusítására vonatkozó engedélye van, az tőle bizonyos esetekben elvonandó, némely esetben pedig elvonható.

66. §.

Kihágások.

A törvény 37. §-a szerint, a ki a must, bor, ürmös, törkölybor (csiger, löre), gyümölcsbor, pezsgő vagy habzóbor készítéséhez vagy kezeléséhez meg nem engedett anyagot használ, vagy ezen italok készítésére és kezelésére vonatkozólag a jelen törvényben foglalt egyéb rendelkezéseket megszegi, ugyszintén az is, a ki borhoz hasonló s e törvényben meg nem engedett italt készít, borhamisítás kihágását követi el s 8 naptól 3 hónapig terjedhető elzárással és 10 koronától 1000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

67. §.

A törvény 38. §-a szerint kihágást követ el és a 66. §-ban említett büntetésekkel büntetendő az is:

1., a ki olyan hamisított bort hoz forgalomba vagy tart készletben, a melyet a jelen törvényben foglalt tilalom ellenére maga készített, kezelt, készített vagy kezeltetett, vagy a melyről tudja, hogy azt más ily módon készítette vagy kezelte;

2., a ki olyan mustot vagy bort, a mely cukrozva van, «természetes», «valódi» vagy más olyan megjelöléssel hoz forgalomba, a mely azon vélelem keltésére lehet alkalmas, mintha a cukrozás nem történt volna meg;

3., a ki a tokaji borvidéken termett must vagy bor különlegeségének megóvására a törvény 15—26. §-aiban, vagy a törvény 28. §-a alapján kiadandó rendeletekben megállapított rendelkezéseket megszegi;

4., a ki mástól vásárolt borseprőnek borrá való kipréselésével tiltott módon foglalkozik, vagy az összevásárolt borseprőből kipréselt, bort forgalomba hozza vagy e célból raktáron tartja;

5., a ki törkölybort forgalomba hoz;

6., a ki gyümölcsbort szőlőből szűrt bor gyanánt hoz forgalomba;

7., a ki a jelen törvény rendelkezései alá eső italnak készítésénél vagy kezelésénél meg nem engedett anyagot, erre a célra, bármely módon forgalomba hoz, ajánl vagy hirdet;

8., a ki e törvény rendelkezései alá eső italnak meg nem engedett készítésére vagy kezelésére tanácsot ad, utmutatást készít, készített, hirdet vagy bármely módon tudva terjeszt;

9., a ki a jelen törvény életbelépte előtt cukorral vagy mazsolaszölövel készített édes vagy más csemegeborokat a törvény 6. §-ában előirt határidő alatt be nem jelenti, valamint az is, a ki ezeket, valamint törvény 6. §-ának utolsó bekezdésében említett egyéb borokat a törvény 5. §-ában körülirt jelzésekkel hozza forgalomba. A törvény most idézett 6. §-ának utolsó bekezdése, a törkölyborok kivételével, azokról a borokról szól, a melyek az 1908: XLVII. t.-cz. hatálybaépte előtt, az ebben foglalt rendelkezésektől ugyan eltérőleg, de az 1893: XXIII. t.-cz. szerint megengedett módon készítették. A törvény 5. és 6. §§-ai szerint ezen borok forgalomba hozatalánál a «természetes», «valódi» vagy más ezekkel azonos értelmű jelzések használata tilos.

68. §.

A törvény 41. §-a szerint kihágást követ el s 3 naptól 15 napig terjedhető elzárással és 10 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1., a ki hamisított bort forgalomba hoz, ha cselekménye a törvény 38. §-ának 1. pontja alá nem esik; (lásd a jelen rendelet 67. §-ának 1. pontját);

2., a ki a törkölybor készítésének a törvényben előirt előzetes bejelentését elmulasztja;

3., a ki a törkölybor vagy gyümölcsbor raktározására, elkülönítve tartására, vagy pedig a törkölybort, gyümölcsbort, habzóbort s a gyümölcsborból készült pezsgőt tartalmazó hordóknak, palackoknak, vagy más edényeknek megjelölésére vonatkozó rendelkezéseket megszegi;

4., a ki a törvény 9., 10. és 11. §§-aiban, a mustnak vagy bornak származására, termelőjére vagy a szőlőfajtára utaló elnevezésekre, vagy jelzésekre vonatkozólag megállapított rendelkezéseket megszegi;

5., a ki a must, bor és az e törvény rendelkezései alá eső egyéb italok készítésére, kezelésére, raktározására, jelzésére és forgalomba hozatalára vonatkozó rendelkezések kifüggesztésére a törvény 13. §-ában előirt kötelezettségnek nem tesz eleget. (Lásd ezen rendelet 38. §-át.)

69. §.

A törvény 42. §-a szerint kihágást követ el és 10 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1., a ki a hamisitott bort vagy törkölybort forgalombahozatal céljából mástól tudva megszerez;

2., a ki borseprőt, a benne lévő bornak kipréselés után való forgalombahozatala céljából megvesz, vagy bármiként megszerez

3., a ki a törvény 14. §-ában előirt nyilvántartást megfelelően nem vezeti (lásd ezen rendelet 39. §-át), valamint az is, a ki ezen nyilvántartást a hatóságnak vagy a törvény 63. §-ában említett közegeknek, az ott jelzett célból rendelkezésükre nem bocsátja, vagy abból az illetők által kívánt adatok átnézését, kijegyzését és összeállítását, vagy a gyanus italokból, vagy egyéb anyagokból való mintavételt meg nem engedi, vagy akadályozza.

A törvény 37. és 38. §§-aiban körülirt (s ezen rendelet 66. és 67. §§-aiban felsorolt) kihágásokra megállapított büntetések legmagasabb mértéke — a kihágásokról szóló magyar büntetőtörvénykönyv (1879 : XL. t.-cz.) 16. §-ában megállapított büntetésekétől eltérőleg — az elzárásnál három hónapban, a pénzbüntetésnél pedig 1000 koronában állapított meg.

Hogy a büntetések emelése, a kihágások halmazata esetén kiszabandó összbüntetés és a pénzbüntetés átváltoztatása tekintében, összhangzásba hozassék a kihágásokról szóló büntető törvénykönyv (1879 : XL. t.-cz.) általános rendelkezéseivel, s hogy kétség, vagy félreértés ne lehessen arra nézve, hogy az említett büntetőtörvénykönyv ide vonatkozó rendelkezései miként alkalmazandók olyan esetekben, a mikor az 1908 : XLVII. t.-cz. 37. és 38. §§-ai szerint megállapított egyes kihágásokra az 1879 : XL. t.-cz. 16. §-ában megállapított 2 hónapnál hosszabb tartamu elzárás fog az ítéletbe kiszabtatni, az 1908 : XLVII. t.-cz. 43. §-a világosan kimondja, hogy az «elzárás tartama abban az esetben sem haladhatja meg a három hónapot, ha több kihágásra összbüntetésképen állapittatik meg, ide nem értve annak az elzárásnak a tartamát, a mely a mellékbüntetésként kiszabott pénzbüntetés behajthatatlansága esetére, az összbüntetésen felül, a büntető törvények általános rendelkezései szerint, megállapítandó.»

Az 1908 : XLVII. t.-cz. 44. §-a pedig a kihágásról szóló büntetőtörvénykönyv 21. §-ának rendelkezését annyiban módosítja, hogy tulnyomó enyhítő körülmények fenforgása esetén, az elzárás helyett megállapítható pénzbüntetés legmagasabb mértékét, az ezen törvény

37. és 38. §§-ai szerint kiszabható pénzbüntetés mértékéhez képest, 1000 koronában állapítja meg.

Egyebekben a kihágásokról szóló büntetőtörvénykönyv általános rendelkezései az 1908 : XLVII. t.-cz.-ben megállapított kihágásokra is egyaránt kiterjednek.

70. §.

A törvény 39. §-a azt rendeli, hogy ha a kihágás elkövetőjének szeszes italok kimérésére, illetve kis mértékben való elárusítására szóló engedélye van, az tőle a törvény 37. §-a vagy a törvény 38. §-ának 1. pontja alá eső kihágás esetében elvonandó, a törvény 38. §-ának 2—8. pontjai alá eső kihágás esetében pedig elvonható, s az illető ez esetben, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított öt éven belül, ily engedélyt nem kaphat.

Az italmérés-
jog elvonása.

A törvény 40. §-a szerint pedig, a ki a törvény 37. vagy 38. §-ában meghatározott kihágás, vagy ily kihágás tényálladékát magában foglaló, de súlyosabb beszámítás alá eső büntetendő cselekmény miatt már két ízben büntetve volt és utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt el, az ellen, újabb visszaesés esetében, a szabadságvesztés büntetésén felül kiszabandó pénzbüntetés legalább 200 koronában állapítandó meg.

A törvény ugyanezen szakasza szerint továbbá attól is feltétlenül elvonandó az italmérési vagy kis mértékben való elárusítási engedély, aki a törvény 38. §-ának 2—8. pontjaiba ütköző kihágás miatt az előző bekezdés szerint harmadizben büntetettik és az illető 5 éven belül ilyen engedélyt nem kaphat.

A jelen szakasz első és harmadik bekezdésében említett esetekben, a szeszes italok kimérésére, illetve kismértékben való elárusítására szóló engedélyeknek netaláni elvonása iránt szükséges eljárás megindítása és az ilyen engedélyek kiadásának megtagadására vonatkozó előjegyzés foganatosíthatása végett, az ítélet — jogerőre emelkedése után — az illetékes kir. pénzügyigazgatósággal is közlendő.

A törvény 39. és 40. §§-ai értelmében nemcsak az az italmérő nem kaphat 5 éven belül italmérési vagy kis mértékben való elárusítási engedélyt, akinek az engedélye a most idézett szakaszok rendelkezései alapján elvonatott, hanem más oly egyén sem, a ki a törvény 37. §-ába, vagy a 38. § 1. pontjába ütköző kihágás miatt egy ízben vagy a 38. §. 2—8. pontjaiba ütköző kihágás miatt három ízben büntetve volt.

71. §.

**A munkaadó
felelőssége.**

A törvény 45. §-a kimondja, hogy a munkaadó, vagy a felügyelettel megbízott egyén az e törvénybe ütköző cselekményekért büntetőjogi felelősséggel akkor is tartozik, ha a cselekményt az ő tudtával és elnézésével alkalmazottja követi el, ugyszintén, ha a munkaadót, vagy a felügyelettel megbízott egyént e cselekmények elkövetésénél a köteles ellenőrzés elmulasztása terheli.

Ezen rendelkezés célja az, hogy a hamisított bor tulajdonosa illetőleg a munkaadó vagy a felügyelettel megbízott egyén, ha a kihágást képező cselekmény az ő tudtával vagy elnézésével követett el, vagy ha őt e cselekmény elkövetésénél a köteles ellenőrzés elmulasztása terheli, a büntetést ki ne kerülhesse az alatt az ürügy alatt, hogy a kihágást nem ő, hanem alkalmazottja vagy más valaki követte el.

72. §.

**A hamisított
borokkal való
rendelkezés.**

A törvény 46. §-a szerint az ítéletben (határozatban) intézkedni kell az iránt is, hogy a zár alá vett italokkal (lásd a törvény 59. és 60. §§-ait) mi történjék. A mennyiben azok ipari célra felhasználhatók, az ítélet jogerőre emelkedése után, a borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye értelmében denaturálandók és ennek megtörténte után elkobzandók és az eljáró hatóság által az 1901:XX. t.-cz. 23. §-ában meghatározott célra értékesítendőek.

Büntető ítélet hozatala esetén az elítélt kötelezendő a denaturálás költségének viselésére.

Különös méltánylást érdemlő esetekben a hatóság a zár alá vett italokat — a denaturálás megtörténte után — ipari célra leendő felhasználás végett, a jogosultnak visszaadhatja.

73. §.

A denaturálásra két mód állapittatik meg, u. m.:

1. Denaturálás sóval, mely úgy hajtandó végre, hogy 1 hektoliter hamisított borba 5 kg. porrá tört konyhasót (kősót) keverünk, és a folyadékot addig kavarjuk, míg a só benne feloldódott.

2. Denaturálás eczettel, mely esetben 1 hektoliter hamisított borba 15 liter 12 százalékos eczetsav, vagy 30 liter 6 százalékos eczetsav keverendő.

Ha a borvizsgáló szakértő bizottság a denaturálás módjára nézve nem nyilatkozik, akkor az eljáró hatóság belátása szerint álla-

pitja meg, hogy az adott esetben a denaturálásnak melyik módja alkalmazandó.

74. §.

A törvény 47. §-a szerint azok a hamisított italok, a melyek ipari célra való felhasználásra nem alkalmasak, vagy a melyeket denaturálni nem érdemes, kiöntés útján megsemmisítendők.

75. §.

A jelen rendelet 72. és 74. §§-aiban foglalt rendelkezések alá esnek a készletben talált s borhamisításra szolgáló tiltott anyagok is. (T. 47. §-a.)

76. §.

A törvény 48. §-a szerint, a záralávétele, denaturálásra, elkobzásra és a hatóság által való értékesítésre vagy megsemmisítésre vonatkozó rendelkezések akkor is foganatosítandók, ha a kihágást ismeretlen egyén követte el, vagy ha a rendőri büntető eljárást más ok miatt folytatni vagy a kiszabott büntetést az elítélten végrehajtani nem lehet.

77. §.

A törvény 49. §-a a büntető ítélet közzététele iránt rendelkezik, még pedig akként, hogy a törvény 37. és 38. §§-ai alá eső kihágások eseteiben a büntető ítéletben, ennek az elítélt fél költségén leendő hirlapi közzététele is elrendelhető. A közzététel elrendelése esetében az ítéletben meg kell nevezni azt a lapot, illetőleg lapokat, a melyben illetőleg a melyekben az ítélet közzéteendő, s a közzététel iránt az ítélet jogerőre emelkedése után azonnal intézkednie kell a hatóságnak, még akkor is, ha az elítélt esetleg nem volna megtalálható s a kiszabott büntetés nem volna végrehajtható.

Az ítélet közzététele.

E szerint az ítélet közzététele a törvény nem mondja ki kötelezőleg, hanem az ítélező hatóságra bizza annak elrendelését.

Az ítélet közzététele főleg akkor indokolt, ha a kihágás súlyosabb beszámítás alá eső körülmények közt (például nagy arányokban vagy rendszeres foglalkozásként követtetett el), vagy a mikor olyan körülmények merültek fel, hogy a közzétételt a közérdek kívánja.

78. §.

**A boritaladó
megfizetése.**

A ki az 1908:XLVII. t.-cz.-be ütköző kihágás miatt büntetettik, — e törvény 50. §-ának rendelkezése szerint — tartozik a készletben talált vagy forgalomba hozott hamisított italok egész mennyiségeért, a természetes bor után járó állami boritaladót megfizetni.

E célból az ítélet — jogerőre emelkedése után — az illetékes kir. pénzügyigazgatósággal is közlendő.

79. §.

Az e törvényben megállapított büntetések csak annyiban alkalmazandók, a mennyiben az elkövetett cselekmény, a büntető, vagy más törvények rendelkezései szerint, súlyosabb beszámítás alá nem esik.

Ezen rendelkezés a közegészségügyi törvények és szabályok alkalmazását nem zárja ki. (T. 51. §-a.)

V. Fejezet.

Eljárás. Hatóságok. Borvizsgáló és borellenőrző bizottságok.

80. §.

Hatóságok.

Az 1908:XLVII. t.-cz. alapján indítandó kihágási ügyekben Magyarországon a rendőri büntető bíraskodást a következő közigazgatási hatóságok gyakorolják, u. m.:

I. Első fokon:

- a) kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, illetőleg a szolgabíró;
- b) rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány, illetőleg helyettese, ezek akadályoztatása esetén a tanács által e részben megbízott tisztviselő;
- c) Budapest székesfővárosban, valamint a székesfővárosi m. kir. államrendőrség illetékessége alá tartozó egyéb területeken, a m. kir. államrendőrség illetékes kerületi kapitányságának vezetője, ennek akadályoztatása esetén a belügyminister által megbízott rendőrségi tisztviselő.

II. Másodfokon:

a) kis- és nagyközségekben és rendezett tanácsu városokban az alispán;

b) törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács;

c) Budapest székesfővárosban, valamint a székesfővárosi m. kir. államrendőrség illetékessége alá tartozó egyéb területeken, a m. kir. államrendőrség főkapitánya, vagy ennek helyettese.

III. Harmadfokon:

a m. kir. belügyminister. (T. 55. §-a.)

81. §.

Ellenőrzés.

Az elsőfoku hatóságok kötelesek ellenőrzést gyakorolni és időnként váratlan helyszíni szemléket tartani a jelen törvénybe ütköző cselekmények kiderítése végett.

E czélból az illetékes hatóságok jogosítva vannak a közlekedési vállalatok (vasút, hajó, posta) állomásaitól adatokat szerezni arra nézve, hogy az illető állomásokra kinek, mikor, honnan és mennyi idegen bor, must, törkölybor, gyümölcsbor, pezsgő, habzóbor, szőlőcsefre, esetleg cukor, szesz, mazsolaszőlő, vagy a borkezelésnél tiltott más anyag érkezett s az illető állomások kötelesek az erre vonatkozó adatokat kiszolgáltatni. (T. 57. §-a.)

A postától kívánt adatok kiszolgáltatására az illetékes hatóságoknak nem a postahivatalokat, hanem az illetékes kerületi posta- és távirda igazgatóságot kell megkeresniök.

82. §.

A 80. §-ban megjelölt elsőfokú hatóságok kötelesek örködni a felett, hogy területükön az 1908:XLVII. t.-cz. rendelkezéseibe ütköző italokat ne készítsenek, se pedig forgalomba ne hozzanak, továbbá, hogy a törvény által tiltott egyéb cselekményeket el ne kövessenek, illetőleg, hogy a törvény rendelkezéseit mindenki pontosan megtartsa. Kötelesek továbbá az elsőfokú hatóságok oda hatni, hogy az elkövetett kihágások felfedeztessenek s elkövetőik megfelelő büntetésben részesüljenek.

E czélból kötelesek az elsőfokú hatóságok azon pinczékben és más helyiségekben, a melyek bor, törkölybor, gyümölcsbor, pezsgő

vagy habzóbor készítésére, raktározására vagy forgalombahozatalára szolgálnak, váratlan ellenőrzési szemléket tartani.

83. §.

A 82. §-ban meghatározott ellenőrzési teendőket a jövedéki ellenőrzés és felügyelet alatt álló feleknél az arra illetékes pénzügyi hatóságok és közegek is kötelesek gyakorolni, és kihágás elkövetésének gyanuja esetében kötelesek erről a 80. §-ban említett elsőfoku hatóságot haladéék nélkül értesíteni.

84. §.

Az állami vegykisérleti állomások, valahányszor a magánfelek vagy hatóságok részére — habár nem is az 1908 : XLVII. t.-cz. alapján — teljesített borvizsgálatokból azt észlelnék, hogy az illető ital az idézett t.-cz. rendelkezéseibe ütköznék, tartoznak erről a 80. §-ban említett elsőfokú hatóságot haladéék nélkül értesíteni.

85. §.

A 83. és 84. §§-ban említett értesítés vétele után tartozik az elsőfoku hatóság az illető félnél a helyszínen vizsgálatot tartani.

86. §.

Ha valaki ellen az 1908 : XLVII. t.-cz.-be ütköző kihágás elkövetése miatt feljelentés tételik, az illetékes hatóságnak mindenekelőtt részletes tájékoztatást kell kivánnia a feljelentőtől arra nézve, hogy a feljelentést mire alapítja s köteles a hatóság meggyőződést szerezni a felmerült gyanu alaposágáról. Ha a feljelentés teljesen megbízhatónak vagy a gyanu alaposnak látszik, köteles a hatóság a gyanusítottnál a helyszíni vizsgálatot azonnal megtartani.

A feljelentés visszavonása az eljárás megindítását vagy folytatását, — minthogy az 1908 : XLVII. t.-cz.-be ütköző kihágás hivatalból üldözendő, — nem akaszthatja meg.

87. §.

Az ellenőrzési szemlék, illetve helyszíni vizsgálatok tartása alkalmával az eljáró hatósági közeg egy községi előljárósági tagot s a

mennyiben szükségesnek tartaná, egy vagy több, borhoz értő, egyént (például vegyészt, hatósági orvost, gyógyszerészt, borenőrző bizottsági tagot vagy valamely más alkalmas egyént) is vihet magával s jogosítva van ezek kíséretében, a fél előzetes értesítése nélkül annak pinczéjében, raktáraiban vagy más üzleti helyiségében, szükség esetén szállásán vagy azon a helyen, a hol a tiltott cselekmény elkövetett vagy a hol annak elkövetése feltételezhető, megjelenni, ott beható helyi szemlét és vizsgálatot tartani s mindazon körülményeket kideríteni, a melyek a panasz vagy gyanu igazolására és megerősítésére vagy elosztatására alapul szolgálhatnak.

Fontosabb esetekben, ha a helyszínen eszközlendő vegyelemzés mutatkozik szükségesnek, jogosítva van a hatóság az oda legközelebb eső vegykisérleti állomások valamelyikét egy vegyészeti képesítéssel bíró közegének kiküldése iránt távirat vagy távbeszélő útján is megkeresni s az illető vegykisérleti állomások e megkeresésnek megfelelni tartoznak.

Az elsőfoku hatóságok által e célra ez idő szerint a következő vegykisérleti állomások vehetők igénybe, ugymint: az Országos m. kir. Chemiai Intézet Budapesten s a m. kir. vegykisérleti állomások Magyaróvárt, Keszthelyen, Kassán, Debreczenben, Kolozsvárott és Pozsonyban.

Ezen vegykisérleti állomások jegyzékében esetleg beálló változások a hatóságokkal esetről-esetre közöltetni fognak.

88. §.

Az ellenőrzési szemlék és vizsgálatok tartásánál s általában az 1908: XLVII. t.-cz. végrehajtása körül mindenkor kellő körültekintéssel, feltűnés keltése nélkül, tapintatosan és óvatosan kell a hatóságnak eljárnia egyrészt azért, hogy az illetők a tervezett helyszíni szemlének, illetőleg a vizsgálatnak előre neszét ne vegyék s azt meg ne hiúsithassák, másrészt pedig azért is, hogy senki alaptalanul meg ne gyanúsíttassék.

89. §.

A 82., 85., 86. és 87. §§-ok értelmében megejtendő helyszíni vizsgálatnál az eljáró hatóság köteles különösen a külső ténykörülményeket figyelembe venni s lehetőleg már ezekből megállapítani, hogy követtett-e el kihágás vagy sem?

Ilyen figyelembe veendő külső ténykörülmények különösen a következők:

**Figyelembe
veendő külső
ténykörülmé-
nyek.**

a) ha mazsolaszőlő vagy a jelen rendelet 26. §-ában felsorolt más olyan anyagok vannak készletben, melyeknek használata az 1908 : XLVII. t.-cz. rendelkezései alá eső italok készítésénél és kezelésénél tiltva van;

b) ha a vizsgálat alá vett helyiségben olyan czukorkészlet található, a melyet a fél a jelen rendelet 21. §-ában említett engedéllyel nem tud igazolni;

c) ha olyan nagy mennyiségű szesz található készletben, a mely az adott esetben alapos gyanut kelt arra nézve, hogy az illető fél azt a 15. § szerint megengedett módon nem használhatja fel;

d) ha a jelen rendelet 38. §-ában említett nyomtatványokat azok, kik erre kötelezve vannak, az előirt helyiségekben ki nem függesztik;

e) ha a jelen rendelet 39. §-ában említett bornyilvántartást azok, akik erre kötelesek, vagy egyáltalában nem, vagy pedig nem úgy vezetik, ahogyan elő van írva;

f) ha a tokaji borvidéken valakinél más hazai borvidékről vagy külföldről származó olyan borkészlet található, amely alapos gyanut kelt arra nézve, hogy az illető ahhoz az 1908 : XLVII. t.-cz. III. fejezetében foglalt rendelkezések megszegésével jutott, vagy ha az említett idegen borok a tokaji borvidéken termelt bortól nincsenek a törvény 21. §-a, illetőleg ezen rendelet 52. §-a értelmében elkülönítve s az illető hordók nincsenek az idegen bor származását világosan feltüntető jelzéssel ellátva;

g) ha valakinél borseprő, az illetőnek borkészletéhez képest, olyan nagy mennyiségben található, hogy alapos gyanu merülhet fel arra nézve, hogy az illető összevásárolt borseprőből való borpréssel és az így kipréselt bor forgalombahozatalával foglalkozik (58. §.);

h) ha azoknál, akiknek törkölybort készíteniök tilos, törkölybor található (61. §.);

i) ha a törkölybort és gyümölcsbort tartalmazó hordók, palaczkok vagy más edények a törvény 35. §-ában előirt jelzéssel nincsenek ellátva (63. §.);

j) ha a törkölybor és gyümölcsbor nincs a jelen rendelet 63. §-ában előirt módon elkülönítve a természetes bortól;

k) ha a habzóbor vagy a pezsgőhöz és habzóborhoz hasonló, de gyümölcsborból készült italok nincsenek ellátva a törvény 36. §-ában, illetőleg a jelen rendelet 64. §-ában előirt jelzéssel;

l) ha a pezsgőbor vagy a habzóbor czimlapján és dugóján az illető gyáros neve és a gyártás helye nincs feltüntetve;

m) ha olyan dobozok, ládák, palaczkok, vagy más edények,

zsákok, boritékok vagy burkolatok stb. találatnak, amelyeknek felirataiból, jelzéseiből vagy egyéb okoknál fogva megállapítható vagy alaposan következtethető, hogy azok az 1908:XLVII. t.-cz. rendelkezései alá eső italok készítésénél és kezelésénél tiltott anyagok csomagolására szolgálnak.

Az 1908:XLVII. t.-cz. rendelkezései alá eső italok készítésénél és kezelésénél tiltott anyagoknak ily célra való forgalombahozatalával elkövetett kihágás (67. §. 7.) gyanuja esetén figyelembe veendő az árjegyzékekben, hirdetésekben foglalt adatok, továbbá a csomagok vagy dobozok stb. jelzése is.

90. §.

Ha a megtartott helyszini szemle alkalmával az 1908:XLVII. t.-cz.-be ütköző kihágás tényálladékának jelenségei, vagy olyan körülmények észlelhetők, amelyek a kihágás elkövetésére nézve alapos gyanut keltenek, akkor a rendőri büntető eljárás haladéktalanul megindítandó.

A rendőri büntető eljárás megindítása.

Ilyen esetekben már az első helyszini szemle alkalmával szigorú nyomozás indítandó abban az irányban, hogy a gyanús italok honnan származnak, minő kezelésben részesültek, illetőleg nem használtak-e a fél, illetve ennek alkalmazottai vizet, vagy más tiltott anyagot ezen italok készítéséhez vagy kezeléséhez. Olyan esetekben, mikor borkezelésnél tiltott anyagok vagy ezek csomagolására szolgáló dobozok, ládák stb. — habár üresen is — találatnak (lásd a jelen rendelet 89. §-ának *m* pontját), megállapítandó, hogy ezen anyagokat ki, mikor és mi célra használta fel s hol vannak azok az italok, amelyek ezen tiltott anyagokkal kezeltettek.

E célból a gyanúsított fél, továbbá ennek alkalmazottai, indokolt esetekben szomszédai és lehetőleg más tanúk is, akiknek vallomásai a tényállás kiderítésére mérvadók lehetnek, lehetőleg azonnal már az első helyszini szemle alkalmával vagy mihelyt lehetséges, kihallgatandók.

Az eljáró hatóság jogosítva van, sőt szükség esetén köteles is a törvény 14. §-a értelmében vezetendő bornyilvántartáson kívül (lásd e rendelet 39. §-át) a gyanúsított fél egyéb üzleti könyveit, számadásait, megrendeléseit s egyéb üzleti okmányait és leveleit stb. — hivatalos titoktartás kötelezettsége mellett — átvizsgálni annak megállapítása végett, hogy az illető fél mikor, honnan, kitől és mennyi bort, mustot, szőlőcsefrét vagy borkészítésre való szőlőt, horsepröt, törkölybort, gyümölcsbort, pezsgőt, habzóbort, szeszt, cukrot szerzett

be s ezeket mikor, hogyan és mi célra használta fel, továbbá, hogy az itt felsorolt italokból, vagy anyagokból mikor, kinek, milyen elnevezés alatt, milyen áron, mennyit adott el, végül, hogy nem szerzett-e be esetleg mazsolaszőlőt vagy a borkezelésnél tiltott egyéb anyagokat s ha igen, mikor és mi célra használta fel azokat.

E célból a hatóság az említett bornyilvántartásból, üzleti könyvekből s egyéb üzleti iratokból hiteles kivonatokat, vagy másolatokat készíthet és szükség esetén köteles is készíteni.

Az eljáró elsőfoku hatóságnak oda kell törekednie, hogy az így összegyűjtendő adatokból, továbbá magának a félnek s a kihallgatandó tanuknak vallomásaiból — a gyanus italok és gyanus anyagok szakértői megvizsgálásának eredményétől függetlenül is — meg legyen állapítható az esetleges kihágás elkövetése s különösen az, hogy a kihágás elkövetéseért kit, illetve kiket és mennyiben terhel büntetőjogi felelősség.

Ez annál is inkább szükséges, mert a borvizsgáló szakértő bizottság a minta megvizsgálásából csak magát a borhamisítás tényét, vagyis csak a kihágás tárgyi tényálladékát állapíthatja meg, ellenben azt, hogy a kihágást ki követte el, csakis az eljáró hatóság állapíthatja meg.

91. §.

Az eljárásról pontos jegyzőkönyv veendő fel. Ebben mindenekelőtt feltüntetendő a talált helyzet, nevezetesen az illető helyiség (pincze, raktár stb.) s az ott folyamatban levő munkák leírása, a hordók vagy más tartányok száma, ürtartalma, jelzése s az azokban lévő boroknak és más italoknak, valamint egyéb anyagoknak minősége és mennyisége. Általában részletesen felsorolandók a jegyzőkönyvben a helyszíni szemle alkalmával észlelt mindazon adatok, amelyek az esetleg elkövetett kihágás megállapíthatása céljából figyelemreméltók lehetnek. (Lásd ezen rendelet 89. §-át.)

A készletben levő árjegyzékek, hirdetések, a palaczkokon használt czimlapok, védjegyek, indokolt esetben a dugók, kupakok stb. egy-egy példánya a jegyzőkönyvhöz csatolandó.

92. §.

Mintavétel.

Az eljáró hatósági közegnek a gyanus italokból, még pedig mind-egyikből 4—4 félliteres palaczkban, a borkezelésnél tiltott, vagy erre nézve gyanus anyagokból pedig megfelelő mennyiségben mintát kell vennie s ezeket saját hivatalos pecsétjével, továbbá a fél vagy

megbízottja pecsétjével le kell pecsételnie még pedig úgy, hogy a mintát tartalmazó palaczkok illetőleg a borkezelésnél használt anyagokat tartalmazó dobozok, csomagok stb. a pecsétek megsértése nélkül felbonthatók ne legyenek. Ha a mintavétel alkalmával a gyanusított félnek vagy megbízottjának pecsétnyomója nincs, vagy ha azt előadni vonakodik, ez a jegyzőkönyvben megemlítendő s ily esetben a minták csak az eljáró hatósági közeg pecsétjével pecsételendők le.

A minták vételénél a lopó a hordóba lehetőleg olyan mélyen sülyesztendő, hogy a bor a hordó közepéből vétessék, s mielőtt a minta az e czélra szolgáló palaczkokba öntetnék, ezek gondosan tisztára kimosandók, s ezen kívül még előbb tiszta vízzel, azután pedig egyszer magával az illető borral is kiöblitendők.

A mintavételről részletes jegyzőkönyv veendő fel s a jegyzőkönyvben egyenként részletesen fel kell jegyezni az illető hordók jelzéseit és ürtartalmát, valamint azt is, hogy tele vannak-e a hordók; ha nincsenek tele, akkor meg kell állapítani, hogy mennyi bor vagy más ital van az egyes hordókban.

93. §.

A borminták vételénél a legnagyobb körültekintéssel kell eljárni abban a tekintetben is, hogy a helyszini szemle alkalmával készletben talált minden gyanus italból minta vétessék.

Ehhez képest pontosan megállapítandó, hogy az egyes mintáknak hány hordóban és mely hordókban lévő borok felelnek meg.

E czélból mindenekelőtt felszólítandó a bortulajdonos, ha jelen van, hogy jelölje meg azokat a hordókat, a melyekben teljesen azonos minőségű borok vannak. A tulajdonos jelen nem létében, e kérdés kiderítése végett az illető pinczekezelője és pinczemunkásai vagy más alkalmazottai hallgatandók ki.

Ha a tulajdonos az említett felszólításnak eleget tesz, vagy ha a borazonosságot a pinczekezelő, illetőleg a pinczemunkások vagy más alkalmazottak bizonyítják, akkor az eljáró hatósági közeg az illető hordókban levő borok összehasonlítása útján lehetőleg meggyőződést szerez arról, hogy az illetők bemondása megfelel-e a valóságnak, vagy legalább is, hogy nem merül-e fel kétség a bemondás helyesége ellen. Azon esetre, ha a tulajdonos által megjelölt borok azonossága ellen semmi aggály nem merül fel, vagy ha több hordó tartalmának azonossága más módon megállapítható, borhamisítás gyanuja esetében, az azonos italokat tartalmazó hordóknak csak egyikéből kell mintát venni (a 92. § értelmében 4 félliteres palaczkban)

s a jegyzőkönyvben világosan meg kell jelölni (a hordó jelzésének és ürtartalmának feltüntetése mellett) azt a hordót, melyből a minta vétetett, de egyenként fel kell sorolni (a hordók jelzéseinek és ürtartalmának feltüntetése mellett) azt a többi hordót is, a melyek a megmintázott hordóban lévővel azonos bort tartalmaznak, s világosan ki kell tüntetni a jegyzőkönyvben azt is, hogy az illető hordóban lévő borok azonossága mily alapon (t. i. a tulajdonos beismerése, az alkalmazottak vallomása stb. alapján) állapított meg.

Ha a tulajdonos az azonos minőségű borokat nem tudja vagy nem akarja megjelölni, s ha ezt más módon sem lehet minden kétséget kizáró módon megállapítani, akkor a gyanus italokat tartalmazó hordók valamennyijéből külön-külön kell mintát venni 4—4 félliteres palaczkban.

Az, hogy az azonos borokból, ha azok több hordóban vannak is elhelyezve, csak egy minta vétessék, nem csak az eljárás egyszerűsítése és gyorsítása czéljából kívánatos, hanem a félnek is érdekében áll, mert a borhamisítás megállapítása esetén a minták vegyvizsgálati díjai az illető feleket terhelvén, ezeknek annál több költséget kell e czímen viselniök, minél több mintát kell megvizsgálni.

A félnek, ha kívánja, szintén hagyandó egy palaczk minta, ugyancsak a 92. §-ban előirt módon lepecsételt palaczkban.

Felmentő ítélet esetén a vett minták értéke a félnek megterítendő.

94. §.

A földmivé-
ügyi minis-
ter által kiküldött
ellenőrző köze-
gek.

A törvény 63. §-a feljogosítja a földmivé-
ügyi minis-
ter által kiküldött
ellenőrző köze-
gek. az ezen törvény rendelkezései alá eső italok ellenőrzésére, akár esetről-
esetre, akár állandó megbizással, felesketett állami vagy törvényható-
sági közegeket küldjön ki.

Az ellenőrzésre kirendelendő ezen hatósági közegek neve és székhelye pótlólag fog közzététetni.

Ezen hatósági közegek jogosítva vannak arra, hogy a pinczékbe és a jelen törvény rendelkezései alá eső italok készítésére, kezelésére, raktározására vagy forgalombahozatalára szolgáló más helyiségekbe rendőri segédlet igénybevételével, vagy a nélkül, bármikor bemehessenek, oda magukkal hivatalos titoktartásra kötelezett szakértőket is vihessenek, ott hivatalos ellenőrzési szemlét tarthassanak, a törvény 14. §-a értelmében vezetendő bornyilvántartást, az illető fél egyéb üzleti könyveit, számadásait, okmányait, leveleit stb. titoktartás kötelezettsége mellett, átnézhessek, a jelen törvénybe ütköző kihágás elkövetésének alapos gyanuja esetében azokból hiteles kivonatokat, vagy hiteles

másolatokat készíthessenek, a gyanus italokból és egyéb ott talált anyagokból pedig, az ezen rendeletben megállapított módon és mennyiségben, mintát vehessenek. Ezen minták az illető kiküldött közeg hivatalos pecsétjével s az illető fél vagy megbízottja kívánatára, ennek pecsétjével is lepecsételendők és éppen olyan hitelesek, mint az illetékes hatóság által a jelen rendelet 92. §-a szerint veendő minták.

A mintavételnél a minister által kiküldött közegeknek is a jelen rendelet 92. és 93. §§-ai értelmében kell eljárniok.

A mintákat köteles a kiküldött közeg, a mintavételről, valamint általában az ellenőrzési szemle eredményéről a helyszínen felveendő jegyzőkönyvvel együtt, további eljárás végett, az illetékes elsőfoku hatósághoz beküldeni.

Az említett hatósági közegek jogosítva vannak arra is, hogy a közlekedési vállalatok (vasut, hajó, posta) állomásaitól adatokat szerezzenek arra nézve, hogy az illető állomásokra kinek, mikor, honnan és mennyi idegen bor, must, törkölybor, gyümölcsbor, pezsgő, habzóbor, szőlőcsefre, esetleg czukor, szesz, mazsolaszőlő, vagy a borkezelésnél tiltott más anyag érkezett s az illető állomások kötelesek az erre vonatkozó adatokat kiszolgáltatni (T. 57. §.).

A postától kívánt adatok kiszolgáltatásáért ezen hatósági közegeknek nem a postahivatalokat, hanem az illetékes kerületi posta- és táviradaigazgatóságot kell megkeresniök.

95. §.

Az illetékes hatóság a 92. és 93. §§ értelmében vett, valamint a 94. §-ban említett ministeri kiküldött által hozzá beküldött mintákat gondosan csomagolva haladéktalanul köteles beküldeni a jegyzőkönyvvel és az összes iratokkal együtt az illetékes borvizsgáló szakértő bizottságnak (97. §.) megvizsgálás és az erre vonatkozó szakvélemény megadása végett.

96. §.

Azok az italok, a melyeknek meghamisítása vagy a jelen törvénybe ütköző előállítása már a helyszíni szemle alkalmával, például tettenérés, vagy a fél beismerése alapján stb. kétségtelenül megállapított, azonnal hatósági zár alá veendő, ellenben azok az italok, melyekre nézve csak a hamisítás gyanuja merült fel, addig nem vehetők zár alá, a míg a borvizsgáló szakértő bizottság azok hamisítását meg nem állapítja, illetőleg a míg az elsőfoku hatóság az erre vonatkozó szakvéleményt meg nem kapja. Az utóbbi esetben tehát a meg-

Záralávételel.

mintázott italokat a hatóság a fél rendelkezése alatt hagyja, de egyszersmind köteles őt figyelmeztetni, hogy a mennyiben az azokból vett mintákat a borvizsgáló szakértő bizottság hamisított bornak fogja nyilvánítani, köteles lesz a fél az időközben esetleg forgalombahozott vagy másként eltüntettet mennyiség értékét a törvény 46. §-ában megjelölt célra megfizetni.

97. §.

**Borvizsgáló
szakértő
bizottságok.**

A törvény rendelkezései alá eső italoknak s a borkezelésnél használt anyagoknak szakértői vizsgálatára s a borhamisítás kérdésében való szakvélemény megadására az e célra alakított borvizsgáló szakértő bizottságok vannak hivatva (T. 52—54. §§.).

Egyelőre két ilyen borvizsgáló szakértő bizottság alakittatik, még pedig az egyik Budapesten, a másik Kolozsvárott.

Az Abauj-Torna, Arad, Árva, Bács-Bodrog, Baranya, Bars, Békés, Bereg, Bihar, Borsod, Csanád, Csongrád, Esztergom, Fejér, Gömör és Kis-Hont, Győr, Hajdu, Heves, Hont, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom, Krassó-Szörény, Liptó, Máramaros, Moson, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szabolcs, Szatmár, Szepes, Szilágy, Temes, Tolna, Torontál, Trencsén, Turóc, Ung, Vas, Veszprém, Zala, Zemplén és Zólyom vármegyék, továbbá Budapest székesfőváros, Arad, Baja, Debreczen, Győr, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Kecskemét, Komárom, Miskolc, Nagy-Várad, Pancsova, Pécs, Pozsony, Selmecz- és Bélabánya, Sopron, Szabadka, Szatmár-Németi, Szeged, Székesfejérvár, Temesvár, Ujvidék, Versecz, Zombor törvényhatósági joggal felruházott városok és Fiume város területén illetékes hatóságok a budapesti borvizsgáló szakértő bizottsághoz; az Alsó-Fehér, Besztercze-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szolnok-Doboka-, Torda-Aranyos- és Udvarhely vármegyék, továbbá Kolozsvár és Maros-Vásárhely törvényhatósági joggal felruházott városok területén illetékes hatóságok pedig a kolozsvári borvizsgáló szakértő bizottsághoz kötelesek fordulni az 1908: XLVII. t.-cz. végrehajtása szempontjából szükséges szakvélemény megadásáért.

98. §.

A borvizsgáló szakértő bizottságok feladata az, hogy az 1908: XLVII. t.-cz. rendelkezései alá eső s az illetékes hatóságok által hozzájuk beküldött italokat és anyagokat vegyelemzés útján megvizsgálják

és szakvéleményt mondjanak arra nézve, hogy vajjon a megvizsgált italok készítése, kezelése, elnevezése vagy forgalombahozatala, illetőleg a megvizsgált anyagok használata az idézett törvény rendelkezéseibe ütközik-e, vagy amennyiben e tekintetben egyedül a szakszerű vizsgálat adatai alapján határozott szakvélemény nem mondható, mennyiben forognak fenn esetleg e részben gyanúra okot szolgáltató körülmények, melyek a hatóságnak, a további eljárás mily irányban való folytatására utbaigazításul szolgálhatnak.

A szakértő bizottság szakvéleményében egyuttal javaslatot tartozik tenni arra nézve is, hogy a hamisítottak bizonyult italok ipari célra felhasználhatók-e vagy nem. Ehhez képest az előbbi esetben a szakértő bizottság javaslatot tesz az illető hamisított bor denaturálása, az utóbbi esetben pedig annak megsemmisítése iránt.

A borvizsgáló szakértő bizottságnak, a szakvéleményben javaslatot kell tennie a hamisított boroknak a törvény 62. §-a értelmében megállapítandó értékére nézve is (105. §.).

99. §.

A borvizsgáló szakértő bizottság egy elnökből, tíz tagból, ezenkívül az illető városi tiszti főorvosból, az előadóból és két titkárból áll.

Az elnököt és a bizottság öt tagját, továbbá az előadót és az egyik titkárt a földmivelésügyi minister, a bizottság többi öt tagját és egyik titkárát pedig a kereskedelemügyi minister nevezi ki.

A tagok egyikét a földmivelésügyi minister, az elnök akadályoztatása esetére, ennek helyettesítésével bizza meg.

A borvizsgáló szakértő bizottság elnökének és tagjainak kinevezése egy-egy évre történik, azonban az év lejártá után mind az elnök, mind a bizottság tagjai újból kinevezhetők.

Mind az elnök, mind a tagok, a tiszti főorvost és előadót is ide értve, mind a titkárok — működésük megkezdése előtt — Budapesten a főpolgármester, Kolozsvárott pedig a főispán előtt szakértői esküt tesznek le.

Az elnök, az előadó és a titkárok évi tiszteletdíjat, a bizottsági tagok pedig ülésenként 20 K, azaz husz korona jelenléti díjat kapnak. A vidéken lakó bizottsági tagoknak ezenkívül utazási költségeik is megtérítetnek.

A borvizsgáló bizottság az e célból tartandó üléseken hozza meg határozatait.

A bizottsági üléseket az elnök vagy ennek akadályoztatása esetén helyettese hívja össze.

A bizottság határozatképes, ha az elnökkel vagy helyettesével és az előadóval együtt, a titkáron kívül, legalább öt tag jelen van.

Az elnök mindig köteles szavazni és szavazategyenlőség esetében az a vélemény tekintetik a bizottság véleményének, amely mellett az elnök szavazott.

A titkárok szavazati joggal nem bírnak.

100. §.

A borvizsgáló bizottságok ülései nem nyilvánosak.

A földmivelésügyi, a kereskedelemügyi és a belügyi ministerek képviselői a borvizsgáló bizottságok ülésein részt vehetnek, azonban szavazati joguk nincs.

Ennélfogva az illetők, kiknek nevei a borvizsgáló bizottsággal közöltetni fognak, az ülésekre meghívandók.

101. §.

A borvizsgáló szakértő bizottságok költségeit a földmivelésügyi ministeri tárcza viseli.

102. §.

A borvizsgáló bizottság szakvéleménye, valamint egyéb határozata jegyzőkönyvbe foglalandó s annak az elnök és a titkár által aláírt hiteles kiadmánya a megkereső hatóságnak megküldendő.

103. §.

A borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye a rendőri büntető eljárás alapjául szolgál. A bizottság szakvéleményének szakszerű szempontból való birálatába az eljáró hatóságok nem bocsátkozhatnak.

Azonban önként értetik, hogy olyan esetek is előfordulhatnak, a mikor a borhamisítás ténye a borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleményétől függetlenül, más uton (t. i. a hatóság által folytatott nyomozás, tanuvallomás, beismerés vagy más bizonyíték alapján) is bebizonyítható, még akkor is, ha a borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye szerint a megvizsgált minta nem esik kifogás alá, vagyis ha a szakértő bizottság a megejtett szakszerű vizsgálatból nem képes megállapítani, hogy az illető ital tiltott módon készített vagy kezelt volt.

104. §.

A borvizsgáló szakértő bizottság által hamisított italokat köteles az eljáró hatóság, mielőtt a szakvéleményt megkapta, haladéktalanul zár alá venni, ha pedig már feltalálhatók nem volnának, a hiányzó mennyiséget s lehetőleg azt is megállapítani, hogy az hova lett. Erről a hatóságnak pontos jegyzőkönyvet kell felvennie.

Ha a felek a záralávételnél jelen vannak vagy pedig nyomban előhívhatók és a bizonyítás azonnal megejthető, vagy a további bizonyításra szükség már nincs, a tárgyalás a terhelt és sértett beleegyezésével nyomban megtartható. Ellenkező esetben köteles a hatóság a szakvélemény kézhezvétele után a tárgyalást haladéktalanul kitűzni s a tényállás kiderítésére szükséges adatokat és bizonyítékokat hivatalból összegyűjteni. (Lásd ezen rendelet 89—91. §§-ait).

Záralávétel.

105. §.

Az eljárás tárgyává tett, de a záralávételkor, illetőleg az eljárás befejezésekor fel nem talált hamisított italok értékét tartozik az elítélt az 1901: XX. t.-cz. 23. §-ában meghatározott célra megfizetni.

A hamisított borok értékének megtérítése.

Ezt az értéket az eljáró hatóság nem az illető hamisított italok előállítási, illetve beszerzési ára szerint, hanem azon eladási árnak megfelelőleg állapítja meg, a mely áron a tulajdonos az illető italokat forgalomba hozta. E célból iparkodnia kell az eljáró hatóságnak, hogy a kérdéses italok tényleges eladási árát az eljárás folyamán hitelesen megállapíthassa. A mennyiben ez másként nem állapítható meg, a megtérítendő érték tekintetében a hatóság a borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye alapján dönt.

106. §.

Az 1908: XLVII. t.-cz. alapján hozott ítéleteket és egyéb véghatározatokat az eljáró hatóságok kötelesek egyidejűleg az illetékes borellenőrző bizottsággal is (107. §.) írásban mindig közölni, még akkor is, ha az eljárás nem a borellenőrző bizottság feljelentése folytán indított meg.

Ítéletek közlése.

Olyan esetekben, a mikor a rendőri büntető eljárás a törvény 63. §-ában említett ministeri kiküldöttek által megindított vizsgálat folytán tetetett folyamatba, valamint mindazon egyéb esetekben is, a mikor ezt az illető ministeri kiküldöttek kívánják, az eljáró hatóságok az ítéleteket és egyéb határozatokat ezekkel is kötelesek írásban közölni.

Az első- és másodfoku ítéletek vagy egyéb határozatok ellen a borellenőrző bizottság, illetőleg a bizottság elnöke, a jelen § második bekezdésében említett esetekben pedig az illető ministeri kiküldött is, a kézbesítést követő naptól számított 15 napon belül felelvittel élhet (T. 65. §.).

107. §.

**Borellenőrző
bizottságok.**

Az 1908 : XLVII. t.-cz. 64. §-a az ezen törvénybe ütköző kihágások által sértett érdekkör állandó képviselőjére borellenőrző bizottságok alakítását rendeli el.

Minden elsőfoku hatóság közigazgatási területére legalább egy ilyen borellenőrző bizottság alakítandó, de az illető törvényhatóság határozatához képest, esetleg több ilyen bizottság is alakítható, viszont ugyanazok az egyének több borellenőrző bizottság elnökei, illetőleg tagjai is lehetnek.

108. §.

A borellenőrző bizottságok feladata a borforgalomnak az 1908 XLVII. t.-cz. szempontjából való megfigyelése, az elkövetett kihágások tekintetében felmerülő alapos gyanu esetében az illetékes hatóságok, valamint a törvény 63. §-ában, illetve a jelen rendelet 94. §-ában említett ministeri kiküldöttek figyelmeztetése s a kihágások kiderítésére irányuló eljárásuk megkönnyítése.

A borellenőrző bizottság rendszerint 1 elnökből és 4 tagból áll, de a törvényhatóság előterjesztésére a tagok száma szaporítható.

A bizottság elnökét és tagjainak felét a földmivélsügyi miniszter nevezi ki, a bizottság tagjainak másik felét pedig a törvényhatósági közgyűlés választja.

A bizottsági elnök és a bizottsági tagok kinevezése, illetőleg megválasztása három-három évre terjed, azonban ezen határidő lejártá előtt is bármikor megszüntethető s az illetők ugyanazon hatóság által, a melytől a megbízást nyerték, indokolás nélkül bármikor felmenthetők.

A 3 évi ciklus lejártá után ugyanazok az egyének újra kinevezhetők, illetőleg megválaszthatók.

A bizottsági elnök s a bizottsági tagok ezen állása tiszteletbeli, tehát sem fizetéssel, sem más díjazással nem jár, az illetőknek az ezen minőségükben teljesített működésük alkalmával felmerült utiköltségeit azonban — kívánságukra — az államkincstár megtéríti.

E célból ezek az utiköltségek az illetékes elsőfoku hatóság által igazolandók.

109. §.

A borellenőrző bizottságok két-két tagját tartozik minden törvényhatóság a jelen rendelet kiadása után tartandó legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen megválasztani. A borellenőrző bizottság tagjaiul az ügy iránt érdeklődő s a bizottság hivatásának fontosságától áthatott, fedhetlen jellemű olyan egyének választandók meg, a kik a törvény és a jelen rendelet értelmében rájuk váró fontos feladatoknak megfelelni képesek és készek is.

110. §.

A borellenőrző bizottságnak, valamint a bizottság minden egyes tagjának egyenként is feladata, hogy azon területen, a melyre a bizottság működése kiterjed, állandóan éber figyelemmel kísérje a bortermelési és borforgalmi viszonyokat abból a szempontból, hogy vajjon ott nem készítettnek-e, illetőleg nem hozatnak-e forgalomba olyan italok, a melyek az 1908:XLVII. t.-cz., illetőleg a jelen rendelet rendelkezéseibe ütköznek.

Mihelyt a bizottság elnöke vagy bármelyik tagja e tekintetben alapos gyanúra okot szolgáltatható körülményeket észlel, vagy éppen valamely tiltott cselekmény elkövetéséről tudomást szerez, köteles ezt az illetékes elsőfoku hatóságnak vagy a törvény 63. §-a alapján a földművelésügyi miniszter által az ellenőrzésre kirendelt közegeknek (94. §.) akár szóval, akár írásban azonnal bejelenteni.

A bejelentésnél azonban, valamint általában mindenkor, kellő óvatossággal és tapintatossággal kell a bizottságnak, valamint az egyes bizottsági tagoknak eljárniok, egyrészt azért, hogy a gyanúsított egyének az ellenök tervezett eljárásnak neszét ne vegyék s azt meg ne hiúsíthassák, de másrészt azért is, hogy alaptalanul senki se gyanúsíttassék.

111. §.

A borellenőrző bizottság elnöke vagy valamelyik tagja által tett bejelentés alapján az illetékes elsőfoku hatóság — a nélkül, hogy a feljelentésre okot szolgáltató körülményeknek s a gyanú alaposságának előzetes mérlegelésébe bocsátkoznék — köteles azonnal a jelen rendelet 87. és következő §§-ai értelmében az illetőnél helyszíni szemlét tartani.

Ha a borellenőrző bizottság elnöke vagy bármelyik tagja, a hatóság által foganatosítandó helyszíni szemlénél vagy vizsgálatnál, vagy a későbbi tárgyalásoknál jelen kíván lenni, ezt a hatóság meg nem tagadhatja.

Ily esetben köteles a hatóság az illető bizottsági tagot a helyszini szemle, illetőleg a tárgyalás megtartásának idejéről előzetesen értesíteni; köteles továbbá a hatóság a szemle megtartásánál, valamint a későbbi eljárás folyamán is mindig tekintetbe venni azokat a körülményeket, a melyekre figyelmét a borellenőrző bizottság elnöke vagy valamelyik tagja felhívja. Így különösen a gyanus italokból és gyanus anyagokból eszközlendő mintavétel alkalmával azokból a hordókból (vagy más edényekből), a melyeket mint gyanusakat a borellenőrző bizottság elnöke vagy valamelyik tagja megjelöl, az eljáró hatósági közeg mindenesetre köteles mintát venni (az előirt mennyiségben).

112. §.

A borellenőrző bizottság felelősségi joga tekintetében a törvény 65. §-a intézkedik. (Lásd ezen rendelet 106. §-át.)

113. §.

Addig, a míg az 1908: XLVII. t.-cz. alapján az új borellenőrző bizottságok megalakítatnak, az érdekelt ministerekkel egyetértőleg az 1897. évi 53850. sz. a. kiadott kereskedelemügyi ministeri rendelet alapján alakított jelenlegi borellenőrző bizottságok működésüket a jelen rendelet 108—112. §§-aiban körülírt módon folytatják.

114. §.

Egyebekben a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágások eseteiben követendő rendőri büntető eljárás azon szabályai az irányadók, melyeket a belügyi és igazságügyi ministerek az 1880: XXXVII. t.-cz. alapján kiadtak.

Kelt Budapesten, 1908. évi december hó 30-án.

Darányi s. k.

m. kir. földmivelésügyi minister.

I. melléklet.

(A Végr. Rend. 18. §-ához.)

Kérvény

a must cukrozásának megengedése iránt.

Az 1908:XLVII. t. cz. 4. §-a alapján engedélyt kérek az alább megjelölt must cukrozására.

1. Az engedélyt kérő neve, foglalkozása és lakása:	
2. A must termelésének helye (Vármegye, község):	
3. A must színe (fehér, vörös vagy siller):	
4. A must mennyisége: a) hány hordó? b) hány hektoliter?	
5. Az egyes hordók ürtartalma literekben kifejezve:	
6. Saját termése-e a must az engedélyt kérőnek, vagy mástól vette-e azt?	
7. Ha nem saját termése, akkor ide jegyzendő a termelő neve és lakása:	
8. A must eredeti cukortartalma (szüretkor az erjedés megindulása előtt), s az ennek megmérése használt mustmérő megnevezése:	
9. Mennyi cukrot óhajt az engedélyt kérő a musthoz adni:	a) hektoliterenként kilogrammot. b) összesen tehát kilogrammot.
10. A cukrozást mikor és hol kívánja végrehajtani? (Vármegye, község, házszám vagy a pince vagy más helyiség pontos megjelölése):	
11. A mintát tartalmazó palaczkok jelzése:	

Kelt

.....
(az engedélyt kérő aláírása.)

Az illetékes állami szakközeg határozata.

I. A cukrozási engedély megadása esetén:

Az 1908:XLVII. t.-cz. 4. §-a alapján, a must cukrozását az alábbi feltételek mellett engedélyezem:

a) Az előző oldalon felsorolt hordókban lévő mustba — a törölt hordókban lévő must kivételével — összesen tehát azaz hordóban lévő, azaz hektoliter mustba hektoliterenként legfeljebb azaz kg., összesen tehát azaz kilogramm cukor adható. A törölt hordókban lévő must cukrozása tilos, mert

b) A must cukrozásához csakis finomított répa- vagy nádcukor használható. Másféle cukorneműeknek, például keményítő cukornak (szőlőcukornak, burgonyacukornak), invertcukornak, cukorszörpnek stb. használata tilos. (1908: XLVII. t.-cz. 4. §.).

c) Az engedélyezett cukor vagy szilárd vagy pedig feloldott állapotban tehető a mustba; az utóbbi esetben azonban a cukrot csak magában az illető mustban szabad feloldani, ellenben vízzel vagy borral készített cukoroldatot tilos a must kezelésénél használni. (Végr. Rend. 24. §.).

d) A cukrozás végrehajtására folyó évi hó -ik napját tűzöm ki. A cukrozás ezen a napon a kérvény 10. rovatában megjelölt helyiségben, dél^{előtt}_{után} órakor kezdendő meg és hó -ik napján dél^{előtt}_{után} óráig befejezendő. Amennyiben ez lehetséges nem lenne, kellő indokolással újabb határidő kitűzése kérendő tőlem a cukrozás végrehajtására. A kitűzött határidőn kívül a cukrozást végrehajtani tilos. (Végr. Rend. 22. §.).

e) Az 1908:XLVII. t.-cz. s az ennek végrehajtása tárgyában kiadott földmivelésügyi ministeri rendelet ide vonatkozó egyéb rendelkezései is szigorúan szem előtt tartandók.

Kelt

(alíírás).

P. H.

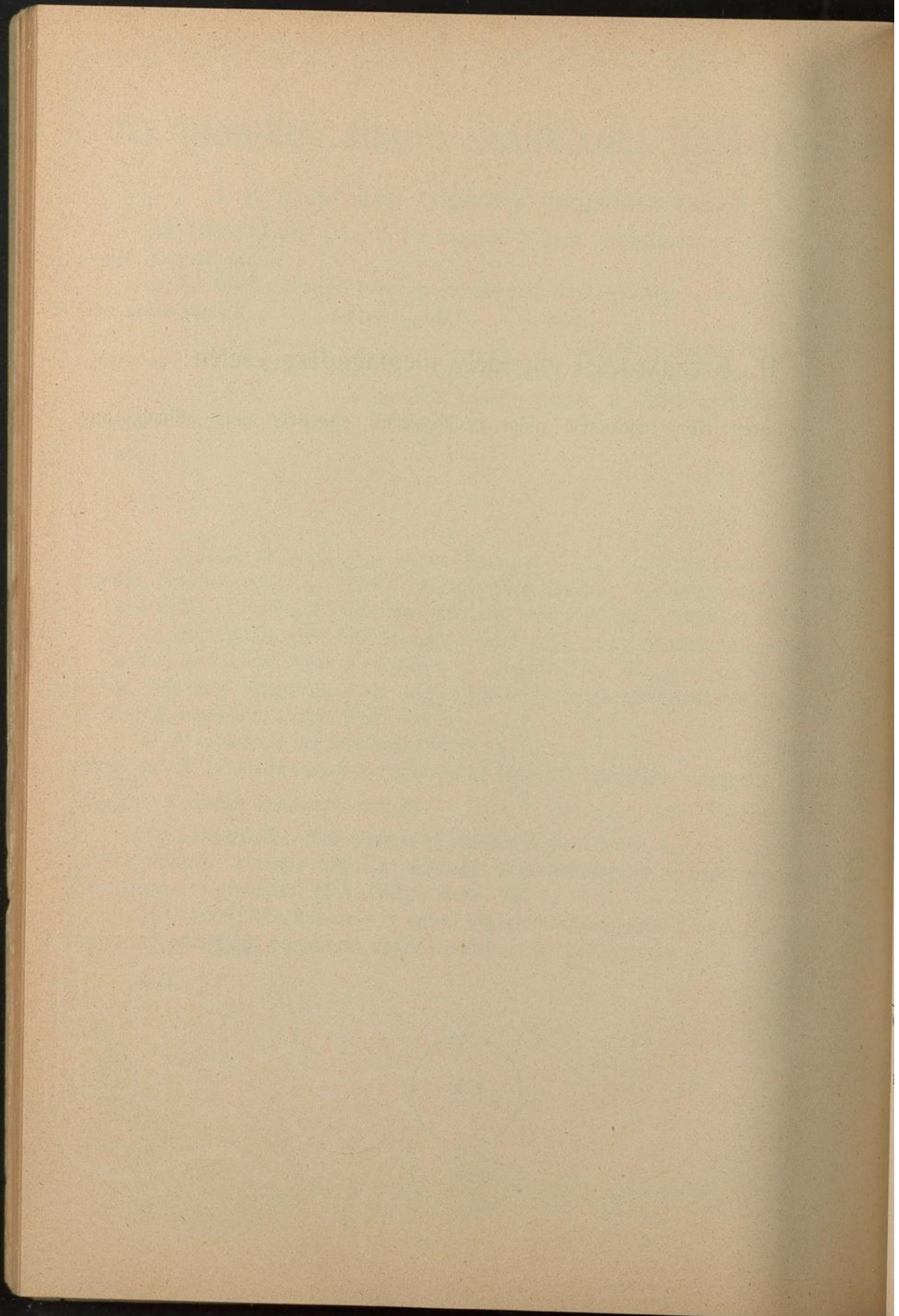
II. A cukrozási engedély megtagadása esetén:

Az ezen íven bejelentett must cukrozására engedély nem adható, mert

Kelt

(aláírás).

P. H.

II. melléklet.

(A Végr. Rend. 27. §-ához.)

Bejelentés

az 1908 : XLVII. t.-cz. életbelépte előtt mazsolával vagy cukorral készített édes vagy másféle csemegeborokról.

Alólirott az 1908 : XLVII. t.-cz. 6. §-ának második bekezdése értelmében a birtokomban lévő alábbi borkészletet jelentem be.

1. A bejelentő neve, foglalkozása és lakása :	
2. A borkészlet mennyisége: a) hány hordó? b) hány hektoliter?	
3. Mazsolával vagy cukorral készült-e a bor?	
4. Hol van a bor (vármegye, község)?	
5. Azon pincze, raktár, vagy más helyiség megjelölése, a hol a bor be van raktározva:	
6. A bejelentett bor a bejelentő tulajdona-e?	
7. Ha nem, akkor ki a bor tulajdonosa?	
8. Mi czímen van a bor a bejelentő birtokában? (Pl. bizományi uton való eladás végett, zálogban stb.)	
9. Milyen elnevezés alatt hozatik a bor forgalomba?	

Kelt 1909. évi.....

SZ.

aláírás.

1909.

A bejelentés megtörténtét igazolom. A bejelentett borkészletet tétel-szám alatt nyilvántartásba vettem.

Kelt 1909. évi.....

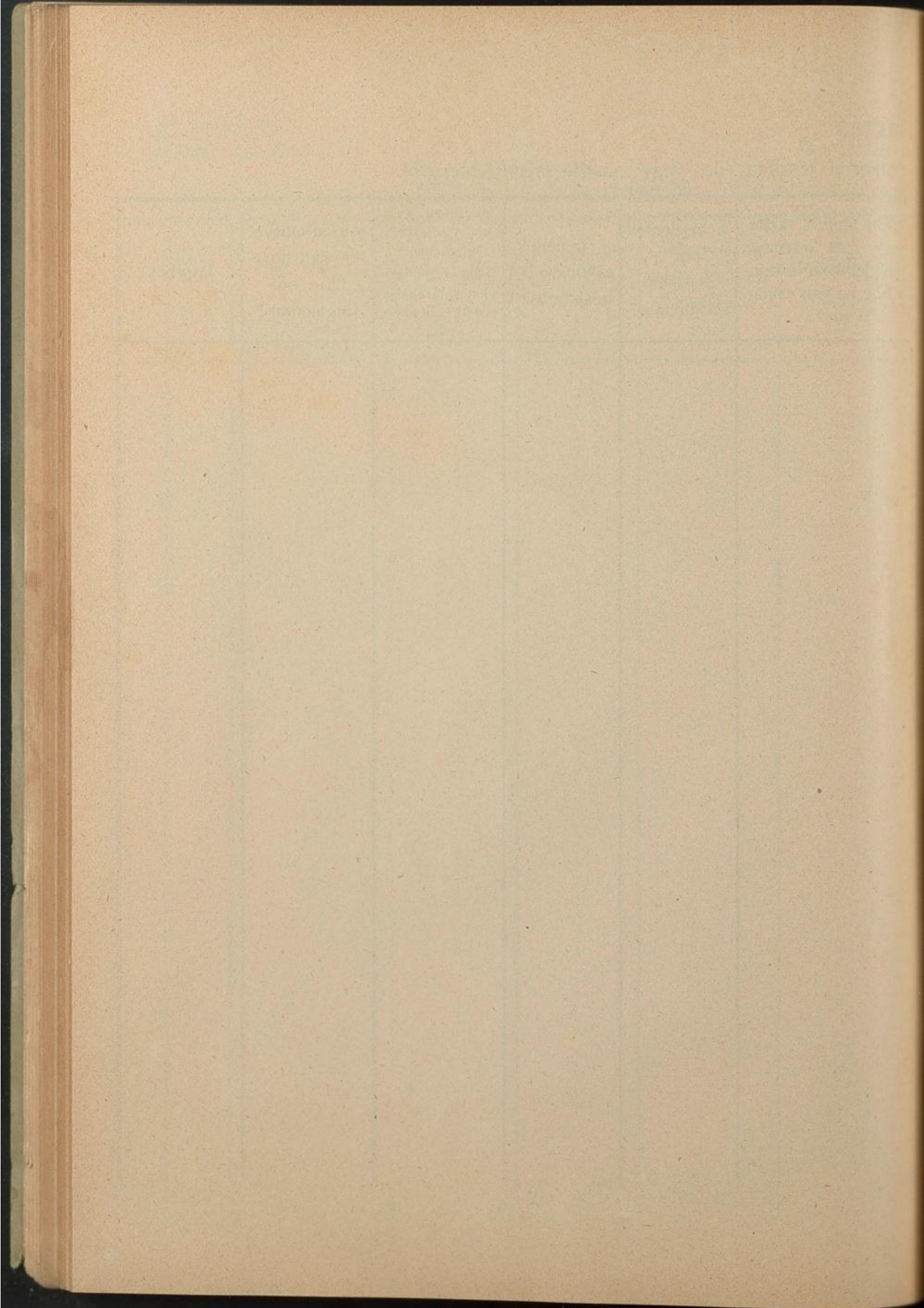
P. H.

aláírás.

tartás

czukorral készített édes vagy másféle csemegeborokról.

Azon pincze, raktár vagy más helyiség megjelölése, a hol a bor be van raktározva	A bejelentett bor a bejelentő tulajdona-e?	Ha nem, akkor ki a bor tulajdonosa?	Mi czimen van a bor a bejelentő birtokában? (Péld. bizományi uton való eladás végett, zálogban, stb.)	Milyen elnevezés alatt hozatik a bor forgalomba?	Jegyzet

IV. melléklet.

(A Végr. Rend. 39. §-ához.)

Bornyilvántartás

..... lakosnak

..... községben lévő borairól.*)

*) Az első sorban üresen hagyott helyre a bornyilvántartás vezetésére kötelezett fél neve, foglalkozása és lakhelye, a következő sorba pedig azon község neve jegyzendő be, a hol a bor van és a nyilvántartás vezetetik.

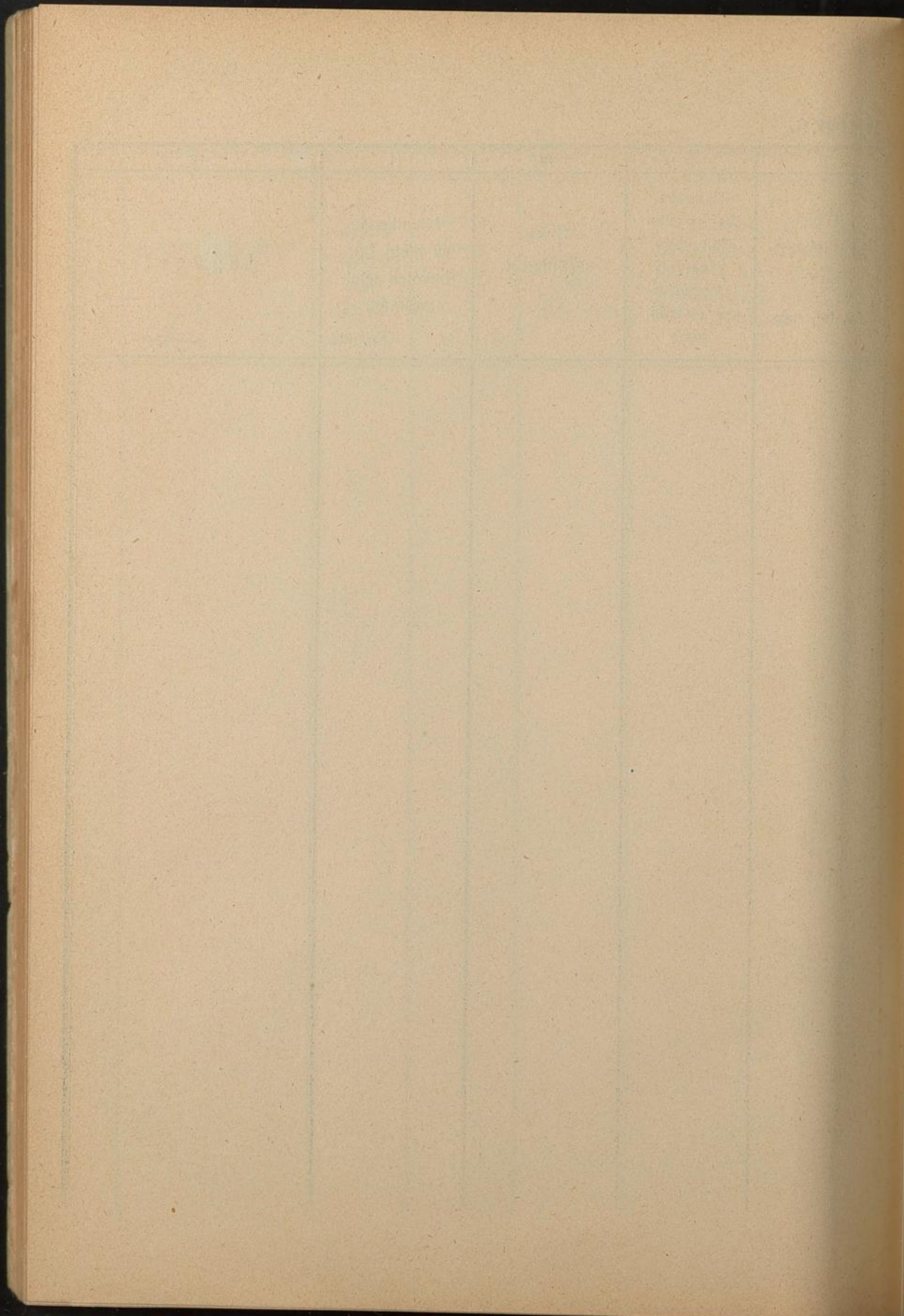
vétel.

8	9	10	11	12
az eladó	Mikor érkezett? év, hó, nap	Vasuton, hajón, pos- tán vagy szekeren érkezett-e?	Hol helyeztetett el?	J e g y z e t
lakhelye				

1	2	3	4	5		6	7
Tételszám	A bor vagy must		A tartályok megnevezése (hordó, palaczk)	A bor mennyisége		Mi célra használtatott fel a bor?	A vevőnek, vagy ha a bor nem adatott el, annak a neve és lakhelye, a kinek a bor elküldetett
	minősége	szine		hl.	lit.		

a d á s.

8	9	10	11	12
Mikor szállítottott el? év, hó, nap	Vasuton, hajón, postán vagy szekeren történt-e az elszállítás?	Hova szállítottott el?	Hivatkozás az illető bor bevételi tétel-számára	J e g y z e t

V. melléklet.

(A Végr. Rend. 47. §-ához.)

Kérvény

a tokaji borvidék területére való borbevitel engedélyezése iránt.

Az 1908:XLVII. t.-cz. 20. §-a alapján engedélyt kérek az alább megjelölt szállitmánynak a tokaji borvidék területére való beviteléhez.

1. Az engedélyt kérő neve, foglalkozása és lakása:	
2. A beviendő szállitmány megnevezése (bor, must, szőlőcsefre, borszőlő vagy borseprő?) és annak mennyisége:	
3. Az illető bor stb. közelebbi megjelölése (fehér, vörös, siller, asztali, pecsenyebor, asszubor stb.):	
4. Az illető bor stb. származási helye:	
5. Az illető bor stb. rendeltetési helye a községnek és azon pinczének, raktárnak vagy más helyiségnek közelebbi megjelölésével, ahol a bor stb. el fog helyezettetni:	
6. Hordóban vagy palaczkban történik-e a szállítás?	

7. Vasuton, hajón, postán vagy szekeren történik-e a szállítás?

8. Mi célra fog a bor stb. felhasznál-
tatni? (saját fogyasztás eladás, ki-
mérés, konyakká (pálinkává) való ki-
főzés céljaira stb.)

Kelt

.....
(aláírás).

VI. melléklet.

(A Végr. Rend. 50. és 53. §-aihoz.)

szám.

Borbevíteli engedély

a tokaji borvidék területére.

községbeli lakos az 1908 : XLVII. t. cz. 20. §-a alapján engedélyt nyert arra, hogy községből

vasuton
hajón
postán
szekeren

a tokaji borvidékbe tartozó

községbe

saját használatára
eladás céljából
konyakká (pálinkává) való kifőzés céljából

liter
kilogramm

bort
mustot
szőlőcsefrét
borszőlőt
borseprőt

bevihessen.

A bor (must stb.) közelebbi megjelölése (fehér, vörös, siller, asztali, pecsenye, asszu stb.):

A bevétel minő tartányokban történhetik:

Azon pincze, raktár vagy más helyiség megjelölése a hol a behozott bor elhelyezendő:

Kelt

P. H.

(aláírás.)

szám.

Községi bizonyítvány.*

Alólirott községi előljárásnál

lakos

mai napon bejelentette, hogy ezen bevíteli engedély alapján

liter
kilogramm

bort
mustot
szőlőcsefrét
borszőlőt
borseprőt

a tokaji borvidék területén fekvő

községbe

évi hó -ik napján behozott.

Ezen bejelentés tétel alatt nyilvántartásba vétetett.

Kelt

P. H.

(aláírás.)

* Ha a fél az engedélyezett mennyiséget nem egyszerre viszi be, akkor minden bevétel alkalmával külön kell a bevitt mennyiséget bejelentenie és a bejelentések megtörténtét esetről-esetre külön kell ezen bevíteli engedély hátlapján az előljárásnak igazolnia.

VII melléklet.

(A Végr. Rend. 50. §-ához.)

Nyilván-

a tokaji borvidék területére

1	2	3	4	5	6
Tételszám	Az engedélyt kérő neve, foglalkozása és lakása	Év hó és nap	A szállitmány megnevezése (bor, must, szőlőcsefre, borszőlő, borseprő) és annak mennyisége	A bor stb. közelebbi megjelölése (fehér, vörös, siller, asztali, pecsenyebor, aszabor stb.)	A bor stb. származási helye

tartás

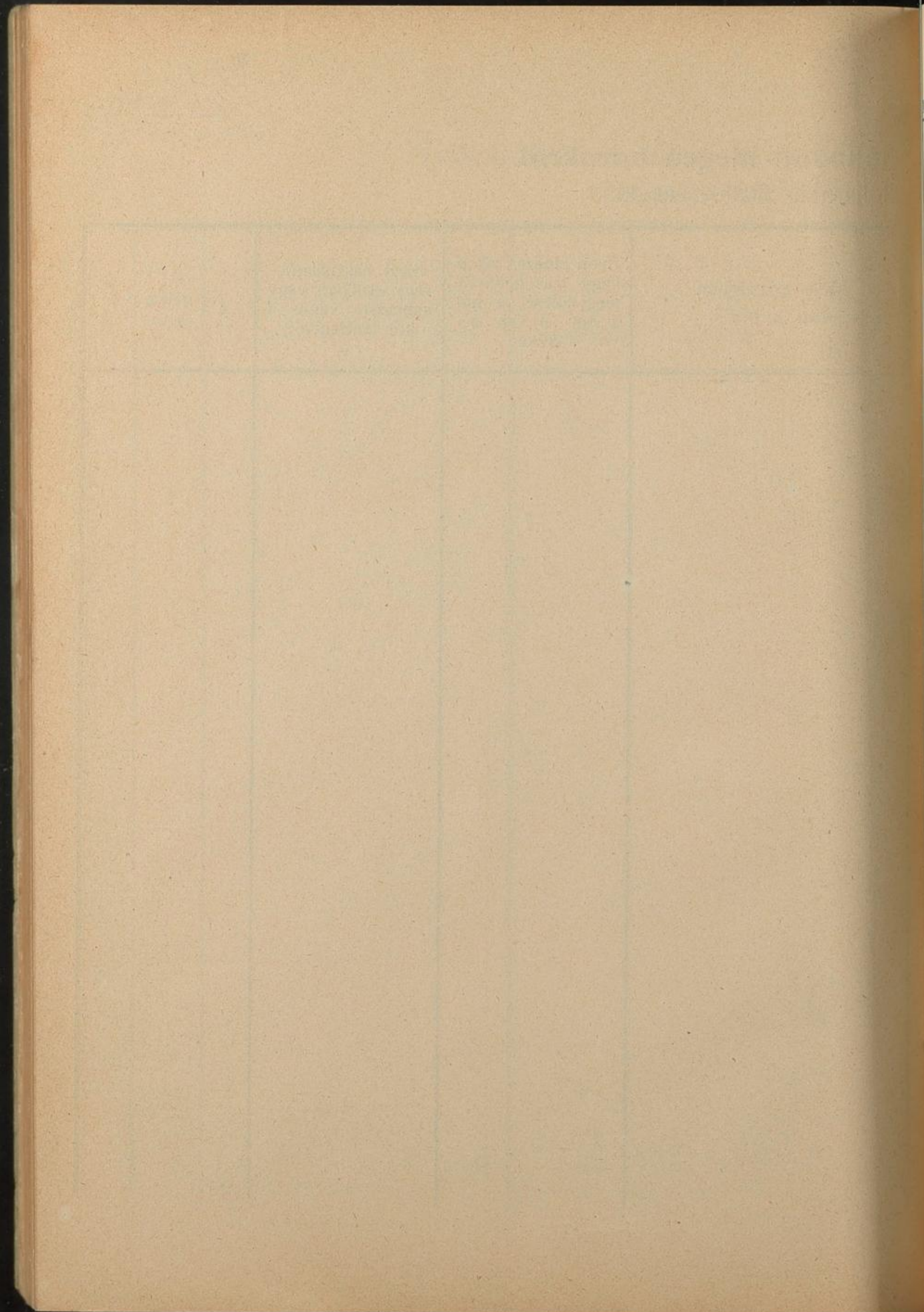
kért borbeviteli engedélyekről.

7	8	9	10	11	12
A bor stb. rendelkezési helye a község, pinche raktár stb. megjelölésével	Hordóban vagy palaczkban történik-e a szállítás?	Vasuton, hajón, postán vagy szekeren történik-e a szállítás?	Mi célra fog a bor ott felhasználtatni (saját fogyasztás, eladás, kimérés stb.)	A kérelem elintézése tárgyában hozott határozat	Jegyzet

behozott idegen borokról.

előjáróság által vezetendő.

Mely községben van a bor?	Azon pincze, raktár vagy más helyiség megjelölése, a hol a bor el van helyezve?	Saját használatra, vagy eladásra, vagy kimérésre van-e a bor bejelentve?	J e g y z e t

IX. melléklet.

(A Végr. Rend. 59. §. h) pontjához és a 60. §-hoz.)

Bejelentés

törkölybornak saját használatra való készítésére.

Az 1908 : XLVII. t. cz. 33. §-a alapján bejelentem a t. községi előjárásának, hogy saját termésű szőlőm törkölyéből saját házi szükségletem céljaira törkölybort szándékszem készíteni.

E célból az alábbi adatokat közlöm.

1. A bejelentő neve, foglalkozása és lakása :	
2. A bejelentő szőlője melyik községben fekszik?	
3. Hány kataszteri hold szőlője van a bejelentőnek?	
4. Mennyi volt az idei összes musttermése?	
5. Mennyi törkölybort kíván készíteni?	
6. Hol és mikor fogja azt készíteni?	
7. A 20 éven felüli családtagok száma:	

8. Ha a bejelentő a családtagokon kívül cselédei vagy munkásai számára is akar törkölybort készíteni, megemlítendő, hogy mennyi törkölybort szánt erre a célra az 5. pont alatt bejelentett mennyiségből.

Kelt

.....
aláírás.

.....
szám.

A bejelentés megtörténtét igazolom.

A bejelentett törkölybort tételszám alatt nyilvántartásba vettem.

Kelt

P. H.

.....
aláírás.

X. melléklet.

(A Végr. Rend. 60. §-ához.)

Nyilvántartás

a bejelentett törkölyborkészítésről.

X. melléklet.

(A Végr. Rend 60. §-ához.)

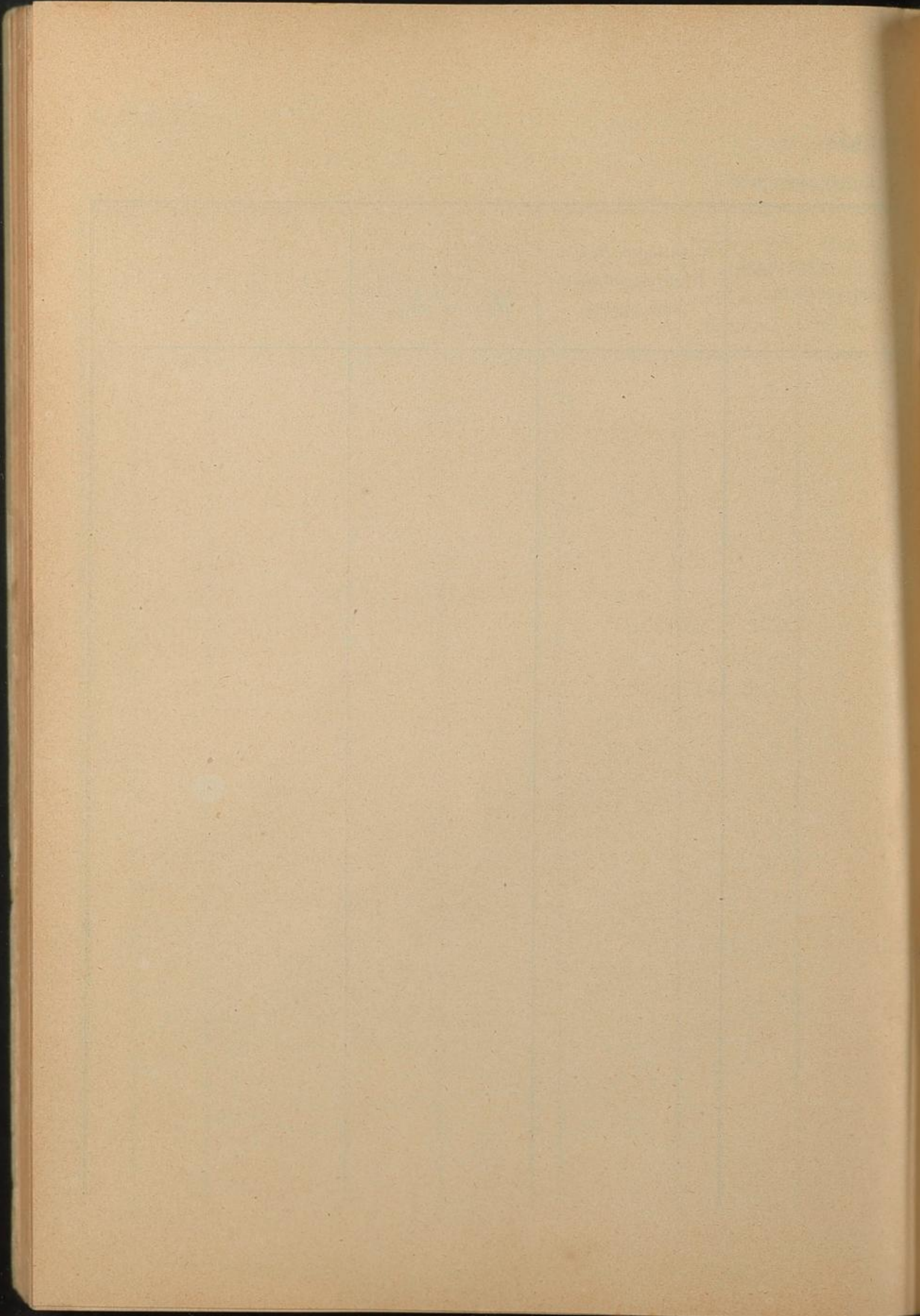
Nyilván-
a bejelentett

Tételszám	Év, hó és nap	A bejelentő neve foglalkozása és lakása	A bejelentő szőlője melyik községben fekszik?	Hány kat. hold a szőlő kiterjedése?	Mennyi volt az idei ősz- szes must- termése?	Mennyi törkölybort kiván készíteni?

tartás

törkölyborkészítésről.

Hol és mikor fogja azt készíteni?	A bejelentő 20 éven felüli családtagjainak száma	Ha a bejelentő cselédei és munkásai számára is kíván törkölybort készíteni, mennyit szánt ezeknek a 7-ik rovat alatt bejelentett mennyiségből?	J e g y z e t

A földmivelésügyi minister $\frac{12.800.}{\text{eln. VIII/2. 1908.}}$ számú rendelete, melylyel az 1908: XLVII. t. cz. végrehajtási rendeletét a törvényhatóságoknak megküldötte.

$\frac{12.800.}{\text{eln. VIII/2. 1908.}}$ szám.

Valamennyi törvényhatóságnak.

A borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t. cz. 1909. évi január hó 1-én lép életbe. E törvény végrehajtása tárgyában a kereskedelemügyi, belügyi és pénzügyminister urakkal egyetértőleg a folyó évi december hó 30-án 112.000/1908. szám alatt kelt és ide mellékelt rendeletet adtam ki. Ezt megfelelő számú példányban azzal a felhívással küldöm meg a törvényhatóságnak, hogy tekintettel az idézett törvény által elérni kívánt cél közgazdasági fontosságára, a törvény és a rendelet szigorú végrehajtásának sikerét a saját részéről is hathatósan előmozdítani iparkodjék.

Budapest, 1908. december 30.

A minister helyett:

Mezőssy, s. k.

államtitkár.

A földmivvelésügyi miniszternek $\frac{26.757.}{\text{VIII}/2.}$ sz. a. a bor-ellenőrző bizottságok elnökeihez intézett rendelete.

$\frac{26.757.}{\text{VIII}/2.}$ szám.

Valamennyi borellenőrző bizottság elnökének.

A borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-cz. folyó évi január hó 1-én életbe lépven, az 1893. évi XXIII. t.-cz. hatálya ugyanakkor megszűnt.

Az új törvény végrehajtása tárgyában a kereskedelemügyi-, belügyi- és pénzügyminiszter urral egyetértőleg m. évi 112.000. szám alatt kiadott rendeletem 113. §-a értelmében azonban addig, a míg az 1908. évi XLVII. t.-cz. alapján az új borellenőrző bizottságok megalkottatnak, az érdekelt miniszter urakkal egyetértőleg 1897. évi 53.850. szám alatt kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendelet alapján alakított jelenlegi borellenőrző bizottságok működésüket az 1908. évi XLVII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott 112.000/908. számú rendeletem 108—112. §§-aiban körülírt módon folytatják.

Erről Czimedet oly felkéréssel értesitem, hogy ezt az elnöklete alatt álló borellenőrző bizottság tagjaival közölni és a bizottság működésének fennakadás nélküli folytatása iránt a szükséges intézkedéseket megtenni sziveskedjék.

Budapest, 1909. január 18.

A miniszter helyett:

Mezőssy, s. k.

államtitkár.

A földmivvelésügyi miniszternek a borellenőrző bizottságok ügyében $\frac{26.757.}{VIII/2.}$ sz. a. a törvényhatóságokhoz intézett rendelete.

$\frac{26.757.}{VIII/2.}$ sz.

Valamennyi városi és vármegyei törvényhatóságnak.

A borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-cz. folyó évi január hó 1-én életbe lépven, az 1893. évi XXIII. t.-cz. hatálya ugyanakkor megszűnt.

Az új törvény végrehajtása tárgyában a kereskedelemügyi, belügyi és a pénzügyminiszter urral egyetértőleg múlt évi 112.000. sz. alatt kiadott rendeletem 113. §-a értelmében azonban addig, a míg az 1908: XLVII. t.-cz. alapján az új borellenőrző bizottságok megalakíttatnak, az érdekelt miniszter urakkal egyetértőleg 1897. évi 53.850. szám alatt kiadott kereskedelemügyi ministeri rendelet alapján alakított jelenlegi borellenőrző bizottságok működésüket az 1908: XLVII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott 112.000/908. számú rendeletem 108—112. §§-aiban körülírt módon folytatják. Erre a törvényhatóság területén működő borellenőrző bizottság (bizottságok) elnökének figyelmét egyidejűleg felhívtam.

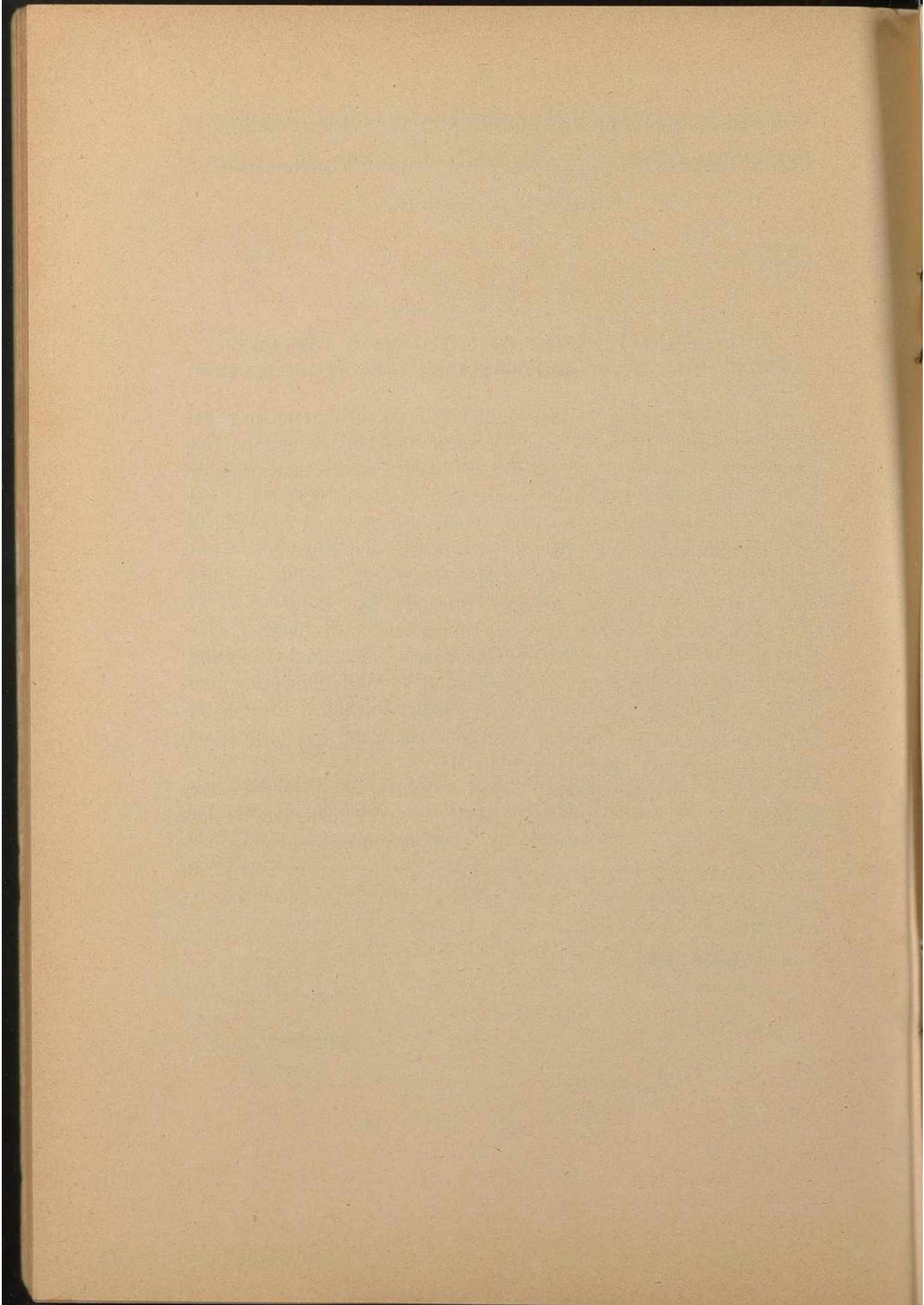
Erről a törvényhatóságot azzal a felhívással értesitem, hogy utasítsa a hatásköre területén székelő I. és II. foku hatóságokat, hogy akár még a régi, akár az új bortörvény alapján hozott ítéleteiket, valamint egyéb véghatározataikat a fentiek szerint működésüket további rendelkezésig folytató jelenlegi illetékes borellenőrző bizottsággal, úgy mint eddig, ezentul is írásban mindenkor közöljék.

Budapest, 1909. január 18.

A miniszter helyett:

Mezőssy, s. k.

államtitkár

TÁRGYMUTATÓ.

Rövidítések: T. = törvény. R. = rendelet.

A T. betű után következő szám a törvény, az R. betű után következő szám pedig a végrehajtási rendelet megfelelő §-át, a §-ok után következő betű vagy szám pedig az illető §. megfelelő pontját jelzi.

Bor fogalmának meghatározása. T. 1. §., R. 1. §.

Bor cukrozása tilos. A must cukrozását lásd T. 4. §., R. 16—24. §§-nál.

Bordenaturálás. T. 46. és 48. §§., R. 72., 73. és 76. §§.

Bor derítése. T. 2. §. d), R. 6. §.

Borélesztő használata. T. 2. §. h), R. 10. §.

Borelkobzás. T. 46—48. §§., R. 72. és 76. §§.

Borellenőrző bizottság. T. 64. §. R. 107—113. §§.

Borellenőrző bizottság feladata. T. 64. §., R. 108. és 110. §§.

Borellenőrző bizottság felelősségi joga. T. 65. §., R. 106. §.

Borellenőrző bizottságok megalakítása. T. 64. §., R. 107—109. §§.

Borellenőrző bizottságok megalakításáig, az eddigi borellenőrző bizottságok működésüket folytatják. R. 113. §. és a $\frac{26.757}{VIII/2}$ sz. földm. min. rend.

Borellenőrző bizottság tagjai a helyszíni szemléknél, pincevizsgálatoknál s a hatósági tárgyalásnál jelen lehetnek R. 111. §.

Borellenőrző bizottság a tokaji borvidékre kért borbeviteli engedély ügyében hozott határozat felülvizsgálatát kérheti. T. 20. §., R. 49. §.

Bor fejtése (lehuzása). T. 2. §. k), R. 13. §.

Bor felfrissítése szénsavval. T. 2. §. g), R. 9. §.

Bor felöntése más bor seprőjére. T. 2. §. j), T. 19., R. 12. és 44. §§.

Bor felöntése tokaji bor seprőjére vagy törkölyére. T. 19. §., R. 44. §.

Bor festése tilos. T. 6. §., R. 26. §.

Borhamisításra szolgáló anyagok árusítása. T. 8. §., R. 32. §.

Borhamisításra tanácsot adni vagy utmutatást készíteni, terjeszteni stb. tilos. T. 8. §., R. 32. §.

Borhamisítással elkövetett kihágás és annak büntetése. T. 37. §., R. 66. §.

Borhamisításra vonatkozó utmutatás készítésével, hirdetésével vagy terjesztésével elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 8., R. 67. §. 8.

Boritaladó megfizetése hamisított bor után. T. 50. §., R. 78. §.

Borkezelésnél megengedett anyagok. T. 2. §. R. 2—14. §§.

Borkezelésnél tiltott anyagok. T. 6. §. R. 26. §.

- Borkezelésnél tiltott anyagoknak e célra való forgalombahozatalával elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 7., R. 67. §. 7.
- Bor (hamisított bor) kiöntése. T. 47. §. R. 74. §.
- Borkősav használata tilos. T. 6. §., R. 26. §.
- Bormérési (italmérési) jog elvonása. T. 39. és 40. §§., R. 70. §.
- Borminták értéke felmentő ítélet esetén megtérítendő. T. 58. §., R. 93. §.
- Borminták megvizsgálása. T. 52. és 53. §§., R. 97. és 98. §§.
- Borminták vétele. T. 58. és 63. §§., R. 92., 93. és 94. §§.
- Bornyilvántartás vezetése. T. 14. §., R. 39. §.
- Bornyilvántartás vezetésére vonatkozó rendelkezések megszegésének büntetése. T. 42. §. 3., R. 69. §. 3.
- Borok házasítása. T. 2. §. l) és 18. §., R. 14. és 43. §§. (Lásd házasítás alatt is.)
- Bor pasztörizálása. T. 2. §. k), R. 13. §.
- Bor savtalanítása. T. 2. §. c), R. 5. §.
- Borseprő felhasználása. T. 29. §., R. 58. §.
- Borseprő kipréléselése. T. 29. §., R. 58. §.
- Borseprő kiprélésével s az abból kipréselt bor forgalombahozatalával elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 4., R. 67. §. 4.
- Borseprőnek a benne lévő bor kipréléselése és forgalombahozatala céljából való megvételével elkövetett kihágás büntetése. T. 42. §. 2., R. 69. §. 2.
- Bor származására, termelőjére vagy a szőlőfajtára vonatkozó tiltott elnevezések és jelzések használatával elkövetett kihágás büntetése. T. 41. §. 4., R. 68. §. 4.
- Bor szeszezése. T. 3. §., R. 15. §.
- Bor szürése. T. 2. §. k), R. 13. §.
- Bortörvény rendelkezéseit tartalmazó nyomtatványok kifüggesztése a pinczékben. T. 13. §., R. 38. §.
- Borvidéki beosztás megállapítása. T. 10. §., R. 36. §.
- Borvidéki elnevezés. T. 10. és 11. §§., R. 34—36. §§.
- Borvidéki elnevezés különféle borok házasítása esetén. T. 11. §., R. 35. §.
- Borvizsgáló szakértő bizottságok. T. 52—54. §§., R. 97—103. §§.
- Borvizsgáló szakértő bizottságok feladata. T. 53. §., R. 98. §.
- Borvizsgáló szakértő bizottságok megalakítása. R. 99. §.
- Borvizsgáló szakértő bizottságok költségeit a földmivelésügyi ministeri tárcza viseli. R. 101. §.
- Borvizsgáló szakértő bizottságok szakvéleményének közlése a megkereső hatósággal. R. 102. §.
- Borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye a rendőri büntető eljárás alapjául szolgál. T. 54. §., R. 103. §.
- Borvizsgáló szakértő bizottság ülésein a földmivelésügyi, kereskedelemügyi és belügyi ministerek képviselői részt vehetnek. R. 100. §.
- Burgonyacukor (szőlőcukor, keményítőcukor) használata tilos. T. 4. §., R. 24. §.
- Bünhalmazat. T. 43. §., R. 69. §.
- Büntetések. T. 37—44. §§., R. 65—70. §§.
- Büntetések legsúlyosabbak, (3 havi elzárás és 1000 K) T. 37. és 38. §§., R. 66. és 67. §§.

- Büntetések enyhébbek, (15 napi elzárás és 600 K). T. 41. §., R. 68. §.
- Büntetések legenyhébbek, (csak pénzbüntetés, 600 K-ig). T. 42. §., R. 69. §.
- Büntetések visszaesés esetén (minimális pénzbüntetés 200 K és italméresi jog elvonandó). T. 40. §., R. 70. §.
- Büntetések több kihágás halmazata esetén. T. 43. §., R. 69. §.
- Büntetések, ha az enyhítő körülmények tulnyomóak. T. 44. §., R. 69. §.
- Büntető eljárás megindítása. T. 58. §., R. 90. §.
- Czukrozás. T. 4. §., R. 16—24. §§.
- Czukrozáshoz előzetes engedély szükséges. T. 4. §., R. 17. §.
- Czukrozási engedély kérése. R. 18., 19. és 21. §§.
- Czukrozási engedély megadására jogosított közegek. T. 4. §., R. 17. §.
- Czukrozási engedély iránti kérelmek elintézése. R. 20. §.
- Czukrozási engedély iránti kérelmekről s a megadott czukrozási engedélyekről nyilvántartás vezetendő. R. 23. §.
- Czukrozási engedély tárgyában hozott határozat ellen csak az engedélyt kérő fél felelbezhet. T. 4. §., R. 21. §.
- Czukrozás csak a must erjedésének befejezése előtt, legkésőbb november 30-ig hajtható végre. T. 4. §., R. 24. §.
- Czukrozáshoz csak finomított répa- vagy nádcukor használható, keményítő-cukor (szőlőcukor, burgonyacukor) invertcukor, czukorszörp stb. tilos. T. 4. §., R. 24. §.
- Czukrozás csak az erre kitűzött napon hajtható végre. R. 22. §.
- Czukrozásnál az illetékes állami szakközeg, továbbá a borellenőrző bizottság elnöke és tagjai jelen lehetnek. R. 22. §.
- Czukrozás a tokaji borvidéken termett mustnál feltétlenül tilos. Erre engedély nem adható. T. 16. §., R. 41. §.
- Czukorral vagy mázsolával a törvény életbelépte előtt készített édes vagy más csemegeborok záros határidő alatt bejelentendők és egy éven belül még forgalomba hozhatók. T. 6. §., R. 27. és 28. §§. Az ezen bejelentés elmulasztásával elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 9., R. 67. §. 9.
- Czukrozott bort tilos «természetes» vagy «valódi» jelzővel jelölni. T. 5. §., R. 25. §.
- Czukrozott mustnak vagy bornak «természetes», «valódi» vagy más hasonló elnevezés alatt való forgalombahozatalával elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 2., R. 67. §. 2.
- Denaturálandó italok. T. 46. és 48. §§., R. 72. és 76. §§.
- Denaturálása a hamisított bornak hogyan történik? R. 73. §.
- Denaturálása a borhamisításra szolgáló tiltott anyagoknak. T. 47. §., R. 75. §.
- Derítés, (derítőszer). T. 2. §. *d*), R. 6. §.
- Édesbor készítése céljából a mustot czukrozni tilos. Erre tehát engedély sem adható. T. 4. §., R. 24. §.
- Édes ürmös készítése. T. 2. §. *a*), R. 3. §.
- Égetett czukor (karamel) megengedtetik, a bor színének javítására. T. 2. §. *e*), R. 7. §.
- Élesztő (borélesztő) használata a must vagy bor erjesztése végett. T. 2. §., *h*), R. 10. §.
- Eljárás (rendőri büntető) megindítása. T. 58. §., R. 90. és 91. §§.

- Elkobzása a hamisított boroknak. T. 46—48. §§., R. 72. és 76. §§.
- Elkobzása borhamisításra szolgáló tiltott anyagoknak T. 47. §., R. 75. §.
- Elkobzása pezsgőnek és habzóbornak, ha a gyáros neve és a gyártás helye nincs feltüntetve. T. 36. §., R. 64. §. Ennek büntetése. T. 41. §. 3., R. 68. §. 3.
- Ellenőrzési szemlék tartása a közigazgatási hatóságok által. T. 57. §., R. 81—89. §§.
- Ellenőrzésre a földmivelésügyi minister hivatalos közegeket küldhet ki. T. 63. §., R. 94. §.
- Ellenőrzési szemlék tartása ministeri kiküldöttek által. T. 63. §., R. 94. §.
- Ellenőrzés czéljából a közlekedési vállalatoktól adatok szerezhetők. T. 57. §., R. 81. és 94. §§.
- Ellenőrző bizottság (lásd «borellenőrző bizottság» alatt).
- Enyhítő körülmények kihágás esetén. T. 44. §., R. 69. §.
- Felebbezés az ítéletek ellen. T. 65. §., R. 106. §.
- Felebbezés a cukrozási engedély tárgyában. T. 4. §., R. 21. §.
- Felebbezés a tokaji borvidékre kért borbevétel megtagadása ellen. T. 20. §., R. 49. §.
- Felebbezési joga a borellenőrző bizottságnak. T. 65. §., R. 106. §.
- Felebbezési joga a földmivelésügyi minister által az ellenőrzésre kiküldött közegeknek. T. 65. §., R. 106. §.
- Felülvizsgálatát kérheti a borellenőrző bizottság a tokaji borvidékre megadott borbeviteli engedélyeknek. T. 20. §., R. 49. §.
- Figyelembe veendő ténykörülmények az ellenőrzési szemléknél és helyszíni vizsgálatoknál. R. 88. és 89. §§.
- Forgalombahozatal alatt mit ért a törvény? T. 12. §., R. 37. §.
- Földmivelésügyi minister az ellenőrzésre hivatalos közeget küldhet ki. T. 63. §., R. 94. §. Ennek felebbezési joga. T. 65. §., R. 106. §.
- Földmivelésügyi minister által a tokaji borvidéken, borbeviteli engedély kiállítására feljogosított közegek. T. 20. §., R. 45. és 46. §§.
- Földmivelésügyi minister felmentést adhat a bornyilvántartás vezetése alól. T. 14. §., R. 39. §.
- Gyógyborok. T. 7. §., R. 29. §.
- Gyógyborok bevitel a tokaji borvidékre. T. 20. §., R. 51. §.
- Gyümölcsbor készítése és forgalombahozatala. T. 34. §., R. 62. §.
- Gyümölcsbort borral vagy törkölyborral házasítani tilos. T. 2. §. 1), R. 14. §.
- Gyümölcsbor megjelölése és raktározása. T. 35. §., R. 63. §.
- Gyümölcsbornak szőlőből szűrt bor gyanánt való forgalombahozatalával elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 6., R. 67. §. 6.
- Gyümölcsbor raktározására, elkülönítésére és megjelölésére vonatkozó rendelkezések megszegésével elkövetett kihágás büntetése. T. 41. §. 3., R. 68. §. 3.
- Gyümölcsborból készült pezsgő megjelölése. T. 36. §., R. 64. §.
- Gyümölcsborból készült pezsgő megjelölésére vonatkozó rendelkezések megszegésének büntetése. T. 41. §. 3., R. 68. §. 3.
- Habzóbor. T. 36. §., R. 64. §.
- Habzóbor megjelölésére vonatkozó rendelkezések megszegésének büntetése. T. 41. §. 3., R. 68. §. 3.

- Halmazat (kihágások halmazata) esetén büntetés. T. 43. §., R. 69. §.
- Hamisított bornak mi tekintendő? T. 8. §., R. 30. §.
- Hamisított borból pezsgőt vagy habzó bort készíteni tilos. T. 36. §., R. 64. §.
- Hamisított bor denaturálása. T. 46. és 48. §§., R. 72., 73. és 76. §§.
- Hamisított bor elkobzása. T. 46—48. §§., R. 72. és 76. §§.
- Hamisított bor értékének megtérítése, ha eladatott. T. 62. §., R. 105. §.
- Hamisított borért boritaladó megfizetendő. T. 50. §., R. 78. §.
- Hamisított bor forgalombahozatalával elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 1 és 41. §. 1., R. 67. §. 1. és 68. §. 1.
- Hamisított bornak forgalombahozatal céljából való megvételével elkövetett kihágás büntetése. T. 42. §. 1., R. 69. §. 1.
- Hamisított bor kiöntése. T. 47. §., R. 74. §.
- Hamisításra szolgáló anyagok árusítása. T. 8. §., R. 32. §. Ennek büntetése. T. 38. §. 7., R. 67. §. 7.
- Hamisításra tanácsot adni, utmutatást készíteni vagy terjeszteni tilos. T. 8. §., R. 32. §. Ennek büntetése. T. 38. §. 8., R. 67. §. 8.
- Hatóságok, melyek az eljárásra illetékesek. T. 55. §., R. 80. §.
- Hatósági ellenőrzés. T. 57. §., R. 81—89. §§.
- Hatósági helyszini vizsgálat tartása. R. 86—88. §§.
- Hatóság által figyelembe veendő külső ténykörülmények. R. 89. §.
- Hatósági mintavétel. T. 58. §., R. 92. és 93. §§.
- Házasítás (különbféle borok keverése). T. 2. §. *b)*, R. 14. §.
- Házasítás tokaji boroknál. T. 18. §., R. 43. §.
- Házasított különböző borvidéki borok elnevezése. T. 11. §., R. 35. §.
- Invert cukor használata tilos. T. 4. §., R. 24. §.
- Italmérési jog elvonása. T. 39. és 40. §§., R. 70. §.
- Ítélet elleni felebbezés. T. 65. §., R. 106. §.
- Ítélet hírlapi közzététele. T. 49. §., R. 77. §.
- Ítélet közzendő a borellenőrző bizottsággal, s a földmivelésügyi minster által az ellenőrzésre kiküldött közegekkel. T. 65. §., R. 106. §.
- Ítélet közzlése a pénzügyigazgatósággal a boritaladó kiszabása és az italmérési engedély esetleges elvonása végett. T. 50. §., R. 70. és 78. §§.
- Karamel használata — a tokaji borok kivételével — megengedtetik. T. 2. §. *e)*, R. 7. §.
- Keményítőcukor (burgonyacukor, szőlőcukor) használata tilos. T. 4. §., R. 24. §.
- Kénezés. T. 2. §. *b)*, R. 4. §.
- Kihágások. T. 37., 38., 41. és 42. §§., R. 66—69. §§.
- Kihágások legsúlyosabbak. T. 37. és 38. §§., R. 66. és 67. §§.
- Kihágások enyhébbek. T. 41. §., R. 68. §.
- Kihágások legenyhébbek. T. 42. §., R. 69. §.
- Kihágások ismétlése (visszaesés). T. 40. §., R. 70. §.
- Kihágások halmazata esetén büntetés. T. 43. §., R. 69. §.
- Kiöntése a hamisított bornak. T. 47. §., R. 74. §.
- Külföldi borokra is kiterjed a törvény. T. 9. §., R. 33. §.
- Külföldi csemegeborokra vonatkozó kivételek. T. 9. §., R. 33. §.
- Külföldi borral házasított hazai bor elnevezése. T. 11. §., R. 35. §.
- Mazsola használata feltétlenül tilos. T. 6. §., R. 26. §.

- Mazsola bevitelének korlátozása a tokaji borvidéken. T. 26. és 27. §§., R. 57. §.
- Mazsolával vagy cukorral a törvény életbe lépte előtt készített édes vagy más csemegeborok záros határidő alatt bejelentendők és egy évig még forgalomba hozhatók. T. 6. §., R. 27. és 28. §§.
- Mazsolával vagy cukorral a törvény életbe lépte előtt készített édes vagy más csemegeborok bejelentésének elmulasztásával elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. R. 67. §. 9.
- Megengedett eljárások a borkezelésnél. T. 2. §., R. 2—14. §§.
- Megsemmisítése (kiöntése) a hamisított bornak. T. 47. §., R. 74. §.
- Megsemmisítése a borhamisításra szolgáló tiltott anyagoknak. T. 47. §., R. 75. §.
- Méhsör. T. 8. §., R. 31. §.
- Mézbor. T. 8. §., R. 31. §.
- Ministeri kiküldöttek az ellenőrzésre. T. 63. §., R. 94. §.
- Ministeri kiküldöttek felelősségi joga. T. 65. §., R. 106. §.
- Minták vétele gyanús borokból és más anyagokból. T. 58. és 63. §§., R. 92—94. §§.
- Minták megvizsgálása. T. 52. és 53. §§., R. 97. és 98. §§.
- Minták értékének megtérítése felmentés esetén. T. 58. §., R. 93. §.
- Munkaadó felelőssége. T. 45. §., R. 71. §.
- Must cukrozása (lásd «cukrozás» alatt).
- Must felöntése más bor seprőjére. T. 2. §. j), R. 12. §. Kivétel a tokaji borvidéken termett mustra nézve. T. 19. §., R. 44. §.
- Must savtalanítása. T. 2. §. c), R. 5. §.
- Must süritése befőzés által. T. 2. §. a), R. 3. §.
- Must süritése tokaji borvidéken tilos. T. 16. §., R. 41. §.
- Nyilvántartás (bornyilvántartás) vezetése. T. 14. §., R. 39. §.
- Nyilvántartás vezetésére vonatkozó rendelkezések megszegésének büntetése. T. 42. §. 3., R. 69. §. 3.
- Nyomtatványok (a törvény fontosabb rendelkezéseit tartalmazók) kifüggesztendők a pinczékben stb. T. 13. §., R. 38. §.
- Nyomtatványok kifüggesztésének elmulasztásánál elkövetett kihágás büntetése. T. 41. §. 5., R. 68. §. 5.
- Okszerű borkezelésnél megengedett anyagok. T. 2. §., R. 2—14. §§.
- Összeházasítás (lásd házasítás alatt).
- Pezsgő. T. 36. §., R. 64. §.
- Pénzügyi hatóságok által gyakorlandó ellenőrzés. R. 83. §.
- Rendőri büntető eljárás megindítása. T. 58. §., R. 90. és 91. §§.
- Savtalanítása a mustnak és bornak. T. 2. §. c), R. 5. §.
- Seprő (borseprő) felhasználása és kipréselése. T. 29. §., R. 58. §.
- Szafiőr használata — a tokaji borvidéken termett bor kivételével — megengedett. T. 2. §., R. 7. §.
- Szakértő bizottság (lásd «borvizsgáló szakértő bizottság» alatt).
- Szakszavak használatára borhamisítási ügyekben a borvizsgáló szakértő bizottságok illetékesek. T. 52. §., R. 97. §.
- Szesz használata a borkezelésnél. T. 3. §., R. 15. §.
- Szén (csontszén, faszén) használata a borkezelésnél. T. 2. §. f), R. 8. §.

- Szénsav használata borkezelésnél. T. 2. §. g), R. 9. §.
- Szénsav használata habzóborkészítésnél. T. 36. §., R. 64. §.
- Szőlőcukor (keményítőcukor, burgonyacukor) tilos. T. 4. §., R. 24. §.
- Szőlőfajta szerinti elnevezése a bornak. T. 10. és 11. §§., R. 34. és 35. §§.
- Szürése a bornak. T. 2. §. k), R. 13. §.
- Tiltott anyagok a borkezelésnél. T. 6. §., R. 26. §.
- Tiltott anyagok elkobzása, megsemmisítése, zár alá vétele. T. 47. §., R. 75. §.
- Titoktartás kötelezettsége. T. 14. és 63. §., R. 39. és 94. §§.
- Tokaji borvidékre vonatkozó különleges intézkedések. T. 16—28. §§., R. 40—57. §§.
- «Tokaji», «Szamorodni», «Hegyaljai», «Máslás» elnevezés használata. T. 11. és 17. §§., R. 35. és 42. §§.
- Tokaji borok házasítása. T. 11. és 18. §§., R. 35. és 43. §§.
- Tokaji borok seprőjére vagy törkölyére más bort felönteni tilos. T. 19. §., R. 44. §.
- Tokaji borvidékre más bort bevinni csak engedélylyel szabad. T. 20. §., R. 45—50. §§.
- Tokaji borvidékre gyógyborok bevitele. T. 20. §., R. 51. §.
- Tokaji borvidékre bevitt idegen bor elkülönítve tartandó. T. 21. §., R. 52. §.
- Tokaji borvidékre bevitt idegen borok a községi előljárásnak bejelentendők. T. 22. §., R. 53. és 54. §§.
- Tokaji borvidékről tilos olyan bort kivinni, amely nem ott termett. T. 23. §.
- Tokaji borvidékre mazsola bevitelének korlátozása. T. 26. §., R. 57. §.
- Tokaji borvidék vasuti állomásaira érkezett bor- és mazsolaszállítmányokról a vasut a hatóságot értesíteni köteles. T. 27. §.
- Tokaji borvidéken termett must vagy bor különlegességének megóvására vonatkozó rendelkezések megszegésével elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 3., R. 67. §. 3.
- Törkölybor. T. 30—33. és 35. §§., R. 59., 60. és 63. §§.
- Törkölybort csak házi szükségletre s csak kis szőlősgazdáknak szabad készíteniök. T. 32. §., R. 59. §.
- Törkölybor készítése előzetesen bejelentendő az előljárásnak. T. 33. §., R. 60. §.
- Törkölybor készítéséhez és kezeléséhez megengedett és tiltott anyagok. T. 31. §., R. 59. §.
- Törkölyborkészítés bejelentésének elmulasztásával elkövetett kihágás büntetése. T. 41. §. 2., R. 68. §. 2.
- Törkölybor bejelentéséről az előljáráóság nyilvántartást vezet. T. 33. §., R. 60. §.
- Törkölybor forgalombahozatala tilos. T. 32. §., R. 61. §.
- Törkölybor forgalombahozatalával elkövetett kihágás büntetése. T. 38. §. 5., R. 67. §. 5.
- Törkölybornak forgalombahozatal céljából való megvételével elkövetett kihágás büntetése. T. 42. §. 2., R. 69. §. 2.
- Törkölybort tartalmazó hordók megjelölendők. T. 35. §., R. 63. §.
- Törkölybor természetes bortól elkülönítendő. T. 35. §., R. 63. §.
- Törkölybor raktározására, elkülönítésére és megjelölésére vonatkozó rendelkezések megszegésével elkövetett kihágás büntetése. T. 41. §. 3., R. 68. §. 3.
- Törkölybort természetes borral házasítani tilos. T. 2. §. l., R. 14. §.

Törvény életbeléptetésével régi bortörvény (1893:XXIII. t.-cz.) hatályát veszti. T. 66. §.

Törvény (ezen törvény) a büntető és közegészségügyi törvény esetleg súlyosabb büntetéseinek rendelkezéseit nem érinti. T. 51. §. R. 79. §.

Ürmös bor készítése. T. 2. §. a., és i., R. 3. és 11. §§.

Vasuti adatokat hatósági közegek betekinhetik. T. 57. §. R. 81. és 94. §§.

Vasuti állomások által a tokaji borvidékre érkező bor- és mazsolaszállítványok a hatósággal közlendők. T. 27. §.

Vegyelemzése a vett mintáknak. T. 53. §., R. 98. §.

Vegykisérleti állomások a hatóságok mikor vehetik igénybe? R. 87. §.

Vegykisérleti állomások borhamisításról az illetékes hatóságot értesíteni tartoznak. R. 84. §.

Végrehajtással megbizott ministerek. T. 67. §.

Zár alá vétele a hamisított boroknak. T. 46., 48., 59. és 60. §§. R. 72., 96. és 104. §§.

Zár alá vétele a borhamisításra szolgáló tiltott anyagoknak. T. 47. §. R. 75. §.

TARTALOM.

	Oldal.
1908. évi XLVII. t.-cz. a borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról	3
112.000/1908. sz. Rendelet a borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908:XLVII t.-cz. végrehajtása iránt	29
A földmivelésügyi minister 12.800/el. VIII/2. 1908. számú rendelete, melylyel az 1908:XLVII. t.-cz. végrehajtási rendeletét a törvényhatóságoknak megküldte	115
A földmivelésügyi ministernek 26.757/VIII/2. sz. a. a borellenőrző bizottságok elnökeihez intézett rendelete... ..	116
A földmivelésügyi ministernek a borellenőrző bizottságok ügyében 26.757/VIII/2. sz. a törvényhatóságokhoz intézett rendelete... ..	117
Tárgymutató	119

Fenyőháza

állami gyógyfürdő és nyaralótelep. Liptóvármegyében a Tátra völgyében, 450 m. tsz. f., hatalmas fenyvesszel borított hegyek ölében. Kitünő ivóvíz. Vizvezeték, csatornázás és villamvilágítás. **Fürdőidény** május hó 15-től október végéig. **Modern hidegvizgyógyintézet, fenyő-, sós-, szénsavas fürdők.** Posta-, távirda- és távbeszélő-állomás helyben. Javalva: táplálkozási zavaroknál, vérszegénység, sápkór, köszvény eseteiben, légzőszervi bántalmaknál, a központi és környi idegbetegségek különféle alakjainál. Felvilágosítással szolgál **a m. kir. fürdőfelügyelőség.**

Vizakna

állami sósgyógyfürdő. Alsó-Fehér vármegyében, 424 m. tsz. f., a m. kir. államasutak Nagyszeben—Kiskapus vonalán. — Gyógyhatásában Aussee, Gmunden, Ischl, Reichenhall és Nauheim fürdőket messze fölülmulja. Fürdésre 6 nagy sóstó és egy ujonnan épült **modern meleg fürdőház** szolgál. Posta-, távirda- és távbeszélő-állomás helyben. Berendezett lakások az ujonnan épült elsőrangú kincstári szállodában, a városban megárházakban és szállodákban bérelhetők. Bővebb felvilágosítással szolgál **a m. kir. fürdőfelügyelőség.**

Ránkfüred

állami gyógyfürdő. 392 m. tsz. f. Nevezetessége a „Magyar Geyzir“, az időszakonként szökő gyógyforrás. — Kitünő ivóvíz. Számos gyógyforrás. **Olcsóbb árak.** Javalva: vérszegénység, ideg- és gyomorhajok, légzőszervi bántalmak ellen. Idény: május 15-től szeptember végéig. Állandó társaskocsiközlekedés Kassával. Posta- és távirda-állomás helyben. Felvilágosítással szolgál **a m. kir. fürdőgondnokság.**

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre
3 korona.
Megjelen
minden vasárnap.

NÉPLAP

GAZDASÁGI HETI KÖZLÖNY
A FÖLDMIVELŐ NÉP SZÁMÁRA.

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST,
IV., Egyetem-u. 4. sz.

Megjelen magyar, német, román, ruthén, szerb és tót nyelven hatvanháromezer példányban.

A ki jó, szép és olcsó ujságot akar olvasni, az fizessen elő a «Néplap» czimü hetenkint megjelenő **gazdasági és mulattató hetilapra.**

A «Néplap» igen szép kiállításban, hetenkint tizenhat oldalon **gyönyörű képekkel** jelenik meg s már vasárnap minden olvasóhoz eljut. Közöl a kisgazdaság körébe tartozó **oktató szakezikkeket, jó tanácsokat minden hónapra**, a gazdaságban és háztartásban, valamint az élet különféle körülményei közt előforduló esetekre; közöl **szép és mulattató történeteket, elbeszéléseket, verseket**; ismerteti az **ország és a nagy világ dolgát, a törvényhozás működését, a törvényeket**, ezenkívül a szerkesztői postában szívesen válaszol előfizetőinek kérdéseire, utbaigazító tanácsokat ad azoknak, a kik tanácsért hozzá fordulnak, végül minden évben **szép képes naptárt ad ajándékuul olvasóinak.**

A «Néplap» előfizetési ára egész évre csak **3 korona.**

Az előfizetéseket legjobb postautalványon beküldeni és így czimezni:

A „Néplap” kiadóhivatalának

Budapest, Egyetem-utca 4. szám

(Franklin-társulat).

Megjegyezzük, hogy a „Néplap” megjelenik *német, román, ruthén, szerb és tót* nyelven is és ezek előfizetési ára egyenként szintén 3 korona egy évre.

Lelkészeknek, községi jegyzők-
nek, valamint tanítóknak, a kik ez
iránt egyszerü levélben, vagy akár
levelező-lapon a m. kir. földmivelésügyi
ministerium könyvtárához fordulnak,
ez a kötet **ingyen** küldetik meg.